

Egy élet a rétek-legelők világában

Vinczeffy Imre munkássága

Copyright:

Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar

Szerkesztette:

Dr. Nagy Géza

Dr. Pető Károly

Közreműködött:

V. Dr. Kota Marianna

ISBN: 978-963-490-197-6

Ez a kiadvány
a **Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Karának**
támogatásával készült.

A kiadásban közreműködött:

LÍCIUM-Art

Könyvkiadó- és Kereskedelmi Kft.

Felelős vezető: **Ujvári Béla**

Felelős szerkesztő: **Szabó Tünde**

TARTALOM

ELŐSZÓ	4
ÉLETRAJZ ÉS MUNKÁSSÁG	7
„Rész-számadás”	18
A gyepék fajgazdagságának fáradhatatlan kutatója	33
Az ökológiai alapokra helyezett gyepgazdálkodás úttörője	37
Az elhivatott egyetemi oktató	37
A gyakorlat elkötelezett segítője	40
Hazai és nemzetközi szakmai közélet szervező	47
A munkásság jövőbe mutató gondolatai	53
A MUNKÁSSÁG MÉLTATÁSA, ELISMERÉSE	62
MEGEMLÉKEZÉSEK	75
Munkatársak/tanítványok	75
Szakmai-tudományos kollégák	97
Tanítványok	110
Üzemi partnerek	121
SZAKIRODALMI MUNKÁSSÁG	130
ZÁRSZÓ	155

ELŐSZÓ

„Tiszteld a múltat, hogy érthesd a jelent,

és munkálkodhass a jövőn.”

(gróf Széchenyi István)

A gyepgazdálkodás hazánkban sajátos ágazati jellemzőket hordoz magán. Történelmi jelentőségű szerepe a modern időkben fokozatosan csökkent. Csak rövid időszakra számíthatott a termelés kiemelt érdeklődésére. Az oktatás és kutatás feltételrendszere fokozatosan szűkült, az általános tudományos megítélése nem fogadta el „hungaricum” jellegét. A szakma művelőinek ilyen körülmények közepette kellett helyt állniuk. Le kell írni, hogy nem volt könnyű helyzetük.

A szakma művelőinek felelőssége, hogy számon tartsa a múlt eredményeit, a nagy elődök munkásságát. A mai felgyorsult és ismertség-centrikus világban azonban nem egyszerű kérdés, hogy ki tekinthető a szakma „nagy elődjének”. Nem egyszerű, mert intézmények, tudományos műhelyek, de akár személyek érdekeit is sértheti ez a fajta minősítés.

A kérdés körültekintő megválaszolásához érdemes számba venni néhány olyan szempontot, melyek segítik a minősítést. Ilyen lehet, hogy meddig szolgálta a kérdéses személy a szakmát-tudományt, a szűkebben vett szakterületen túl mennyire vált ismertté az adott tudomány szakmai tudományos berkeiben, tevékenysége milyen mértékben fedte le a tudományág szakterületeit, szakmai-közéleti tevékenysége mennyiben segítette a szakterület művelőinek együttműködését, mennyire volt termékeny a publikációs tevékenysége, ismertsége és elismertsége nemzetközinek nevezhető-e, a szakma érdekében vállalt-e szakmai vitákat, vagy konfliktusokat, stb.

Nem vitatható, hogy Vinczeffy Imre (1923-2014) munkásságára ezek a szempontok maradéktalanul ráillenek. A történelmi idők miatt az elején hányatott, majd a végén konszolidált életpályát több, mint hetven éven keresztül végig kísérte a gyepgazdálkodás szolgálata. Nem sértve más, a szakma művelőinek emlékét és munkásságát, kijelenthető, hogy a legsokoldalúbb szakmai-tudományos tevékenység napjainkig az övé. Így vetődött fel az, hogy a munkásságáról készüljön el egy monográfia.

Amikor felvetődött bennünk a gondolat, emberi és szakmai kötelezettségnek tekintettük, hogy vállaljuk a szerkesztői feladatokat. Nem tudtuk, hogy milyen nagy fába vágtuk a fejszénket. Ahogyan körvonalazódott a monográfia tartalmi tervezete, úgy szembesültünk a „bőség zavara” megoldhatatlannak tűnő problémájával. Hogyan lehet egy monográfia terjedelmi korlátaiba sűríteni egy szerteágazó és tartalmas munkásság egészét? Mit tekintünk a munkásság fajsúlyosabb részeinek? Mit célszerű a munkásságból részletesebben ismertetni, mi az, amit a tényszerű adatközlés is megfelelően ismerttet az utókor számára?

Bár több, mint negyven éven át tartott munkahelyi, szakmai és munkatársi kapcsolatunk, arra nem mertünk vállalkozni, hogy mi foglaljuk össze a munkásság tartalmi lényegét. Úgy ítéltük meg, hogy korrektebb és szerencsésebb, ha a munkásságot méltató rendezvények kiadványaiból magának, Vinczeffy Imrének az elemző anyagait vesszük alapul. A 70., majd a 80. születésnapra szervezett rendezvényeken és azok kiadványaiban is terjedelmes beszámoló látott napvilágot az életpályáról. Végül a mellett döntöttünk, hogy a 80. születésnapra készült „rész-számadás” foglalja össze a leghitelesebben Vinczeffy professzor munkásságát. Ebben a szakmaiság mellett ugyanis említésre kerül néhány személyes és családi körülmény is.

A munkásságról szóló monográfia tartalma eleget tesz a szokásos elvárásoknak: megjelenik benne a hiteles életrajz, fejezetet kapnak a szakmai és személyes kapcsolatokról szóló visszaemlékezések, az elismertség méltató bizonyítékai, tényszerű adatokkal és felsorolásokkal olyan fontosnak ítélt részei az életműnek, amelyek a sokoldalúság, a fáradhatatlan aktivitás, a szakma korlátlan szeretetének a bizonyítékai.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy az életpálya kiteljesedésében milyen nagy szerepe volt a Vinczeffy professzor által is említett családi háttérnek. Felesége, V. Kota Marianna szinte napi küldetésének tekinti a szakmai-tudományos hagyaték embert próbáló ápolását. Az Ő pótolhatatlan segítsége nélkül a monográfia nem készülhetett volna el. Köszönet érte az utókor nevében is!

Debrecen, 2020. február

Dr. Nagy Géza

egyetemi tanár, szerkesztő

Dr. Pető Károly

egyetemi tanár, dékán

ÉLETRAJZ ÉS MUNKÁSSÁG

„Válassz olyan munkát, amit szeretsz csinálni, és soha nem kell dolgoznod.”

(Konfucius)

Vinczeffy Imre 1923. november 7-én született az egykori Udvarhely megyei Olaszteleken, Romániában, ami most Covasna megyéhez tartozik. 2014. szeptember 20-án hunyt el Debrecenben. Hamvait, kérésének megfelelően, szülőföldjén helyezték el. Édesapja, Vinczeffy Sándor, pénzügyőri szemlész, székely nemes családból származik. Édesanyja, Máthé Anna, anyai ágon lófő dédunokája. (A székelység határvédelmet látott el, amit lófő irányított. Békében bíró volt, háborúban hadvezér.) A szülők felmenői Atyhában éltek, amely falu Székelyudvarhelytől 30 km-re, 700-750 m magasan, a Fiastető hegy oldalában fekszik. Ma közigazgatásilag Korond község része. A faluból megkapó kilátás nyílik a környékre. A nyarakat anyai nagyszüleinél töltötte. Nagymamájától sokat tanult a természetben található gyógynövényekről és gyógyászati hatásukról, ami később szakmai tevékenységét is kiegészítette.

Az általános iskolát Erdőszentgyörgyön kezdte és Székelyudvarhelyen folytatta, majd a középiskolát is ott végezte el. Szinte elképzelhetetlen, hogy a két világháború közötti Erdélyben miként lehetett az 1921-1925 között született négy gyermeket egyszerre taníttatnia a családnak. Az 1593-ban alapított és 1910 óta szecessziós stílusban álló középiskolában viszont tanították, nevelték és segítették a diákokat. A közismereti tárgyakon kívül több nyelvet is oktattak, pl. latint, románt, franciát, németet. A tisztán látó tanárok józan emberi előrelátással minden tárgyat románul tanítottak néhány éven keresztül, ami későbbi szakmai életében is hasznos volt számára. Francia nyelvtudásával 1973-ban (30 év múlva) sikeresen vett részt egy franciaországi tanulmányúton.

Mivel két fiútestvérével együtt a természettudományok iránt érdeklődtek, Imre 1942-ben Kolozsvárra jelentkezett a Mezőgazdasági Főiskolára. Érdekesség, hogy az őszi tanítás megkezdése előtt, júliusban, egy kolozsvári tanítói tanfolyamon vett részt.

A kolozsvári főiskolán elvégzett 2 év után nyári biciklitúrával jöttek a jelenlegi határon keresztül. Ki gondolta volna, hogy csak évtizedek múlva mehet vissza akár hivatalos útra, akár látogatóba! Szülei akkor már Kisvárdán laktak, édesapját már korábban odahelyezték.

1944. június 1-től uradalmi gyakornok az Esztergomi Káptalan Pusztaszentmihályfai Gazdaságában. Ez év őszén beiratkozott ugyan a Keszthelyi Mezőgazdasági Főiskolára, de visszament a gazdaságba. A földosztás során 15 kh kapott földön gazdálkodott, majd visszaadta, és átkerülve Debrecen-Pallagra, befejezte egyetemi tanulmányait, 1947-ben szerzett diplomát.

A II. világháború után az Ideiglenes Nemzeti Kormány rendelete alapján jött létre a Magyar Agrártudományi Egyetem budapesti székhellyel. A kialakított 4 kar egyike a mezőgazdaságtudományi volt, aminek 3 vidéki osztálya közül egyik a debrecen-pallagi, 1945. november 9-től 1949. március 12-ig. Vinczeffy Imre ebben az időszakban volt hallgatója, illetve gyakornoka az intézménynek.

1946. szeptember 1-től Pallagon dolgozott. 1947. április 1-től díjtalan gyakornok lett az Állattenyésztési Tanszéken dr. Anghi Csaba Geyza zoológus professzornál (1901-1982), az akkori osztályelnök, dr. Di Gléria János (1899-1976) javaslatára. Itt kutatási témaként a lópata alaki vizsgálatával foglalkozott.

1947. szeptemberétől a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara előadójaként Szeghalomra került. A kamara megbízásából 2 ezüstkálászos tanfolyamot szervezett és tartott Körösladányban.

1948. júliusában visszament Debrecenbe, immár díjas gyakornoknak dr. Dohy (Göllner) János fitopatológus professzor (1905-1990) meghívására. Az amerikai fehér szövölepke életmódjával, kártételével és az ellene való védekezéssel foglalkozott a Növényvédelmi Tanszéken. Ebből a témakörből született első tudományos dolgozata. Az egyetemi reform miatt a gyakornoki állásban való megerősítése egyre késett, így 1949. január-március hónapokban Szigetcsépen tartott gazdasági tanfolyamot. Közben 1949. februárjában átkerült Sárbogárdra, a gazdasági iskolába.

Magánéletében is jelentős változás következett be, mivel 1948 májusában megnősült. Zsolt fiuk Sárbogárdon született 1949-ben.

1949. május 1-től a Váci Mezőgazdasági Középiskolába került, ahol több tárgyat is tanított heti 32-36 órában. Sok iskolalátogatási jegyzőkönyvben kapott elismerést. 1949 és 1950 nyarán gazdasági tanárok részére szervezett tanfolyamokon vett részt.

1950. aug. 28-tól, dr. Máthé Imre agrobotanikus professzor (1911-1993) meghívására, a Budapesti Agráregyetem Növénytani Tanszékére került tanársegédnek. Ez év szeptemberétől a botanikus kert, majd 1953-tól, két munkatársával együtt, a tanszék anyagi ügyeinek intézésével is megbízták. Az 1951-52-es és 52-53-as tanévben csoportfelelős, 1953-54-ben évfolyamfelelős tanár. A nyári tantárgyi gyakorlatok felelőseként igyekezett a munka zavartalanságát biztosítani, illetve a szakemberképzés feltételeit ezzel is javítani. 1952-ben és 1953-ban Kisvárdán, 1954-ben Szentesen szakértéségi elnök.

A gyepgazdálkodás iránti érdeklődése a Növénytani Tanszéken kezdett kibontakozni. Tanársegédként már elkezdte azt a kísérletsorozatot, amit majd az ország 9 tájegységében, 10-féle talajtípuson állított be. A 17 fű- és 4 pillangós fajjal több variációban vetett keverékek vizsgálatát 1951-1990 évek között folytatta a különböző helyeken végzett egyéb feladatai mellett is. Fokozatosan tisztázódott az elnyomó, a közömbös és jól társuló növények sora. Fontos megállapítás, hogy a keverékek beltartalmuk, makro- és mikroelem összetételük miatt közelebb állnak a természetes gyepekhez, ahol a legelő állatok szervezete évezredek alatt kialakult.

1952-ben adjunktusi, 1955-ben docensi kinevezést kap. Botanikai ismeretei itt mélyülnek el, mert a tárgynak 5 éven keresztül előadója volt.

1954-ben született meg második gyermekük, Adrienne.

1956-ban a forradalom első napjait családjával töltötte, október 27-én ment be az egyetemre. Az egyetem dolgozóinak és hallgatóinak bizalma a forradalmi bizottságba választotta, több társával együtt. Az események irányítottak mindenkit, de a káros fejleményeket

igyekeztek fékezni és a munkát folytatni. Novemberben több száz cserép növényt helyeztek fagymentes helyre, mert a szénhiány miatt nem lehetett fűteni. Ez az akkori budapesti helyzetet jelzi, mivel az egyetem később, fokozatosan költözött Gödöllőre.

1957 január közepén, Hajdúszoboszlón egy 7 kh legelőn trágyázási kísérletet indított, majd Kisvárdán, Teichmann Vilmos növénynemesítő, telepvezető (1898-1967) kérésére, fűtársítási kísérletet terveztek meg.

1957 február 12-én volt az első egyetemi gyakorlat október óta! Márciusban Kolbai Károly egyetemi tanár, rektor (1901-1972) megbízásából egyetemi tudományos vitaülést szervezett, amit 1957. március 27-én tartottak.

Még abban az évben kutatómunkáját tovább bővítette Őrszentmiklóson (ma Őrbottyán része) futóhomokon, illetve Martonvásáron kísérlettel, és Karcagi gyepeken végzett állományvizsgálatokkal. Ebben az időszakban arra is volt lehetősége és energiája, hogy az oktatással, diákkörök átszervezésével kapcsolatos elképzeléseit előterjessze.

Ekkor már lehetett hallani a várható egyetemi létszámcsökkentésről, arról, hogy bizonyos emberek nehezményezték az októberi szereplését. Április 3-án törölték az államvizsga bizottságból. Az ezt követő időszakban teljes a bizonytalanság, de ennek ellenére ugyanolyan hatékonyan dolgozik, kísérletekhez utazik. A nyár folyamán növényeket gyűjtött, és az alaposabb gyakorlati oktatás érdekében a kollégái leprélt növényekkel gazdagíthatták a tanszéki herbáriumokat.

1957. június 27-én a földművelésügyi miniszter első helyettese fegyelmi vizsgálatról értesíti.

Indoklás: „... az ellenforradalmi események alatt olyan magatartást tanúsított, mely szemben áll a népi demokrácia állami és társadalmi rendjével”. (Időpont nincs!) 1957. július 24-én keltezett, újabb levélben a minisztérium főigazgató helyettese azt közölte, hogy mivel a július 24-én 14 órára kitűzött tárgyaláson nem jelent meg, július 29-én 14 órakor lesz az újabb időpont. (Az első értesítést a

tárgyalás időpontjáról nem kapta meg.) Ezt követően hetekig hallgatás, sokan úgy vélik, hogy elejtették a fegyelmet. Sajnos, 1957. augusztus 30-án azonnali hatállyal elbocsátották, 3 napon belül át kellett adnia feladatait. A tanszéki kollégák magukat is hibáztatták!

Érdekesség, hogy Kolbai Károly rektor táviratban kéri, hogy szeptember 2-án keresse fel Villányi úti hivatalában. (Ebben az időben 12 tanszéket szüntettek meg.)

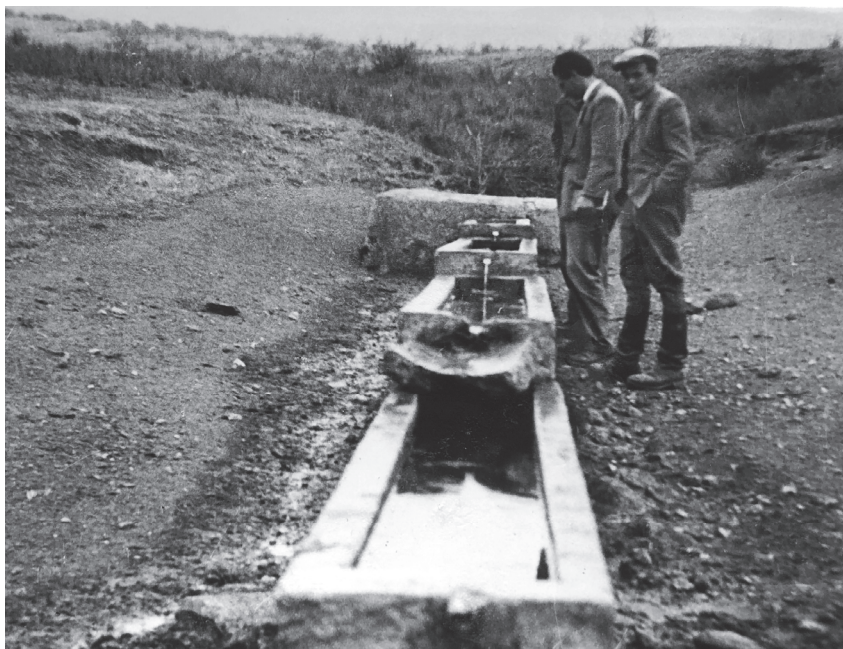
Az egyetemen addig eltöltött idő alatt elvégzett munka mérlege:

- Jelentős szerep a tanszék fő témájának kialakításában,
- Javaslat a növénytan mezőgazdasági növénytanra való átalakítására,
- A botanikus kert rendbetétele,
- Javaslat fű fajtagyűjtemény beállítására.

Ezt követően dr. Jánossy Andor (1908-1975) mezőgazdasági mérnök közbejárására a Délnyugat- Dunántúli Mezőgazdasági Kísérleti Intézetben kap szakmunkási, majd intézeti mérnöki állást szeptembertől. A beosztásától függetlenül azonban aktívan vesz részt az akadémián, és máshol tartott tudományos tanácskozásokon.

A kísérleti intézetben eltöltött időszak alatt a Dunántúl gyepét minősíti saját módszerrel. Munkatempójára jellemző, hogy 3 hónap alatt 41 község legelőterületének felmérésével készült el.

Gyepitológiai vizsgálatait összességében az ország mintegy 2800 településének rétjein és legelőin végezte (az ország ilyen jellegű területének 86%-án). Az adatok segítségével ökológiai alapú gyeposztályozási módszert dolgozott ki, amelyre több szakembert már 1961-ben megtanított.

Szaktanácsként a hegyesdi legelő itató vályújánál, 1959.

A korábban beállított kísérletek adatait is feldolgozza. Kísérleti helyek: Órszentmiklós, Keszthely, Marietta puszta, Szentgyörgyvölgy, Kecskemét, Szeged, Kisvárd. Megállapította, hogy társításban minden növény többet terem, mint tiszta vetésben. Kialakult az a véleménye is, hogy nem megfelelő a legelők kihasználtsága, aminek oka az oktatásban is keresendő. Az eredményekből tudományos dolgozatok születnek, munkáját értékelik (pl. Kellner Ilka, aki vetőmag-termesztő volt, javasolja, hogy írják meg együtt Lenti járás aprómag termesztését).

Véleménye szerint a következő lépés a rétek és legelők minősítése. Ezzel kapcsolatban leírja elképzeléseit, a szakemberek oktatásának tervét, munkaköri beosztásukat, bérezésüket, és javasol továbbképzési megoldásokat. A Földművelésügyi Minisztérium főigazgató helyettesének javaslatára 1959 decemberében közös tapasztalatcserét terveznek Tápíószelére az Agrobotanikai Intézetbe, amely 2019. június 1-től Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrzési Központként működik tovább. 1960. január 1-jén ennek az intézménynek a kutatója lesz, de a korábbi feladatait is folytatta. Ez

év júniusában az FM Takarmánygazdálkodási Osztály vezetőjétől külön megbízást is kap.

A sziki mézpázsitos gyepek területét mérik fel a Duna-Tisza közén, a Jászságban, a Körösök vidékén és a Hortobágyon. A munka eredménye, hogy a jelzett gyeptípus területe mintegy 30000 kh., amiből 25000 kh. javítható, mivel összefüggő területekből áll.

Sziki mézpázsit gyepek vizsgálata, Akasztó 1960.

(Az öt és fél hét alatt elvégzett jelentés mellékletéből a mások munkáját is tisztelő ember tulajdonsága is kiolvasható. Két munkatársának és a terepjáró vezetőjének fontosságát és odaadó munkáját különösen hangsúlyozza.) Melléktermékként 2600 ökotípust gyűjtött össze a jelentősebb gyepeken lévő füvekből, és a természetes gyepekben élő 436 növénynek a tövenkénti magtermését vizsgálta.

Az 1960. február 1-jén leírt naplóbejegyzése a következő: „Az emberi tudás célja: megismerni a természeti törvényszerűségeket. Az emberi termelés célja: alkalmazni a megismert természeti törvényszerűségeket. Az emberi élet célja: összhangba hozni az

emberi ténykedéseket a természet törvényszerűségeivel. Az emberi élet így lehet a legtartalmasabb, legkiegyensúlyozottabb, legélvezetesebb, legelviselhetőbb, legérzelemgazdagabb, egyszóval legemberibb.”

1960. végéig összességében mintegy 650 település gyepét kereste fel, a fontosabb adatokat rögzítette. A Tápiószelén beállított kísérletet április 19-én nézték meg dr. Boros Ádámmal és dr. Schmidt Gabriellával, az Intézet részlegvezető munkatársaival. (Boros Ádám bryológus /mohakutató/ /1900-1973/, akinek jelentős volt florisztikai és geobotanikai tudása is. Schmidt Gabriella /1900-1975/ fűszerpaprika nemesítéssel és csírázás élettannal, pl. pázsitfűvek csíráztatása, foglalkozott.) Ebben az évben már itt is elkezdte a növények gyűjtését, a herbárium alapjainak lerakását. Érdekesség, hogy 2018-ban, a botanikai szakosztályban, a mezőgazdasági múzeum egyik munkatársa olyan herbáriumot mutatott be, amely Tápiószeléről származott, Vinczeffy Imre gyűjtéséből.

Megfelelő fórumokon hangsúlyozza a gyepgazdálkodás oktatásának és kutatásának szükségességét.

1961-ben külön figyelmet fordít az állami gazdaságok rét- és legelőgazdálkodására.

1962. májusában hivatalosan felkéri a Pest-, Nógrád megyei Állami Gazdaságok Igazgatósága a vonzáskörzetükben lévő gyepes területek rendbetételére, termésük növelésére és azok szakszerű üzemeltetésére vonatkozó tanácsadásra.

1962-ben doktorált „Veszprém megye gyepgazdálkodása és fejlesztésének lehetőségei” című dolgozatával. Ebben 261 község rétjein és legelőin végzett ökológiai és cönológiai vizsgálatai lényegét foglalja össze, amelyet egy gyepminősítési módszerben alkalmaz.

Mivel nagyon fontos számára a szakemberek összefogása is, 1964. május 27-28-án ankétot szervez Tápiószelén „Fügyűjteményünk szerepe hazai fűnemesítésünkben” címmel. Május 27-én előadások és kísérleti bemutatók, 28-án üzemi látogatások voltak. Ebben az évben adja le a jelzett állami gazdaságok részére összeállított

szakvéleményt. Munkája során a megyei legelőgazdálkodási szakértőket is látogatta az illetékes minisztérium kérésére, Pest, Nógrád, Fejér, Tolna, Komárom, Baranya és Szabolcs megyékben. Ez csatlakozott a mintalegelő mozgalomhoz. Itt átadhatta azokat a tapasztalatokat, amelyeket 1950 óta a különböző helyeken beállított műtrágyázási kísérletekkel is szerzett.

1966-ban szerezte meg a mezőgazdasági tudományok kandidátusi fokozatát. Az értekezés címe: „A gyepek termőképességének vizsgálata”. Ebben 406 település rétjeit és legelőit minősíti, javítási lehetőségeit ismerteti. A dolgozat másik része a műtrágyázások hatását mutatja be a növényi összetétel változásai alapján. A harmadik témakör a gyepesítésnél használt füvek és pillangósok kölcsönhatásának eredményeit tárgyalja abból a célból, hogy a keverékek növényi összetétele a kérdéses termőhelynek megfelelő legyen.

1967 szeptemberében a főhatóság termésbecslési módszertani kutatások megszervezését és koordinálását bízta rá. 1968 januárjában, szolgálati érdekből, a témával együtt a Kompolti Kísérleti Intézetbe helyezték át főmunkatársi kinevezéssel. A témával kapcsolatos évi jelentésekben a kalászosok, őszi búza és őszi árpa (1968) és kukorica (1969) termésbecslésére ajánlott újabb módszereket, ez utóbbi évben sikerült a szálastakarmányok (lucerna, gyp) előzetes hozamának megállapítása is. A témakörnek a gyepre vonatkozó részéből tudományos dolgozat is készült, mivel 1975-ben Kompolton tartottak egy nemzetközi termésbecslési tanácskozást. Itt azonban már vendégelőadó volt, mert 1970. július 1-től a Debreceni Agrártudományi Egyetem (DATE) professzorává nevezték ki.

Választott szakterületén ezután folytatódik, és még jobban kiteljesedik oktató és kutató munkája. Megbízást kapott a Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Minisztériumtól, hogy állapítsa meg az 1970. évi tiszai árvíznek a legelőkön és réteken okozott kárát. A rossz vízgazdálkodású, kötött talajok miatt nagyüzemi kísérleteket kellett beállítani, ami a későbbi, üzemi kísérleteket is megalapozta. A gyakorlati szakemberek tájékoztatását továbbra is fontosnak tartotta. Ehhez azzal is hozzájárult, hogy a mérnöktovábbképző intézetben, a 1964 és 1970 közötti években rendszeresen tartott előadásokat. Természetesen a mintalegelő program és a legelőtámogatás minden

tanácskozáson, évek óta, a szívügye. A helyzet és a probléma megismerését segíti a kapcsolatfelvétel egyes tsz szövetségekkel és állattenyésztési felügyelőségekkel. Bázisüzemeket szervez, nagyüzemi kísérleteket állít be, beleértve a gyeptelepítést is, az oktatásban pedig felveti a gyepes szakirány szükségességét is.

Már 1971-ben 2 hetes szakmai tanácskozást szervezett az egyetemen, az országban tevékenykedő gyepes kutatók számára. Minden résztvevő előadó is volt, így megismerhették egymás szakmai jártasságát, készségét és lehetőségét.

Ebben az évben tett részletes javaslatot az ország gyepeinek kataszterezésére is. Széleskörű nemzetközi szakirodalmi tevékenysége lehetővé tette, hogy 1972-ben, Krakkóban, európai konferencián előadást tarthasson.

Második házasságában, 1973-ban született meg harmadik gyermeke, Ágota.

Ez évben kapott lehetőséget pár hetes tanulmányútra Franciaországba. Az itt szerzett tapasztalat is megerősítette korábbi kezdeményezését, hogy az egyetemi oktató számára igen fontos a kutatás is.

A szervezet fizikai edzettsége már középiskolás kora óta fontos volt számára. Tagja a gimnáziumi tornacsapatnak, atletizált, de később jógázott is. Az egészséges mozgás (séta, torna) szinte élete végéig elkísérte.

A kinevezésekkel, munkakörökkel jellemzett életpálya a debreceni egyetemi tanári kinevezéssel tetőzött. Itt adatott meg neki, hogy kiteljesítse szakmai küldetését. A széleskörű szakmai-tudományos érdeklődés, a több irányú elhivatottság teljes körű bemutatása nyilván nem lehetséges. Arra azonban lehet vállalkozni, hogy a munkásság fontosabbnak ítélt eredményeit témakörönként felvillantsa ez a monográfia. Mielőtt azonban erre rátérnénk, az utókor tudós művelőinek is tanulságos lehet, ahogyan Ő maga, 80 éves korában visszatekintett pályafutására.

Professzori kinevezés 1970. Debrecen (Mándy György, Helmecki Balázs, Vinczeffy Imre, Kiss István)

DASE elnökségi ülésen, 1973.

„Rész-számadás”

(Megjelent a Legeltetéses állattartást! jubileumi kiadványban, DE ATC 2003.08.06.)

Bevezető

Aki túl van a delelésen, számot vet az addigi munkájával, aki elfogyasztotta az uzsonnáját is, az többet gondol az alvásra, mint a vacsorára. Készül számadására, összeszedi emlékeit, és szépítés nélkül sorba rakja. Valahogy így vagyok most én is: zavar az, hogy magamról beszéljek, mégis megteszem, mert sokan elvárják, mivel az uzsonnámat már megettem. A körülményekkel kezdem, és életem rövid vázolásával zárom ezt a rész-számadást.

Országunk a Kárpát-medencében

A hegykoszorút létrehozó földrengés levágta az Északi-tenger déli részét, és kialakult fokozatosan a Kárpát-medence, amelyben található országunk is. A nagy sótartalmú víz a mélyebb részekbe húzódott, és a Duna keletre fordult: 12 nagy vízgyűjtő folyójával 380 kisebb folyó vizét szállította a 300-400 m mély medencébe, és sokezer év alatt előbb mocsaras, majd tavacskákból gazdag szárazfölddév változtatta hordalékával. A hazánk területének több mint tízszeresét kitevő felületről szállítja a medencébe a rengeteg hordalékot, azzal töltve föl a mélyedéseket. Ma tudjuk, hogy a Duna-vízgyűjtője 16 ország területéről kapja a vizét, kb. 50 ásvány-, és 30 körüli kőzet-bánya vidékéről ásványi anyagokban gazdag hordalékával növényi magvakat, gumókat, tarackokat is hozott, amelyek megmaradtak – ha a helyi körülmények (pl. üledékvastagság) kedveztek. Így töltődött fel a medence, amelyben a hordalék lerakódott, később is elsősorban a víz távozott. Ez is alapja az itteni termékek kiváló minőségének!

Természeti tényezők

A Kárpát-medencében találkozunk az óceáni és szárazföldi éghajlat és érvényesül mindkettő szélsősége:

- a 10 °C napi középhőmérséklet mellett +35 °C fölött 10 nap – 20 alatt 8 nap
- az évi 580 mm csapadék mellett lehet 350-830 mm, szélsőségeként 320-1240 mm
- az évi légpáratartalom 60% (a legjobb szint alsó határa), de 45 alatt 17 nap
- a hő/csapadék jó aránya 0.200-0.225 mm/1 °C, nálunk 0.157/középszáraz

Gyepeink talaja:

- a talajok átl. humusztartalma: 0-2 = 60%, 6 fölött = 25% (láp, kotu, rendzina)
- talajüdeség : vizes 8%, üde 20%, közepes 22%, száraz 25%, nagyon száraz 25%
- talajtípus: 32 (36) és azok keverékei, nagyon vegyes
- talajtípusindex a csernozjom %-ában 83.6% (országos átlag)
- talajüdeségi mutató az üde %-ában: 76,9% országos átlag
- talajindex (talajtípusind.×üdeségi mutató): 64.3% országos átlag
- természetes növényzet fajszáma: 2300
ebből a gyepeinkben él 1300 (57%)
- védett fajok (-harasztok) 515
ebből a gyepeinkben él 391 (57%)
- gyógyhatású növények kb. 850
ebből a gyepeinkben él 530 (62%)
- étkezési, ízesítő fűszer 350
ebből a gyepeinkben él 250 (71%)
- mézélő több mint 1000
ebből a gyepeinkben él 650 (65%)

Nem csoda, hogy a legelőinken létrejött állatok szívesen fogyasztják az íz- és zamatanyagokban gazdag és gyógyító növényeket. Részben a mézélők miatt egy leromlott számosállat 2 hónap alatt (április eleje, május vége között) 100 kg élősúllyal gyarapszik. A fenti növények 75%-kal több ásványi anyagot tartalmaznak, mint a 15 legjobb szántóföldi szalastakarmány átlaga! A vegyes növényzetű legelőhöz nem kell premix, mert teljes értékű az ásványianyag-készlete.

Visszapillantás

Nyugat-Európa nagyvárosainak lakói kedvelték a legelőn született és felnőtt állatainkat a kiváló minőségük miatt. Századokon keresztül 250-300 ezer marhát hajtottak Nyugatra a bécsi igények kielégítése után, amely biztosította az ország bevételének legnagyobb részét. A kuruc-labanc csatározásban pásztoraink a kurucokat támogatták, amiért Bécs megbízhatatlannak bélyegezte őket, megkülönböztető ruhát írtak nekik elő, hogy messziről felismerhetők legyenek. Aki a rendelet ellen vétett, azt bebörtönözték és a vagyonát elkobozták, vagy éppen kivégezték. Ez volt az első komoly érvágás az ország mezőgazdaságán, mert azt az ágazatot tették tönkre, amely elismerést, hírnevet és bevételt jelentett.

Egy nyugati fővárosban 1860-ban elhangzott egy miniszterelnök részéről, hogy: „A magyarok megsemmisítése ... minden nyugat-európai országnak léteérdeke ...”.

Amikor Bécs tanintézetet szervezett az erdészetnek és kertészetnek, amelyek fokozatosan 5 éves egyetemekké fejlődtek, a „rebellis” pásztoroknak és a legelő kérdésnek nem szerveztek oktatási intézményt. A gyepgazdálkodás első tanszékét – személyes javaslatomra – 1990-ben hozták létre Gödöllőn.

Statisztika

Senki nem tudja, hogy mennyi gyepe van az országnak. A gyepekre vonatkozó országos, megyei (járási) községi és gazdasági adatok ritkán egyeztek, vagy voltak közel egymáshoz. A 82 ezer ha rizs miatt több mint 200 ezer ha gyeptörésre volt szükség, mert 4 évenként friss gyeptörésre kellett vetni a rizst. A rizs vetésterülete ma mindössze 2 ezer ha. A szántóföldi növénynek premizálása miatt több mint 300 ezer ha gyepet törtek föl; ezek a fekete törések biztosították a termelési versenyben a kiváló helyezést! További gyeptörésre került sor 1985-86-ban, minden szakmai alapot nélkülöző „gyep-szántó forgó” keretében 120 ezer ha gyep szűnt meg. A háború előtti 8-10 ezer ha szórványgyep területe 182 ezer ha-ra nőtt, nagyrészt a feltört gyepék vizenyős maradványaiként. Gyakran tapasztaltam, hogy az üzemi térkép szerinti 100-200 ha-os gyep „megvedlett”, azaz feltörték a termelési verseny miatt.

Újabbban a természetvédelmi gyepeket külön kezelik, ezért a pár évvel ezelőtti 1.140 ezer ha gyeptől ma csak 600-650 ezret tart nyilván a statisztika. Ilyen nagy mértékű adateltérés más ágazatokban, sőt kultúrákban elképzelhetetlen.

Legeltetés, rétiszéna-készítés?

Ma a nemzeti parkok legelőin legeltetnek, sőt szénát is készítenek. Legelőink nagy része kihasználatlan, rétjeink elhanyagoltak, felverte a gaz. A legelőn létrejött állatokat istállóban tartják, és szántón termelt takarmánnyal etetik. Megfeledeztek arról, hogy a kérődzők a vegyes növényzetű gyepon alakultak ki, és a mozgással együtt járó étkezésük jelenti a legelést. Ha a kérődző nem kap elég rostot és nem mozog legelőn, lecsökken az élettartama, és a lehetséges 10-15 borjút helyett csak 2-3 borjút hoz a világra. A sok abrakból zsírosodik a mája, a premixes monokultúrától pedig nem kapja meg azt, amit a legelő biztosítana. Sokan azt mondják, hogy a széna Magyarországon lucernát jelent. Ennyire elrugaszkodtunk a természetes állattartástól. Pedig amikor istállóra fogtuk, és a szántón termesztett takarmányt adtuk, előzetesen nem bizonyította senki, hogy jó lesz az eredmény, nem végzett senki összehasonlító kísérletet a legelőn tartás és az istállózás között. Nem elég meggyőző számunkra, hogy 10-14 borjút helyett 2-3 a borjúsám? Nem elég még a búza a lakóhely közelében? Mit csinálunk az 1 millió ha legelőnkkel? Annyira gazdagok vagyunk, hogy azzal nem törődünk? Annyira nem érdekel minket az állataink sorsa, a saját jövedelmünk mértéke, hogy még mindig hiszünk a premixeket áruló ügynököknek, mert csak azt az állatot veszik meg, amelyek a vásárló premixén nő? Gondolkozhatnánk néha egy-egy kicsit. Ami jó volt sok ezer éven át, az miért lenne rossz, különösen, ha a módosítás csökkenti az állatok élettartamát, és termékeik minőségét rontja!!

Mi lehet az ok?

Amihez nem értünk, az nem megy. A gyephez sem értünk, nem is foglalkozunk azzal. „De hát a pásztorok sem tanulták” – mondta egy szakember. Persze, hogy nem tanulták, mert abban a környezetben nőttek föl. Kisgyerek koruk óta láttak mindent, amikor

nagyobbcskák lettek, már csinálták is, és beleivódott a kezükbe, lábukba, rögződött a fejükben, és állandóan bővült a tapasztalatuk. De a régi pásztorok leváltása után nem gondoskodtak a pásztorkodás tanításáról. Még a második világháborúig voltak jó pásztorok, azok kiöregedtek, jó részük már pihen. Ma a pásztorok 20%-a érti és szereti a munkáját. Megbecsülendők!

Más részről, több mint 2 évszázados a legeltetés tiltása. Különösen, ha nagy tekintélyű szakember foglal állást a legeltetés ellen, sokan elgondolkoznak. Név nélkül említem csak, hogy az 1700-as évek utolsó negyedében egy nagy tekintélyű szakember arról írt, hogy: tilos a legeltetés, és az állatokat szántón természetett takarmányra kell átállítani.

Meghívtak egy szakmai tanácskozásra 2001. január 14-re, ahol a tehenek takarmányozása volt a téma. Sok előadás hangzott el, és a sok között volt egy, aki legeltette a tejelő teheneit. A főlhördülésre magam is jelentkeztem, hisz tudtam, hogy tőlem is várnak véleményt. Elsőként a legelőmunkát pellengéreztem, mondván, hogy az ebéd nem evés, munka. Sajnos, elég gyakori a szakmánkban az íróasztali – jó szándékú – mellébeszélés.

Az elmúlt évben (2002-ben) megjelent egy könyv, amelyiknek két, szembenező oldalának egyikén panaszkodik a szerző, hogy nem legeltetnek, a másikon kifejti, hogy nem szabad legeltetni, mert összeszennyezik a legelőt, és kárt tesznek a védett növényekben. Ebben az évben (tehát 2003-ban) megjelent kiadványban: „A tejtermelő szarvasmarha ágazat szántóföldi takarmánytermesztést igényel, nem alapozható legelésre”. Még mindig hiányzik a gyepgazdálkodás oktatása!! Annak idején megtámadtak, hogy „előzetes kísérletek nélkül” javasoltam a kötött talajú gyepek altalajlazítását. Amikor meglátták az eredményt, elhallgattak.

Miért nem okoz gondot egy erdésznek a fafajok biztos ismerete? Miért nem téveszti össze a kertész a természetett növényeket? Mert ismerik a saját tárgyukat, azt 5 éves egyetemen tanulták. Ezzel szemben a gyepes még középiskolában sem tanulhatja, mert olyan intézmény sincs.

A legfontosabb ok tehát a gyepgazdálkodás oktatásának hiánya. Soha

nem hallotta, hogy: a legelés járás közbeni evést jelent, amit az állatok genetikai kódja szabályoz. Japánban 1945 őszén összehívták az ország öregjeit, hogy miként lábalhatna ki az ország ebből a helyzetből. Az öregek tanácsa: Küldjenek szét sok fiatalt a világ minden részére, hogy mindent tanuljanak meg, amit lehet, és azt itthon adják át minél több embernek, mert **csak tudással lehet erős az ország! Példás tanács!**

Kísérleti és vizsgálati eredmények

Természetes legelő, vagy fűvetés

Hallgató koromban a növénytermesztési tankönyv egyik fejezete volt a rét-legelő művelése. Az anyag zöme fűvek természetéről szólt, a legelőgazdálkodásról egy kép és 3 oldalnyi anyag mindössze. A gyakorlatban azt láttam, hogy legeltetik a kérődzőket, és a pásztorok szerint: az olyan a szarvasmarhának, mint csecsemőnek az anyatej: azt semmi nem pótolja!

Tanárségdként kísérletsorozatot kezdhettem, amely bővült, és 1990-ig tartott. Az ország 9 tájegységében 10 féle talajon állíthattam be összesen 17 fű és 4 pillangóssal: tisztavetéseket, kettős, hármas, négyes, hatos és tízes keverékeket. Egy-egy tájegységben a kísérletek időtartama 3-6 év volt. Tisztázódott az elnyomó, közömbös és a jól társuló növények sora. Fontos megállapítás, hogy a keverékek jobbak az állatoknak, mert azok növényi összetétele közelebb áll a természetes gyepekéhez, amelyeken az állatok szervezete kialakult. Későbbi vizsgálatokkal kiderült, hogy a természetes gyepek ásványianyag-tartalma 70-80%-kal több mint a fűveké, és 40-50%-ban meghaladja a keverékekét is.

Az egyetlen fűből álló vetést „kultúrgyepnek” mondta egy angol fűmagtermesztő, és számtalan bemutatón ismertette. Akkor még nem tudták, hogy a tisztavetés hamar kiéli maga alatt a saját részére szükséges ásványi anyagokat, a növényzet leromlik, és megtámadja a talajokban mindig jelenlévő gombák egyike (ún. endofita gomba), és tönkreteszi a termés 40-80%-át, utat nyit sok állati betegségnek (kergemarha-kór, száj- és körömfájás járvány, stb.). Angliában felcserélték a kiváló természetes gyepek 80%-át „kultúrgyepre”, és onnan terjedt sok betegség. Az egyetlen növényből álló szálastakarmányt az ásványianyag-hiány jellemzi, ami természetesen nem

elégíti ki az állatok igényét, ezért mindig kell premix, amely „pótolja” a hiányzó ásványi anyagokat.

Gondoljunk arra, hogy sok évszázadon át a legelőn született és ott felnőtt állatokat lábon hajtották a nyugat-európai nagyvárosokba, ahol kiváló áruként fogadták, és attól kezdve tilos volt a helybéli marhák húsának árusítása. Mindez premixek nélkül, mert a természetes gyep minden ásványi anyagot olyan mértékben tartalmaz, amilyen mértékben az állatok igénylik. Ezt is tanulnunk kellene!

Még annyit a premix-kérdéshez, hogy a természetes gyepekben az ásványi anyagok élettani kötésben vannak, tehát az állatok számára beépíthető formában, míg a premixek egyszerű keverékek, amelyek hatása kisebb.

A leromlott szerkezetű talajok javítása

A természetes gyep és fűkeverékek gyökérzete humuszképző, és javítja a talaj szerkezetét, a szántó humuszfogyasztó. Eleinte tenyészedenyes, majd kiegészítésül kisparcellás kísérletek sorával állapítottam meg a tisztavetések, fűkeverékek gyökértömegét, és a talajra kifejtett kedvező hatását. (Jellemző, hogy még a műanyagdarát is szerkezetessé tette a fűkeverék gyökérzete, ami nagy feltűnést keltett.) Ezzel a gyökértevékenységgel magyarázható, hogy a kötőrmeléből, a mozgó homokból is szerkezetes talajt készít a fűkeverék, később a gyep! A gyökérvizsgálatok tisztázták a fűvek és pillangósok gyökértömegét, annak bizonyos mélységre hatolását, és a talaj szerkezetére kifejtett hatását. Ezek az eredmények felhasználhatók a leromlott szerkezetű és a kémiai anyagokkal terhelt talajok javítására. A javító keverék meghatározó növénye a nádas csenkesz, mert annak a gyökérzete hatol legmélyebbre, és a gyökérszálak a legsűrűbben járják át a talajt.

A gyep tápanyag-gazdálkodása

Az egyik legvitatottabb kérdése a gyepgazdálkodásnak. Talán elsősorban azért, mert akik a kérdéssel rendszeresen foglalkoznak, növénytermesztési szemléletűek, tehát a szántóföldi törvényszerűség alapján gondolkoznak. Már pedig a szántóföld humuszfogyasztó,

ezért nem azonosítható a tápanyagigénye a humuszttermelő gyepéhez.

A szakszerűen kezelt gyep gyökérzete a talaj felső 40-60 cm-es rétegét alaposan átszövi, amelyet a talaj mikroorganizmusai humifikálnak. Az erre vonatkozó vizsgálatok szerint évente 2 t/ha ásványiasodik, amelynek a N tartalma 100 kg. Az ilyen talajban a pillangósok N-kötése átlag 75 kg/ha-ra tehető. A legeléssel elhullatott ürülék (számosállatonként 50 kg-mal számolva) gyakorlatilag visszajuttatja az NPK nagy részét, természetesen az állat számára főlegesen ásványi anyagokkal együtt. **Az ürülék tápanyagvesztése 10% alatti, míg a műtrágyáké – a termőhelyi adottságoktól függően – 25-55%, átlag 40%.**

Ugyancsak a szakszerűen kezelt gyep egy legelési fordulóban átlag 200 teljes értékű legelési napot biztosít, azaz 200 db számosállat napi igényét kielégíti. Egy számosállat napi ürülékében átlag 260 g N, 80 g P, és 260 g K van, azaz a legelőre visszajutó hasznos hatóanyagtömeg: 52 kg N, 16 kg P és 52 kg K, a 200 számosállat legelése után. Összeadva a humuszból feltáródó 100 kg N-t, a pillangósok által megkötött 75 kg-ot, és az ürülékből származó 52 kg-ot, összesen 227 kg N áll rendelkezésre, míg a P és a K főlegben lesz. A 227 kg N-ből átlagos nedvességű talajon 7 t/ha sz.a. termés lehet a következő évben. Ez az alapja és a magyarázata annak, hogy az állattal kellően terhelt legelő fokozatosan javul, és azon a szinten marad, ami biztosítja a legelő azonos termését minden átlagos éghajlatú évben.

Fentiek miatt csak a leromlott szerkezetű talajok erőteljes javításához kell a kiegészítő NPK hatóanyag, mert minél nagyobb gyökértömeg elérése a cél a talajszerkezet gyors helyreállításához.

Víztakarékos technológia

Sok évtizede láttuk, látjuk, hogy kiadós eső után csillog a víz a szántón. Tél végén az olvadás valóságos mocsaras vidékké alakítja a szántót. Beindulnak a szivattyúk, és levezetik azt a víztömeget, amely 2-3 hónap múlva kellene. Pedig van megoldás: az **altalajlazítás**. A szántóval nem foglalkozom, de a gyep talaja is annyira tömődött, hogy ott is csillog a víz

egy kiadós eső után. Gyakorlatilag minden település legelőjének van olyan mély része, ahol a csapadék vagy hólé sokáig borítja a gyepeket.

Az 50-es, 60-as években gyakran visszatérő gondolatom volt a gyeptalajának a lazítása; egyszerűen sajnáltam azt a sok vizet, mely elfolyik, pedig arra szükség lenne a nyári időszakban. Több gazdaságot kértem gyepe egy részének a lazítására, de csak 1971-ben akadt tsz elnök, aki meg is valósította. (Amíg nem tudtam megnevezni, senki sem merte megkísérelni.) Amikor azonban az illető tsz 500 hektáron meglazította a szöcskeugrató legelő talaját, és beöntöztette 100 mm vízzel, másnap 40 mm-es eső esett: mindenütt állt a víz, de a lazított legelőn jártunk (mert éppen bemutató előtt érkezett meg az eső). Attól kezdve minden gazdaság szívesen lazította gyeptalajait, és örömmel vette tudomásul annak kedvező hatását.

Amikor a lazított gyeptalaj az őszi és téli csapadékot veszteség nélkül befogadta, és minden munka végezhető volt, még a tavaszi legeltetést is korábban kezdhették, mert a felszín hamarabb megszikkadt: már senki sem kételkedett a lazítás hasznában. A talaj tárolta az őszi-téli csapadékot, megszellőztette a talajt, és élénkítette a talajéletet. A lazítás kedvező hatását kipróbálták sokan a kötött talajú szántón is, és 20-35%-os többlettermést értek el. Öntözéssel gazdálkodásban alapvető a talaj előzetes lazítása, az lényegesen hatékonyabbá teszi az öntözést.

A gyeptalajon végzett altalajlazításos kísérleteim nagy részét átadtam 1985-ben Nagy G. munkatársamnak, aki azokat továbbfejlesztette.

Agroökopotenciál felmérés

A Magyar Tudományos Akadémia tervbe vette a mezőgazdaságunk tényleges termőképességének megállapítását. E célból sokoldalú vizsgálatokat irányzott elő, amelyek megoldásához szakembereket szervezett be a munkákba. Mivel engem is felkértek (ismerték a gyepeken végzett ilyen jellegű korábbi munkámat), részt vettem a felmérésben másik 4 gyeptes szakemberrel együtt: nekem 32%-nyi gyeptalaj felvételezése jutott. Abba a szerencsés helyzetbe kerültem, az

országos értékelést is rám bízta, ezért megkaptam minden alapadatot (éghajlat, talaj), amelyek hatással vannak a gyepekre, természetesen a másik 4 gyeves helyszíni vizsgálati lapjaival együtt. Mivel a gyeptipológiai munkát 1954-ben kezdtem, szakmunkás koromban pedig kizárólag azzal foglalkoztam 5 éven át, sok olyan gyepről is voltak adataim, feljegyzéseim, amelyek mások területébe kerültek. Mégis indokolt volt néha egy-egy résztema újabb megvizsgálása, amelynek terepmunkájába bevontam két munkatársamat is (név szerint Nagy Gézá és Földi Imrét).

Komoly gondot okozott, de olyan érdekesnek ígérkezett a munka; végül is feldolgoztam, és 1979-ben már az első tanulmányt benyújtottam. Ezúttal erről a munkáról rövid tájékoztatást adok.

A 35 agroökológiai körzet adatai nagyon változatosak, aminek megfelelően alakul a gyepek terméslehetősége is. A külön-külön való felmérés átlaga 1.54 t/ha sz.a., a saját felmérésem –mind a 35 körzetre vonatkozóan – 1.91 t/ha sz.a. átlagot jelez. Érdekes volt a talajok termőképességére vonatkozó több adatsor. A saját megállapításommal szemben kisebb termőképességet irányoztak elő mások (pl. a csernozjom százalékában az országos átlag nálam 84%, egy talajnál 73%. Valószínű ok, hogy az illető elsősorban a humuszfogyasztó szántóföldi téren ítélte meg a kérdést, magam pedig a humusztermelő gyepeket tekintettem irányadónak). Minden körzet gyepeinek termőképességét kifejeztük a csernozjom %-ában, és így az országos átlag 83 % lett.

A hőmérséklet-csapadék aránya alapján állapítottam meg a terméslehetőséget először, ami országos átlagként 16.29 t/ha sz.a. Mivel minden lejtés-százalék 2%-kal csökkenti azt, ennek figyelembe vételével a lehetséges termés 13.67 t/ha sz.a.-ra csökkent. Az egységes talajszorzó (talajtípus és talajüdeség szorzatának átlaga) alapján a terméslehetőség már 8.79 t/ha sz.a.-ra csökkent le. Ennek 80%-os megvalósítása jó eredménynek számít = 7.03 t/ha szárazanyaggal.

A jelenlegi általános szakmai ismeret és gyakorlat alapján 60%-nál nagyobb megvalósítást nem várhatunk, ami azt jelenti, hogy jelenleg a reális esély csak 5.27 t/ha sz.a. tömeg. Ezt rendszeres legeltetéssel – műtrágya nélkül is – elérhetjük, és nagy értékű élelmiszer-alapanyagot kapunk. Legeltetéssel és kevés műtrágyával már most is

elérhető a 7 t/ha sz.a. tömeg, amely nagyon jó terméket biztosít. Az ennél nagyobb tömeghez legelésen felül még több műtrágya kell (pl. a szerkezetükben leromlott szántók, vagy a vegyszerrel károsított talajok gyors rendbetétele miatt).

Természetesen, ha csak a legelő jószág ürüléke áll rendelkezésre kiegészítő tápanyagként, és a megvalósítás 60%-os, akkor „csak” 1.0 számossal eltartható lesz alkalmas 1 ha legelő, szemben a jelenlegi 0.34 számossal, azaz a legelő háromszor annyi állatot tarthat el minden műtrágyázás nélkül.

Az országos szórás igen nagy: szakszerű gazdálkodással a Dráva menti síkságon 16.85 t/ha sz.a. tömeg lehetővé teszi 3.13 számossal hektáronkénti ellátását, míg az Észak-borsodi hegyvidék 3.65 t/ha sz.a. tömege mindössze 0.85 sz.a.-ának nyújt kellő takarmányt.

Az agroökológiai felmérésben számtalan részeredmény van, amelynek kihasználása vagy érvényesítése gazdasági érdeke bármely körzetnek, vidéknek, tájnak vagy településnek. Ilyen formán hasznosítható lenne az az eredmény, amely 400 szakember közös munkájaként áll rendelkezésre.

Környezet- és természetvédelem a gyepen

Gyakran tapasztaljuk, hogy **az ember kíváncsisága a természet megismerését, kapzsúsága annak tönkretételét szolgálja**. Mindenki szívesen pihen kirándulás közben egy szép erdőszéli gyepen, de sokan a szemetüket ott hagyják, vagy – ami még rosszabb – a sok műanyag dobozt a bokrokba dugják, nehezítve a környezetet tisztítók munkáját. A természetet tiszteletben tartó ember nem károsítja annak értékeit, tudja, hogy nincs joga tönkretenni azt a környezetet, azt a növényzetet, amely az utódainkat is szolgálhatja.

Elkeserítő látvány a szemételepnek használt legelő, erdőszáv, facsoport, és minden olyan hely, ahova eldugható, leönthető az a szemét, amely az illető példás lakását és annak környékét szennyezné. Elszomorító az a sok itató berendezés is, amely a legelőkön leromlott állapotban van. (Bár legnagyobb részüket már betömték a „remek” ötletnek számító gyepszántó csere során.) A régi községi térképekről megállapítható, hogy mely gyepeket törték

fel a termelési verseny érdekében, mert ott már nincsenek kutak, itató berendezések.

A legelőkön általános a szabad gazdálkodás

Mindenki ott nyit „bányát”, ahol megfelelő homokot, kavicsot, agyagot talál, aszerint, hogy éppen mire van szüksége. A községek nem az önkényeskedő „bányászokat” fékeztek, hanem kívánatosnak tartották, hogy kerítsék körül dorong fával a legelő jószág védelme érdekében. Két könyvemben (és az egyetemi doktori és kandidátusi disszertációmban) számtalan fényképfelvételt közöltem 1952-1966 között, amelyek a fentiekre vonatkoznak, de találunk olyat is, hogy szántón hagyott traktorekét (amely ott berozsdásodott) két fordulóval a gyepeken tisztították meg. Amikor a traktoros észrevette, hogy fényképezem, kerülő úton tűnt el, de ez eléggé általános eketisztítási mód volt. Érvényesült: a gyepeken a községé, mindenki azt csinál ott, amit akar. A környezet- és természetkárosítás nemcsak a gyepeket sújtotta, hanem az erdőket is (különösen 1989-1992 évek között), az útszéli fákat különösen, ha diófák voltak (mert a külföldi „megrendelő” azt fizeti jól).

„Ártéri üdülők”

Tisztában vagyok azzal, hogy a növényzet károsításáról kellene írnom, de ez következménye az előbbieknél, mert a tereprendezés, az utak kiépítése szükséges, mert gépkocsival csak akkor közlekedhetnek az „ártérien”. Azt senki sem kutatja, hogy mekkora a növényzetben bekövetkezett kártétel; egyszerűen tudomásul veszik, hogy: ez azzal jár. Javasoltam a gyepek feltörésének azonnali tilalmát (1993-ban és 1994-ben).

Valamit rólunk, gyepesekről

Egy köztisztületnek örvendő atomfizikus ezelőtt talán két hónappal azt írta, hogy **a jó szándék tudás nélkül semmit sem ér, de a tudás jó szándék nélkül veszélyes**. Azonosan gondolkodom magam is, de óvatosan kell fogalmaznom, mert ismeretes, hogy a sok lúd nemcsak az alvó védő katonákat ébresztette fel, hanem egy régi közmondás

szerint disznót is győz. Közismert vagyok a hallgatásomról és a nyílt beszédemről. Most megkísérlem a kettőt együtt. A gyepgazdálkodásnak van olyan részterülete, amihez általában kevesen értünk, de akad egy-kettő olyan, aki ahhoz ért a legjobban. Ez azt jelenti, hogy a szakmának vannak részei, amelyek általában kevésbé ismertek, és vannak olyanok, akik abban illetékesek. Természetesen, amikor a „szakma egészéről” beszélünk, akkor mindenki beletartozik. Amikor egy legelő- és gyepgazdálkodási egyetemi tankönyvet kellett megírunk, és engem kértek fel annak megszervezésére, elvállaltam a megtisztelő feladatot, mert már tudtam a közleményekből, hogy ki mihez ért a legjobban közülünk. Következményként 23 szerző írta meg a fejezeteket, nekem csak az összeállítás. és néhány fejezet megírása maradt. (Megjegyzem, hogy egyedül fele annyi idő alatt megírtam volna, de jóval kisebb értékűre sikerült volna. Ezt azért említem, mert többen kérdezték, hogy miért nem én írtam?)

Nagyon sokat segített mindnyájunk ismeretének bővülésével a gyakori találkozás. Rájöttünk arra, hogy nincs más megoldás, mint a szakadékba szorított gyepgazdálkodás közös művelése. Először magunk között adtuk át egymásnak az ismereteinket, de amikor rájöttünk, hogy sok olyan terület van, amelyhez nem értünk (eléggő) – mert sorsunk nem biztosított számunkra 5 éves egyetemet, sem főiskolát –, arra gondoltunk, hogy fölkerjünk a gyephez is kötődő, vagy köthető szakmák kiváló képviselőit, hogy ismertessék velünk a saját szakmájuknak lényegét. Jóleső, és a köszönetünket is kifejező tisztelettel hallgattuk a különböző szakmák első számú vezetőit, akik szívesen és önzetlenül jöttek segítségünkre. Érezték, látták a kietlen helyzetünket, és nagyon időtakarékosan a szakmájuknak azokra a lényeges részeire terelték a figyelmünket, amelyeknek legnagyobb hasznát vehetjük. Az illető nagy nevű vezető szakemberek nemcsak előadásokkal, hanem tudományos tanácskozások vezetésével is segítettek bennünket, amivel bevezettek mindnyájunkat a tudományos élet területére, megismertetve azokat az apróságokat is, amelyek elősegítik egy-egy tudományos rendezvény sikerét. Ők voltak azok is, kik hozzásegítették, hogy a gyepgazdálkodás kikerüljön a szakadékból, és most már elmondhatjuk, hogy kerítésen, vagy éppen ajtón belül vagyunk.

Nagyon jól esik a bizalmuk, amely egyúttal kötelez is bennünket,

mert igazolni akarjuk, hogy nem csak a hiányt emlegetjük, hanem készek vagyunk nagyobb ütemű tevékenységre, mert a saját fejlődésünk nélkül a gyepgazdálkodás nem lehet lendületes!

Köszönet a '60-as „törzsgárdának” (21 gyepes, 17 botanikus-környezetvédő, 14 állattenyésztő-takarmányos, 4 ökonómus, 4 vegyész) a következetes tevékenységükért, mert nélkülük nem figyeltek volna fel ránk, és nem kaptunk volna folyamatos támogatást törekvéseink megvalósításához. A 25 kiadványban megjelent – bár legtöbbször nem világszínvonalú – 1064 közlemény jelentősen hozzásegített bennünket a figyelem felkeltéséhez, a többirányú támogatáshoz.

A 60-as törzsgárda nevében is őszinte nagyrabecsüléssel és tisztelettel mondok köszönetet annak a 16 akadémikusnak, akik 1950, különösen pedig 1990 óta folyamatosan figyeltek, tanácsokkal láttak el, és célravezető ismeretanyaggal bővítették tudásunkat. A '60-as törzsgárda nehezen induló kezdeményezése és egyre lendületesebb tevékenysége meggyőzte a tudományos élet irányítóit, hogy érdemes az ügy a Tudományos Akadémia támogatására, és döntésével létrehozta az MTA Agrártudományok Osztályának Gyepgazdálkodási Bizottságát. Most rajtunk a sor, hogy éljünk a lehetőséggel, amely bővült egy új tudományos folyóirattal, a **Gyepgazdálkodási Közleményekkel**.

Önvallomás

Jelentősebb kutatási eredményeim (rész-számadásban lévőkön kívül):

- 436 gyepnövény kutatási eredményeim (megjelent cikkekben és összesítőben),
- adatgyűjtés gyepekben található: 250 gyógynövényről és 160 étkezési, íz- és zamatanyagot tartalmazó, valamint kb. 300 mézélő növényről,
- adatgyűjtés pányvázott marhák ürüléktermeléséről (kb. 450 marha napi ürüléke),

- műtrágyázás növeli a gyep nyersfehérje-, és csökkenti a nyersrost tartalmát (laborvizsgálatok),
- a hazai természetes gyep cukortartalma 10-12%-os, ami lehetővé teszi a 10-15% szalmaszeccska bekeverését a szilázsba – az erjedés gátlása nélkül,
- a legeltetés a legelőnyösebb állattartási-takarmányozási mód étlettanilag és gazdaságilag,
- több ezer laborvizsgálattal megállapítottuk a tisztavetések, keverékek és természetes gyepek tápértékét, emésztési vizsgálatokkal (részben juhokkal végzett kísérletek alapján) a tápérték jellemzőit, amelyek szerint legjobb a természetes gyep, azt követi a keverék, utolsó a tisztavetés értéke,
- a szalmaszűz értékes takarmány, a szenázs nehezen tömöríthető és csak tartósítószerrel tárolható,
- kísérleti eredményeim mikro- és kisparcellás kísérletek mellett 32 (tudományosan értékelhető módszerrel beállított) üzemi kísérleteink adataiból vontam le,
- az ország 72 különböző tájon lévő gazdaságában 1960-1990 között 216 bemutatót tartott, amelyeket szakmai előadásokkal vezettem be,
- tudományos eredményeim alapján a Gyepgazdálkodási Világkongresszus Állandó Bizottsága (elnöksége) tagjai közé választott 1985-1993 évekre,
- előadásokat tartottam 13 országban (franciául, németül, vagy angol tolmáccsal) – további 11 országban szakmai tanácskozáson vettem részt.

Örvendek, hogy elődeimtől – különösen szüleimtől – sok adottságot örököltem, amelyek keretét adták életvitemnek. Szerencsés voltam a családi életemben is; megnyugtató gyerekeim élete. A megértő és kiegyensúlyozott családi légkör állandó segítségem, amely feloldja – talán egyre érzékenyebbé válásom miatt – a néhai feszültségeket. A család nyugalma az állandó pihenőm, amiért hálás vagyok.

A gyepek sokszínűségének fáradhatatlan kutatója

Folyamatosan végzett botanikai munkájának eredménye természetes gyepeink növénycsaládonkénti fajszámának megállapítása. A vizsgálati eredményeket 1955 és 2004 között folyamatosan publikálta a megfelelő folyóiratokban.

Természetes gyepeink növénycsaládonkénti fajszáma

a növénycsalád neve			fajszám, db
s.sz.	latinul	magyarul	
1.	Amaranthaceae	disznóparajfélék	8
2.	Anacardiaceae	szömörcefélék	1
3.	Apiaceae	ernyősök	67
4.	Apocynaceae	meténgfélék	2
5.	Aristolochiaceae	farkasalma-félék	2
6.	Asclepiadaceae	selyemkóró-félék	2
7.	Asteraceae	fészkesvirágúak	186
8.	Balsaminaceae	nebáncsvirág-félék	3
9.	Berberidaceae	sóskaborbolya-félék	1
10.	Betulaceae	nyírfafélék	5
11.	Boraginaceae	érdeslevelűek	30
12.	Brassicaceae	keresztesek	70
13.	Collitrichaceae	mocsárhínár-félék	1
14.	Campanulaceae	harangvirág-félék	13
15.	Cannabinaceae	kenderfélék	1
16.	Caprifolicaceae	bodzafélék	4
17.	Caryophyllaceae	szegfűfélék	72
18.	Celastraceae	kecskerágó-félék	2
19.	Chenopodiaceae	libatop-félék	20
20.	Cistaceae	szuharfélék	4
21.	Convolvulaceae	szulákfélék	3
22.	Crassulaceae	varjúháj-félék	11
23.	Cupressaceae	ciprusfélék	1
24.	Dipsacaceae	mácsonyafélék	14
25.	Droseraceae	harmatfü-félék	2
26.	Elatinaceae	látonya-félék	1
27.	Ephedraceae	csikófark-félék	1
28.	EriaceaeE	hangafélék	3
29.	Euphorbiaceae	kutyatej-félék	14
30.	Gentianaceae	tárnicsfélék	9
31.	Geraniaceae	gólyaorr-félék	14
32.	Globulariaceae	gubóvirág-félék	2
33.	Hydrophyllaceae	méhvirág-félék	1
34.	Hypericaceae	orbáncfűfélék	7

35.	Laminaceae	ajakosok	67
36.	Leguminosae	hüvelyesek	113
37.	Linaceae	lenfélék	8
38.	Lycopodiaceae	korpafü-félék	1
39.	Lythraceae	füzényfélék	2
40.	Marsillaceae	mételyfű-félék	1
41.	Malvaceae	mályvafélék	9
42.	Menyanthaceae	vidrafü-félék	1
43.	Onagraceae	ligetszépe-félék	14
44.	Ophioglossaceae	kígyónyelvű-félék	2
45.	Orobanchaceae	szádorfélék	9
46.	Paeoniaceae	bazsarózsa-félék	1
47.	Papaveraceae	mákfélék	6
48.	Plantaginaceae	útifü-félék	8
49.	Polygalaceae	pacsirtafü-félék	6
50.	Polygonaceae	keserűfű-félék	16
51.	Portulacaceae	porcsinfélék	1
52.	Primulaceae	kankalinfélék	10
53.	Ranunculaceae	boglárkafélék	37
54.	Resedaceae	rezedafélék	3
55.	Rhamnaceae	bengefélék	2
56.	Rosaceae	rózsafélék	43
57.	Rubiaceae	galajfélék	18
58.	Rutaceae	rutafélék	1
59.	Salicaceae	fűzfélék	14
60.	Santalaceae	zsellérkefélék	2
61.	Saxifragaceae	kötörőfélék	6
62.	Scrophulariaceae	tátogatók	42
63.	Selaginellaceae	csipkeharaszt-félék	1
64.	Solanaceae	burgonyafélék	4
65.	Urticaceae	csalánfélék	3
66.	Valerianaceae	macskagyökér-félék	7
67.	Verbenaceae	vasfűfélék	1
68.	Violaceae	ibolyafélék	13
	1-68 kétszikű növényfajok összesen		1049
69.	Alismataceae	hídőrfélék	5
70.	Amarrillidaceae	amarilliszfélék	3
71.	Butomaceae	virágkaka-félék	1
72.	Cyperaceae	sásfélék	54
73.	Iridaceae	nőszirm-félék	11
74.	Juncaceae	szittyófélék	10
75.	Juncaginaceae	kígyófü-félék	2
76.	Liliaceae	liliumfélék	28
77.	Orchideaceae	kosborfélék	29
78.	Poaceae	fűfélék	133
79.	Sparganiaceae	békabuzogány-félék	1

80.	Typhaceae	gyékényfélék	2
69-80 egyszikűek összesen			279
1-80 mindösszesen			1328
„Gyepeinkben található 1328-as fajsám azt jelenti, hogy a természetes körülmények közt élő 2200-2300 növényfajnak 58-60%-a a gyepeinket gazdagítja, a többi nagy része erdeinkben, nádasokban és művelésen kívüli részeken él.”			

Ehhez kapcsolódik az a véleménye, mely szerint a mintegy 350 gyógyhatású növény mindenképpen hozzájárulhat a legeltetés kedvező élettani hatásához, valamint az állatok teljesítményéhez. Ismétli magát a történelem? Érdekesség, hogy a debreceni agrár képzés 1945-46-os tantervében ajánlott tárgyként már szerepelt a gyógynövényismeret heti 2 órában.

Az étkezésre, ételek, italok ízesítésére alkalmazott növények adatainak gyűjtésére, ismertetésére is lehetőséget nyújtott a sok helyszíni vizsgálat, nem kevésbé a több mint 400 gyeplépcső magtermésének megállapítására és feldolgozására.

A professzor urat botanikus énje még Indiába is elkísérte (1994)

A professzor úr botanikai felkészültsége és tapasztalatai a tudományos körökben is elismertek voltak. Az általa szervezett kárpátaljai és a székelyföldi gyepgazdálkodási tanulmányutak résztvevői meggyőződhetnek arról, hogy nem csak a hazai gyepek növény világa ismerős a számára. Talán ezeknek az utaknak is része volt abban, hogy a Talajtani Kutatóintézet Nagyhörcsökön beállított gyep trágyázási tartamkísérletének botanikai felvételezésére kérte fel Dr. Kádár Imre (1943-2018) kutató professzor emeritus.

Kádár Imre talajtanos kutató emeritus professzorral a nagyhörcsöki tartamkísérletben (2006)

Az ökológiai alapokon nyugvó gyepgazdálkodás úttörője

Feltehetően rendkívül szerteágazó érdeklődésének köszönhető, hogy a gyepgazdálkodás kérdései az ökológiai adottságoktól (klimatikus viszonyok /hőmérséklet- és csapadék/ és talaj adottságok /víz- és tápanyag ellátottság) kezdődően a gyep növényein keresztül (fajok, ökotípusok, használhatóság, beltartalom, keverékek) az állatok takarmányozásáig és termeléséig foglalkoztatták.

Ökológiai vizsgálatainak egyik jelentős eredménye a klímaindex, mely a gyep termését befolyásoló két legfontosabb éghajlati tényező, a csapadék és a hőmérséklet viszonyán alapul. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy 1985-ben a Gyepgazdálkodási Világszövetség (International Grassland Congress) Állandó Bizottság tagjává választották Japánban.

A gyepök agro-ökológiai termőképességének országos felmérését 4 másik hazai szakemberrel együtt végezte, a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) felkérésére. Az adatok értékelésénél felhasználta a korábban végzett gyeptipológiai vizsgálatait is. A munka eredményeit az MTA önálló könyvfejezetben (A magyar mezőgazdaság agroökológiai potenciálja az ezredfordulón, /szerk.: Láng, I. et al., 1983) tette közzé.

A gyepök termését befolyásoló hidrológiai adottságok alapján gyeposztályozási kategóriákat (száraz-, közepes-, üde fekvésű gyepök) írt le és vezetett be, ezekhez igazítva látta megalapozottnak a gyepeken való gazdálkodást.

Az elhivatott egyetemi oktató

Már pályája kezdetétől szívügye volt a szakember utánpótlás kérdése. Az 1950-es évek vége felé, amikor a dunántúli rétek és legelők állapotának felmérését végezte, tapasztalta a szakismeretek hiányát. Emiatt javasolta először annak bevezetését az oktatásba. Az 1970-es évek után, különösen az 1980-as évektől felerősödött az igény a sokoldalú, nagyobb áttekintéssel rendelkező szakember képzésre is, akik egy-egy választott területen több, mélyebb

ismeretekkel rendelkeznek. Ez indokolta a gyepgazdálkodási szakirány bevezetését, az állattenyésztést érintő szakirányokban pedig a gyepgazdálkodási tárgy beillesztését.

Gyepgazdálkodási szakirányú hallgatókkal nyitrai tanulmányúton (1974)

A hallgatókkal egymást tisztelő kapcsolatot alakított ki. 1973-1978 között évfolyamfelelős tanár is volt, örömmel vett részt a sárgulási rendezvényeken is. Előadásai logikus felépítésűek voltak, a társintézmények is gyakran meghívták, több szakmai továbbképző tanfolyam oktatója volt.

Sárguló hallgatókkal (1978)

A gyepgazdálkodás témakörében tudományos igényességgel elmélyülő oktató, kutató és gyakorlati szakemberek olyan alapos segítséget kaptak tőle, ami többek számára doktori fokozat megszerzését is lehetővé tette.

Már 1971-ben megjelent első egyetemi jegyzete, amelyet további 10 követett 1991-ig, közöttük nívódíjjal elismert is. Több esetben jegyzet pótlókkal tájékoztatta a hallgatókat a legújabb eredményekről, különösen a szakirányt választottakat.

1995-ben a Mezőgazdasági Kiadó által megrendelt Legelő és gyepgazdálkodás c. könyvet szerkesztette, de több fejezetet ő írt benne. Ezt tankönyvként használják azóta is.

Bár a személyes visszaemlékezések fejezetben a Professor úrról, az oktatóról többen írnak, itt most álljon egy volt tanítvány méltatása az oktatói felkészültségről.

Csatári Gábor Bence, a tanítvány, 2008-ban – többek között – így emlékszik vissza a Hajdú-Bihari Napló egyik áprilisi számában: „A gyepek összetételét számos dolog egyszerre befolyásolja és ezt Vinczeffy professzortól tanultam meg. Még egyetemistaként, a kötelezők mellé választható tárgyként felvettem a gyógynövényismereteket is, amit ő adott elő. Máig emlékszem, olyan elragadtatva beszélt a tananyagról, el is felejtettük, hogy tanórán vagyunk. Előadásának már a stílusa mindenkit megfogott. De ami ennél is fontosabb volt, hogy minden mondatból érezni lehetett, eredeti információt közöl, amit ő személyesen gyűjtött össze évtizedek alatt, tehát a saját tapasztalatairól beszélt.

Sokszor átgondoltam, hogy ha valaki ma utána szeretné csinálni, az elvileg lehetséges ugyan, de annak a valakinek szintén annyi időt kellene rászánnia, hogy a terepen összeszedje, amit csak meg lehet tanulni, és abból lehet a megfelelő következtetéseket levonni. Ha egyetlen szóval kellene megfogalmazni, mit tanultam tőle, akkor azt mondanám: az elhivatottságot és annak jótékony szerepét”.

Természetesen szívesen vállalta a Debreceni Agrár Sport Egyesület elnöki tisztségét is, ahol 1973-tól 1976-ig segítette a sportolókat. Munkája révén jutott a DASE ingyenesen a még ma is létező és fejlődő tiszalöki vízi bázishoz (az ingatlanért a helyi termelőszövetkezetnek ingyenesen készítette el a gyepgazdálkodási fejlesztési tervet.)

A gyakorlat elkötelezett segítője

A természetes gyepek üzemi-gyakorlati javításához, felújításához, vagy újak telepítéséhez az évtizedeken keresztül végzett növény és gyepállomány vizsgálatok mellett a beállított tenyészedényes, kisparscellás és üzemi kísérletek jelentették a tudományos alapot.

A fűfajok humusztermelő képességét, ezáltal a szerkezet nélküli talajok javítását, nagyméretű tenyészedényes kísérletben lehetett vizsgálni. Ezt a sokoldalú tevékenységet és kiértékelést Tóthné dr. Porkoláb Zsófia éveken keresztül végezte. Ezenkívül 32 nagyüzemi terep- és 12 hasznosítási üzemi kísérlet tette megalapozottabbá, a gyakorlatban megvalósíthatóbbá az eredményeket.

Az általa irányított és munkatársaival készített gyepgazdálkodási fejlesztési tervek mintegy 100.000 ha területen, általában kedvezőtlen talaj adottságok mellett megtöbbszörözték a gyepek termését. A tervekben nagy figyelmet fordítottak azok könnyen megvalósítható szakmai tartalmára. Ezekben a munkákban Nagy Géza, Földi Imre, Tóthné Porkoláb Zsófia, Cs. Nagy Miklósné, Bodó Éva, Gonda Anna, kinevezett vagy szerződéses munkatársak vettek részt.

A tervek az ország szinte minden tájegységében megtalálható gazdaságok számára készültek. A bemutatókon láthatták a résztvevők a lejtőkön, szoloncsákos, szolonyeces, savanyú-, ill. meszes homokon, öntéstalajon, szikeseken, stb. a szakszerű gyepgazdálkodás sikerét és gazdaságosságát.

Néhány számszerű adat a tervekkel kapcsolatban:

év	gazdaság száma	terület, ha
1971-73	23	17258
1974	37	16005
1975	22	10725
1976	25	16667
1977-78	26	12963
1979-83	26	13625
1984-85	13	8414
összesen	172	95657

A tervekkel érintett gyepeken előállított többlet takarmány lehetővé tette a szalastakarmány termesztésből felszabadult szántóföldön exportképes árunövények termelését.

Az Agrártudományi Egyetem, Debrecen Gyepgazdálkodási Csoportja által készített **fejlesztési tervek jegyzéke** Vinczeffy Imre kimutatása alapján:

év	helység	gazdaság	terület, ha
1971	Jászboldogháza	Aranykalász Tsz	800
	Gelej	Juhászati Tsz Társulás	6 465
	Jászladány	Egyesület Tsz	125
	Derecske	Vörös Csillag Tsz	180
	Földes	Rákóczi Tsz	590
	Szendrő	Szabad Föld Tsz	437
	Tápiószele	Tangazdaság	232
			8 829
1972	Hortobágy	Állami Gazdaság	2 310
			2 310
1973	Baktalórántháza	Úttörő Tsz	163
	Csaholc	Erdőhát Tsz	752
	Csenger	Lenin Tsz	754
	Gacsály	Dózsa Tsz	424
	Gelej	Halászati Tsz	40
	Körösszakál	Kossuth Tsz	363
	Mikepércs	Rákóczi Tsz	690
	Létavértes	Aranykalász Tsz	610
	Nagyecsed	Rákóczi Tsz	346
	Nyársapát	Haladás Tsz	571
	Ópályi	Kossuth Tsz	328
	Panyola	Szikra Tsz	242
	Szatmárcseke	Haladás Tsz	258
	Székely	Búzakalász Tsz	345
	Tarpa	Győzelem	233
			6 119
1974	Adács	Béke Tsz	204
	Ároktő	Béke Tsz	107
	Bajna	Alkotmány Tsz	800
	Báránd	Új Élet Tsz	721
	Csaroda	Új Élet Tsz	455
	Debrecen	Kossuth Tsz	402
	Debrecen	Kölcsey Tsz	126
	Debrecen	Vörösmarty Tsz	110
	Edelény	Alkotmány Tsz	1 404

	Encsencs	Virágzó Tsz	308
	Fehérgyarmat	Állami Gazdaság	426
	Gyöngyössolymos	Mátra Tsz	80
	Hajdúböszörmény	Bocskai Tsz	778
	Hajdúnánás	Állami Gazdaság	520
	Kemecse	Állami Gazdaság	233
	Kisújszállás	Tisza II. Tsz	700
	Levelek	Dózsa Tsz	166
	Mátészalka	Állami Gazdaság	200
	Mezőcsát	Augusztus 20. Tsz	86
	Mérk	Kossuth Tsz	1 220
	Nagydobos	Petőfi Tsz	190
	Nagyréde	Szőlőskert Tsz	170
	Nyírkáta	Rákóczi Tsz	318
	Nyírlugos	Szabadság Tsz	438
	Pétervására	Gárdonyi Tsz	550
	Püspökladány	Zöldmező Tsz	287
	Tiszababolna	Rákóczi Tsz	310
	Tiszadorogma	Új Élet Tsz	114
	Tiszafüred	Szabad Föld Tsz	671
	Tiszakeszi	Tisza-mente Tsz	333
	Törökszentmiklós	Dózsa Tsz	280
	Tyukod	Kossuth Tsz	658
	Sárrétudvari	Aranykalász Tsz	550
	Szabolcsbáka	Búzakalász Tsz	462
	Újszentmargita	Lenin Tsz	1 377
	Vaja	Béke Tsz	103
	Vállaj	Rákóczi Tsz	148
			16 005
1975	Aranyosapáti	Új Élet Tsz	293
	Becske	Új Élet Tsz	82
	Bercel	Vörös Csillag Tsz	482
	Csegöld-Császló	Bajcsy-Zsilinszky Tsz	513
	Gávavencsellő	Szabadság Tsz	796
	Gyulavári	Lenin Tsz	555
	Hajdúsámson	Rákóczi Tsz	141
	Hajdúszoboszló	Állami Gazdaság	400
	Jármi	Alkotmány Tsz	176
	Kokad	Lenin Tsz	120
	Komádi	Bihar Népe Tsz	1 136
	Kölcse	Kossuth Tsz	829

	Lajosmizse	Népfront Tsz	289
	Mátészalka	Egyesült Erő Tsz	462
	Mezőnagymihály	Állami Gazdaság	1 000
	Nógrádkövesd	Táncsics Tsz	453
	Nyírbogát	Rákóczi Tsz	126
	Rakamaz	Győzelem Tsz	230
	Sárospatak	Kossuth Tsz	518
	Szécsénke	Győzelem Tsz	157
	Tiszalök	Szabadság Tsz	1 284
	Vámospércs	Béke Tsz	683
			10 725
1976	Állampuszta	Célgazdaság	2 200
	Balmazújváros	Lenin Tsz	756
	Botpalád	Új Barázda Tsz	562
	Cigánd	Egyesült Erő Szakszövetkezet	500
	Füzesabony	Állami Gazdaság	637
	Gyula	Munkácsi Tsz	500
	Gyulaháza	Béke Tsz	137
	Hajdúbagos	Szabadság Tsz	700
	Hajdúböszörmény	Vörös Csillag Tsz	145
	Hódmezővásárhely	Vörös Csillag Tsz	398
	Izsák	Állami Gazdaság	1 000
	Kunpeszér	Parasztbecsület Tsz	700
	Milota	Új Élet Tsz	245
	Nyírgyulaj	Petőfi Tsz	248
	Nyíribrony	Új Élet Tsz	334
	Nyírkarász	Alkotmány Tsz	338
	Nyírpilis	Vörös Zászló Tsz	211
	Orgovány	Egyesült Erő Szakszövetkezet	500
	Önböly	Kossuth Tsz	307
	Solt	Szikra Tsz	371
	Szatmárcseke	Haladás Tsz	498
	Szendrő	Szabad Föld Tsz	1 275
	Szentes	Termál Kertészeti Tsz	1 078
	Szilvásvárad	Állami Gazdaság	194
	Városföld	Állami Gazdaság	2 833
			16 667
1977	Álmosd	Búzakalász Tsz	785
	Bödönhat	Állami Gazdaság	1 917

	Cegléd	Magyar-Szovjet B. Tsz	535
	Debrecen	Kossuth Tsz	234
	Dömsöd	Duna-táj Tsz	835
	Hódmezővásárhely	Vörös Csillag Tsz	600
	Kecskemét	Magyar-Szovjet Barátság Tsz	239
	Polgár	November 7. Tsz	893
	Sárrétudvari	Bocskai Tsz	460
	Szentmártonkáta	Kossuth Tsz	258
	Tápióbicske	Április 4. Tsz	591
	Tiszaalpár	Tisza-táj Tsz	555
	Tiszabercel	Bessenyei Tsz	413
	Újszilvás	Kossuth Tsz	94
			8 409
1978	Abony	József Attila Tsz	640
	Albertirsa	Dimitrov Tsz	157
	Debrecen	Kossuth Tsz	144
	Hajdúsámson	Rákóczi Tsz	149
	Kiskunlacháza	Kiskun, Pereg, Petőfi Tsz	544
	Kocsér	Petőfi Tsz	500
	Kunszentmiklós	Egyetértés Tsz	200
	Nagykáta	Magyar-Koreai B. Tsz	1 075
	Nyíracsad	Dózsa Tsz	100
	Sülysáp	Tápió-völgye Tsz	600
	Szód	Egyesült Erő Tsz	243
	Tápiószőlős	Újbarázda Tsz	202
			4 554
1979	Fülöp	Béke Tsz	93
	Hortobágy	Állami Gazdaság	200
	Jászsalsószentgyörgy	Petőfi Tsz	220
	Kosd	Lenin Tsz	470
	Mátészalka	Állami Tangazdaság	480
	Pomáz	Óbuda Tsz	305
	Ráckeve	Aranykalász Tsz	509
	Szentes	Felszabadulás Tsz	677
	Törökszentmiklós	Béke Tsz	219
			3 173
1980	Dunavarsány	Petőfi Tsz	910
	Hajdúdorog	Új Élet Tsz	125

	Kaba	Vörös Csillag Tsz	900
	Nyírábrány	Alkotmány Tsz	561
	Pilis	Aranykalász Tsz	188
	Sarkad	Lenin Tsz	527
			3 211
1981	Nyékládháza	Hejő-menti Állami Gazdaság	300
	Tolna	Aranykalász Tsz	72
	Zirc	Bakony Tsz	971
			1 343
1982	Csőgle	Marcal-völgye Tsz	800
	Besnyő	Sallai Imre Tsz	200
	Diósviszló		300
	Baja	Mg-i Kombinát	392
			1 692
1983	Adony	Március 21. Tsz	356
	Fűzvölgy	Egyetértés Tsz	1 840
	Gersekarát	Petőfi Tsz	10
	Nagykanizsa	Alkotmány Tsz	2 000
			4 206
1984	Cece	Béke Tsz	830
	Csehimindszent	Búzakalász Tsz	105
	Devecser	Állami Gazdaság	850
	Kápolnásnyék	Vörösmarty Tsz	500
	Martonvásár	Új Élet Tsz	396
	Osztopán	Győzelem Tsz	89
	Őriszentpéter	Őrség Tsz	1 100
	Petőmihályfa	Hegyhát Tsz	306
	Salomvár	Zalaháshágy Tsz	1 550
	Tapolca	SzentGyörgy-hegy Tsz	600
	Noszlop	Somlóvár Tsz	975
	Polgárdi	Egyetértés Tsz	364
	Tác	Új Tavasz Tsz	750
			8 415
	Mindösszesen	172 gazdaság	95 657
„Megjegyzés: A fentiekén kívül több mint 50 gazdaságban helyszíni szemlével egybekötött szakmai tanácsot adtunk. Jelezzük, hogy a KSZKV és DINTER termelési rendszerek elsősorban a debreceni gyepgazdálkodási technológiát javasolják a taggazdaságaiknak.”			

Tervezői-, szaktanácsadói munkája tapasztalatai alapján állította, hogy a gyep gazdasági értékét a hasznosítás szakszerűsége szabályozza. Gyakorlati alapokon nyugvó számításai szerint az extenzív gyep állatteltartó képessége 0,3 számossal/ha, a közepes intenzitásúé 1,5-2,5 számossal/ha, az intenzívéké 3-5 számossal/ha. A 7 t/ha szénatermés fölött a gyep vegyes hasznosításra (legeltetés mellett kaszálásra is) alkalmas.

A hazai és nemzetközi szakmai közélet szervezője

Társadalmi munkát, a szakmához kapcsolódóan, a Magyar Agrártudományi Egyesület (MAE) alapító tagjaként, már 1951-től vállalt. 1971-ben alelnöke lett a MAE Gyepgazdálkodási Szakosztályának, majd dr. Baskay Tóth Bertalan egyetemi tanár (1903-1976) halála után, 1976-ban elnöke. Vezetésével a szakosztály 1999-ben Gyepgazdálkodási Társasággá alakult hat szakosztállyal, ami javaslatára és szervezésében fóruma lett az évente 3-4 alkalommal, más-más intézményben rendezett tudományos tanácskozásnak. Az általa alapvetőnek tekintett ökológiai szemlélet igényelte a talajtanos, botanikus, környezetvédő, állattenyésztő, takarmányos, vegyész, ökonómus, stb. közreműködését is. Szakmai-közéleti tevékenységében ezt érvényesítette is. Ezzel (a szemlélettel) példát is mutatott, hogy a különböző szakterületek képviselőinek együttműködése előmozdítja/segíti az elméleti és gyakorlati kutatás eredményességét. A kutatásba bevont fiatalabb szakemberek száma ezzel is bővült.

Az MTA Állatnemesítési és Takarmányozási Bizottságában 1995-ben alakította ki a gyepgazdálkodási munkacsoportot. Ennek célja a gyepes kutatók sokoldalú tevékenységének a segítése, és a további hatékony munkához a minél jobb feltételek megteremtése. Erősítette a törekvéseit az is, hogy az Európai Gyepgazdálkodási Szövetség (EGF) 1998-ban, Debrecenben tartotta XVII. kongresszusát.

Kitartó munkájának eredményeként 2002-ben jöhetett létre az önálló Gyepgazdálkodási Bizottság a MTA Agrártudományok Osztályán belül, ahová határon kívüli szakembereket is meghívott. Ennek keretében több éven keresztül kihelyezett tanulmányi utakat szervezett a környező országokba, Románia, Csehszlovákia, Ukrajna,

Horvátország magyarlakta területeire. Ausztriába egészségi állapota miatt már nem ment el.

Kialakítója és szervezője a *Debreceni Gyepgazdálkodási Napok* című országos termelési és tudományos tanácskozás sorozatnak, amit 1983-ban nemzetközi jelentőségűvé bővített. Az előadások anyagát sikerült kiadványokban is megjelentetni, ami akkoriban még nem volt általános! Az évtizedeken keresztül végzett elméleti és gyakorlati tevékenységét mutatják a további, írásban megjelentetett sorozat kiadványok: *Természetes állattartás, Legeltetési állattartás*, illetve a tudományos folyóiratként indított *Gyepgazdálkodási Közlemények*.

A korlátozott lehetőségek ellenére felismerte, hogy a szakma és a tudomány művelése csak nemzetközi kitekintéssel és együttműködéssel lehet teljes. Ennek kiindulási pontja a szakirodalmi tájékozottság, a hazai és a külföldi szakemberek munkájának ismerete. Mintegy 100 szakemberrel volt személyes vagy levelezési kapcsolata. Ezt szolgálta a publikációk folyamatos cseréje, a tanácskozások szervezése, külföldi szakemberek meghívása azokra. 1990-ben a Tessedik Tudományos Napok alkalmával professzor G. Schechtner, (Ausztria), 1991-ben professzor W. Breunig (NDK) tartott előadást. A szakmai kapcsolatok további mélyítését jelentette, hogy tanszéki kezdeményezésre a nemzetközi hírnévű professzor, L. 't Mannelje (Hollandia) a Debreceni Agrártudományi Egyetem díszdoktora lett. A későbbi években is a hatékonyságot szolgálta a külföldi konferenciákon való részvétel, a tanulmányutak szervezése. Az Európai Gyepgazdálkodási Társaság (EGF) 2 évenként, a Gyepgazdálkodási Világszövetség (IGC) minden 4. évben rendez tudományos konferenciát.

Az International Grassland Congress (Világszövetség) Állandó Bizottságának tagjaival (Nice 1989)

A konferencia résztvevőit alapvetőnek tekintette a szakma művelése szempontjából. Az 1989-ben, Franciaországban, Nice-ban tartott konferencián, szervezésének köszönhetően, több magyar gyepes szakember is ott lehetett és előadást tarthatott. A korábbi évtizedek szerény lehetőségeinek ellenére 1967-1995 között 16 országban járt mintegy 25 alkalommal szakmai utakon.

Vinczeffy Imre külföldi tanulmány útjai, konferencia részvételei, szakmai meghívásai

ország	év	ország	év
Románia	1967	Lengyelország	1972
Franciaország	1973, 1989	Csehszlovákia	1972, 1975, 1990, 1992
Anglia	1981, 1982	Norvégia	1983
Japán	1985	Észtország	1985
Lengyelország	1986	Szovjetunió	1987
Írország	1988	Németország (NDK)	1963, 1988, 1989

Finnország	1984, 1989	Új-Zéland Ausztrália	– 1993
Hollandia	1994	Kína	1994
India	1995		

Tudományos testületi tagságok, tisztségek

- Magyar Agrártudományi Egyesület, alapító tag 1951-től
- MTA Agrártudományok Osztálya (illetékes bizottságai)
- DAB Mezőgazdasági Szakbizottság, Állattenyésztési Munkabizottság
- Gyepgazdálkodási Világszövetség, Állandó Bizottság, 1985-1993
- MAE Gyepgazdálkodási Szakosztály, majd Társaság elnöke 1976-2002
- MTA Agrártudományok Osztálya, Gyepgazdálkodási Bizottság elnöke 2002-2008

Elhivatottsága, a gyepgazdálkodás ügyének előbbre vitele nemzetközi és hazai elismerést váltott ki. Lelkesedése támogatókra talált. E nélkül nem lehetett volna egy társadalmi szervezet (MAE) munkabizottságából a magyar tudomány fellegvárában (MTA) az Agrárosztály önálló bizottságát létrehozni. Az állhatatos törekvést jól kifejezi az a köszöntő, amit a Bizottság alakuló ülésén a Professor úr elmondott.

(Elhangzott: 2002. november 25-én, az MTA Nagytermében, a Gyepgazdálkodási Bizottság alakuló ülésén)

„Tisztelt Elnök Úr, Tudományos Tanácskozás, kedves Vendégeink!

Rég áhított nagybetűs a mai nap, amelyet megköszönünk mindazoknak, akik hozzájárultak Bizottságunk megalakításához.

HORN Artúr professzor 1950 óta kíséri figyelemmel a legelőgazdálkodást. A Belga Királyi Társaság 1958-ban tagjává választotta a legeltetési tejtermelés bizonyításáért. Professzor Úr figyelme és állandó tanácsai erősítenek bennünket.

BELÁK Sándor és JÁNOSSY Andor professzorok lehetővé tették 1957-1968 között az ország legtöbb települése gyepeinek vizsgálatát, sok pásztorral való találkozást.

DIMÉNY Imre professzor jelentős legelő támogatást biztosított az 1970-es árvíz után. Minisztersége végén – 1975-ben – volt legtöbb kérődzőnk a XX. században.

LÁNG István professzor bevont 400 szakember közé 5 vezető gyepes szakembert az agroökopotenciális fölmérésbe, és Debrecenre bízta az országos értékelést.

KESERŰ János professzor kutatási keretet biztosított az 1980-85 évekre, ami sok kísérlethez nyújtott segítséget, jelentősen bővítve tudományos eredményeinket.

Nemzetközi tudományos tanácskozást szerveztünk 1983-ban, amelyen 15 országból 66 szakember vett részt. A 109 előadás összefoglalói megjelentek magyarul és angolul. Tanácskozás után bemutatókat tartottunk 5 táj 17 gazdaságában.

Az Európai Gyepgazdálkodási Szövetség a XVII. konferenciáját Debrecenben tartotta; eredményeként megjelent 450 szerzőtől 209 dolgozat (köztük 30 magyar). A szövetségi konferenciát bemutatók sora zárta.

A MAE Gyepszakosztályon belül több munkacsoport jött létre; megerősödésük után megalakítottuk a MAE Gyepgazdálkodási Társaságát. A gyakori szakmai megbeszéléseinken érzékeltük szakmai hiányosságainkat. Ezért kértük a gyephez is kötődő szakmák

kiváló képviselőit, hogy ismertessék szakmájuknak – számunkra is – hasznos részét. Örömmel tapasztaltuk az önzetlen készségüket: KOVÁCS Ferenc, LÁNG István, STEFANOVITS Pál, HORN Péter, SIPOS Aladár, DOHY János, VÁRALLYAI György, BÓCSA Iván, SCHMIDT János, HESZKY László akadémikusok, és sok más kiváló szakember előadásokkal, elnöklésekkel, dolgozatokkal támogatták az ügyünket. Tőlük kiváló ismertetéseket hallottunk: ökológiából, környezet- és természetvédelemből, állathigiéniából, botanikából, továbbá talajtani, mikrobiológiai, takarmányozási, melléktermék-hasznosítási, ökonómiai, szervezési, szaktanácsadási kérdések legújabb eredményeiről, amelyek jelentősen bővítették szakmai ismereteinket; teljesebbnek láttuk részben saját szakmánk részterületeit, részben a gyepgazdálkodás ágainak helyét a mezőgazdaság és környezetvédelemben. Őszinte köszönettel tartozunk az ingyenes intenzív tanfolyamért.

Bemutató előadásokat tartottunk az ország különböző tájegységében közel 100 gazdaságban, amelyek szervezésében sok üzemi és TESZÖV-szakember is részt vett, míg pénzügyi támogatást gyakran az FM-től, ritkán a KM-től kaptunk. Az ország gyepeseinek töretlen szorgalma és önzetlen munkája eredményesebbé tette a kutatást, és egyre több értékes eredményről számoltak be; végül 25 kiadványban több mint 1000 dolgozat jelent meg.

Az MTA Állatnemesítési, -tenyésztési és Takarmányozási Bizottságban létrehoztunk 1995-ben egy gyepes munkacsoportot, amely két év múlva albizottsággá fejlődött.

Fentiek azért váltak lehetővé, mert közben jelentős tudományos tanácskozások tartottunk, amelyek anyaga 5 kiadványban jelent meg. Ezek után 2001 elején javasoltuk, hogy albizottságunkat emeljék az Agrárosztály önálló, interdiszciplináris jellegű Gyepgazdálkodási Bizottságává. A kedvező határozatot DOHY János – akkori osztályelnök – 2001. X. 29-én tartott tudományos tanácskozásunkon jelentette be, és a bizottság megalakult 2002. X. 3-án.

Tisztelettel mondok köszönetet mindazoknak, akik felszínre segítettek a gyepgazdálkodás ügyét, és lehetővé tették e rövid történet összeállítását.”

*A gyepgazdálkodás ügyét segítő akadémikusokkal a 70. születésnap
szakmai rendezvényen (balról jobbra: Dr. Lovászy Csaba államtitkár, Dr.
Loch Jakab rektor, Dr. Láng István és Dr. Dohy János akadémikusok)*

Szakmai munkásságának jövőbe mutató gondolatai

Már fiatal kutatóként felismerte, hogy szakmai tapasztalatokat külföldi eredmények tényleges megismerésével is lehet/célszerű szerezni a jövő szempontjából fontos alapokhoz. Ennek érdekében használta ki azokat a lehetőségeket, amelyek egyéni vagy szervezett utak keretében megvalósíthatók.

A következőkben néhányat említünk:

Az 1967-ben Romániában tartott KGST (Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa) konferencia célja a gyep N trágyázásának kérdése, ezen kereteken belül, illetve a román gyepgazdálkodás tanulmányozása. Az akkori szocialista országok – Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, Német Demokratikus Köztársaság, Románia, Szovjetunió – kutatói számoltak be az összehangolt módszerek eredményeiről.

Dr. Baskay Tóth Bertalan, neves, rét-, legelő kutató, oktató, egyetemi tanár anyagát román nyelven ismertette Vinczeffy Imre. A

tanulmányút során 7 kísérleti állomást, legeltetési központot, intézetet látogattak meg. Bemutatták a résztvevőknek a Központi Kísérleti Intézet Rét- és Legelőgazdálkodási Osztályát is Bukarestben. Az öt magyar kutató számára igen fontos volt, hogy a szakirodalomból ismert pályatársakkal személyesen találkoztak. Gyakorlati bemutató alapján az eróziós gyepek javítására itthon is ajánlható a regenerátor nevű felülvető (kanadai szabadalom) és egy dix-tiller; példamutatónak találták a romániai gyepek kutatás szervezetének kialakítását is.

A Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Minisztérium Külföldi Ösztöndíj Bizottságának javaslatára az Országos Ösztöndíj Tanács 1973. október 8. és november 2. között franciaországi tanulmányutat engedélyezett számára. Az volt a feladata, hogy az ottani gyepegzálkodás helyzetéről tájékozódjon. A 4 hét alatt Franciaország 10 különböző városában, 18 intézmény 35 szakemberével tárgyalt.

A tanulmányozott, illetve megvitatott tárgykörök felsorolását megtaláljuk az általa készített beszámolóban:

- 1) Az újjászervezett agrár-felsőoktatás
- 2) Gyeposztályozás és kartográfia
- 3) Területi tervezés
- 4) Ökológia
- 5) Vízrendezés
- 6) Fűnemesítés
- 7) Gyepesítés, javítás, műtrágyázás
- 8) Monokultúra, állandó gyepek
- 9) Gépesítés
- 10) Legeltetés

- 11) Teljesítmény vizsgálat
- 12) Tartósítási vizsgálatok
- 13) Istállóberendezések, tartástechnológiai megoldások
- 14) Szaktanácsadás

„Nagy öröm volna számomra, ha úti jelentésem... hasznos gondolatokat adna a hazai takarmánygazdálkodás fejlesztéséhez” – zárul az összefoglaló.

1985-ben lehetősége volt, hogy az akkori Szovjetunió egyik legfejlettebb köztársaságában, az Észt Köztársaságban tanulmányutat tehessem. A tapasztaltak különösen azért figyelemre méltóak, mert az ország földrajzi helyzete és természeti viszonyai sok vonatkozásban nem kedvezőek.

„Összesítésként megállapítható, hogy az Észt Köztársaságban a tejelő tehenészet igen eredményes, amit jelez a 4000 literes országos átlagos tejtermelés is. A teheneket az országban mindenütt legeltetik az év 5-5,5 hónapján át. A 6000 literes, vagy annál nagyobb tejtermelésű teheneknek közelebbi legelőt biztosítanak, de ugyanannyi ideig legelnek, mint a többiek. Egyszerűen elképzelhetetlen az észtek számára a tejelő tehenek legeltetés nélküli tartása, ilyen a praxisukban nincs.” – ezzel az idézettel fejeződik be a feljegyzés.

Mint az MTA Gyepgazdálkodási Bizottság szervezője felvetette, hogy a hazai konferenciák kiszélesíthetők a határon kívüli területekre is. A Kárpát-medence ugyanis természettudományos szempontból egységes, ami a jövőben különböző kutatási együttműködés alapja lehet. A kezdeményezést örömmel fogadták az MTA jeles tudományos képviselői, akik aktív résztvevők, előadók is voltak. Rövid összefoglalóval érzékeltetjük két tanácskozás fogadtatását, illetve témakörét.

A Hegyvidéki gyepgazdálkodás (Csíkszereda, Románia, 2004. július 5-10.) című kihelyezett vitaülés megszervezésében a Marosvásárhelyen élő, professzor dr. Csedő Károly, a Román Akadémia és a magyar Gyepgazdálkodási Bizottság tagja is részt

vett. A Sapientia Egyetem bemutatása után szakmai előadások és poszterek tájékoztatták az érdeklődőket. A következő két napon szakmai kiránduláson ismerték meg a hegyvidéki gazdálkodás szépségét és nehézségét a tanácskozás tagjai. A két igen készséges és tájékozott helyi vezető, dr. Vofkori László egyetemi docens és Bács Béla János kari titkár volt.

A „Hargita Népe” című közéleti napilap is méltatta az eseményt: *„Győrffi Jenő, az egyetem csíkszeredai karainak dékánja... az anyaországi tanintézményekkel való együttműködés szorosabbra fűzését hangsúlyozta. Dr. Németh Tamás, a Magyar Tudományos Akadémia Agrárostályának alelnöke a nagy múltú akadémia történetét ismertette. Őt követően dr. Jávor András debreceni professzor, a cívisváros Agrártudományi Centrumának tevékenységét vázolván, a Sapientia egyetemmel való tudományos kapcsolatfelvételt sürgette. Vinczeffy Imre, az MTA Agrárostályának tekintélyes tisztségviselője örömmel nyugtázta, hogy az anyaország, mely immár az EU tagja, megoszthatja a gyepgazdálkodás terén elért tapasztalatait, amint fogalmazott: otthonról az itthoniakkal. Dr. Antal Attila és Püösök László a honi gyepgazdálkodás helyzetét vázolta...”*. (Kristó László, Hargita Népe XVI./157. 2004. július 7.)

2005-ben Kárpátalján került sor tudományos ülésre, *Gyepgazdálkodás – mezőgazdaság fejlesztés Kárpátalján* (2005. július 10-12.) címmel.

Orosz Ildikó, a II. Rákóczi Ferenc Főiskola elnöke, köszöntője után ismertette a főiskola szerteágazó tevékenységét. Csizmár Béla, a Járási Közigazgatási Hivatal elnöke Kárpátalja mezőgazdaságáról nyújtott tájékoztatást, ahol sok a legelő és kevés a korszerű legelőgazdálkodási ismeretekkel rendelkező szakember. Reményét fejezte ki, hogy az új ismeretek kedvezően hatnak a térség mezőgazdasági fejlődésére. Németh Tamás akadémikus a legfontosabb talaji tényezőkre hívta fel a figyelmet, mert azok hatással vannak a növények gyökerezési mélységére, szárazságtűrésére, hozamára. Várallyai György akadémikus, a gyep természet- és környezetvédelmi funkcióit foglalta össze.

A terület művelése a leghatékonyabb, ha a termelési megoldások a természeti tényezőkre alapoznak.

Nagy Géza professzor „Néhány fűfaj fejlődési vizsgálata” című előadásával kísérleti eredményekről számolt be. Ez nemcsak a sok fajtából álló gyep értékeléséhez fontos, hanem a parlagok, ugarok javításához szükséges magkeverékek összeállításához is. Mihók Sándor professzor a Túrja mentén tenyésztett hucul lófajta tulajdonságait ismertette, amely a hegyi viszonyok közt nagyon gazdaságos igavonó. Nábrádi András és Jávor András professzorok a mezőgazdaság versenyképességének lehetőségeit mutatták be, amelyek Kárpátalján is alkalmazhatók. Vinczeffy Imre professzor megköszönte a bizalmat, amellyel meghívták a bizottságot. A talajt „sok-kamarás konyhának” nevezte, amelyben változatos folyamatok segítik a növények tápanyagfelvételét. A gyep élettani hatását és takarmányértékét javítják az ott található gyógyhatású illetve mézélő növényfajok is. A legelők megtekintése során azt tapasztalták, hogy a legeltetett gyepek nagy része átlagos állapotban van. A Vereckei hágón és környékén lévő legelők feltűnően fajgazdag, kiváló növényzetűek. A jó erőben lévő, nyugodt állatok, az őket kedvelő, tapasztalt pásztorok munkáját dicséri.

Vinczeffy Imre munkássága arra is rámutatott, hogy több állatfaj számára szintén fontos lehet a gyep. Szabó László Gyula professzor emeritus ad erre némi magyarázatot.

Szabó László Gyula professzor emeritus írja „Gyepnövények fitokémiai vizsgálata” című munkájában a sokfajú gyep élettani fontosságáról: *„Megállapítható, hogy a bemutatott nem mérgező növényfajok ősi vagy telepített gyeptársulásokban növelhetik a legelő állat tápanyag értékesítő aktivitását, életkedvét. Az íz- és zamatanyagok, a kissé keserű és összehúzó tanninok előnyös hatásúak az anyagcseréjükre, emésztésükre, kiválasztó szerveik egészséges működésére. A még megmaradt, viszonylag bolygatatlan hazai gyepek növénykémiai szempontból is igen nagy változatosságot képviselnek. Ennek megőrzése a magyar föld létérdeke, a természetes állattartás éppolyan fontos feltétele, mint az ivóvíz, a tiszta forrás.”*

Ezzel összecseng Vinczeffy professzor úr véleménye, miszerint „Óriási, az országnál tízszer nagyobb területről folyik ide a víz... minden honnét más-más ásványi-anyagot hoz ... Ebből adódik az itteni gyepterületek páráját ritkító növényfaj változatossága, kitűnő minősége”.

Az idézet a Debreceni Agrártudományi Egyetem Hódmezővásárhelyi Karán, a Wellmann Oszkár (állatorvos, 1876-1943) tudományos napokon hangzott el, „A magyar ősgyep európai jövője” című konferencián (Megyei Tükör, 2004. május 12.).

Jóllehet a gyep (rét-legelő) termékeit a kérődzők hasznosítják a legnagyobb mértékben, a jövő szempontjából előremutató Marton István összefoglaló munkájában, szintén a 80. születésnap kiadványban, Dér és munkatársai (1992) eredményeire hivatkozik: „A gyep, a hagyományos kérődző állatfajokkal történő hasznosításon túl az export lehetőségek és a kedvező értékesítési árak következtében a húsló-tartás a legelőre alapozott állati termék előállítás alternatívája. A kaposvári Állattudományi Kar tangazdaságában 1988 óta végeznek kísérleteket legeltetésre alapozott húsló-tartással, amelyet a húsmarha tartással hasonlítanak össze... A közel 10 éves hidegvérű lovakkal végzett kísérlet eredményeit figyelembe véve megállapítható, hogy a legelőre alapozott lóhústermelés kedvező alternatív lehetősége a vágóállattermelésnek, a gyephasznosításnak pedig gazdaságos lehetősége.”

Ugyanabban a kiadványban reményt villant fel Mucsi Imre egyetemi tanár Buday-Sántha (1996) közleményére hivatkozva: „A várhatóan intenzív jellegű természetszerű, gyepre alapozott állattartásban a biotermék előállítás lesz a jövő gazdaságos élelmiszer-alapanyag termelése. A biotermék természetes folyamatokra és természetes anyagokra alapozódó, sajátos minőség előállításra törekvő termelés eredménye, mely megfelel a higiéniai, humán- és állategészségügyi, környezet- és természetvédelmi, állatvédelmi követelményeknek. Azaz a termőföldről a fogyasztó asztaláig minden szakaszában ellenőrzött minőségi tömegtermelés eredménye.”

Meg kell említenünk egy alternatív gyephasznosítási módot is, a farmszerű szarvastartást. A technológiának Dr. Dér Ferenc, a Kaposvári Egyetem oktatója volt az egyik megvalósítója, aki Nagy Jánossal együtt, 2004-ben így jellemezte a legeltetett gímszarvas egészséges termékeit: „A végtermék előállítása gyepre alapozott tartással, természetes takarmányok felhasználásával, hormonok, antibiotikumok, vegyszerek nélkül történik. Zsírosodásra nem hajlamosak, a képződött zsírtartalék a hasüregbe, illetve a bőr alá, és nem az izomkötegek közé rakódik le, így a feldolgozás során

könnyen eltávolítható. A tartás és feldolgozás technológiájának változtatásával a rendszer alkalmassá tehető biotermék vagy kósertermék előállítására. Nem szükséges az istállózott tartás még télen sem (nem jelentkezik a környezetet szennyező nagy mennyiségű trágya), gondozásuk, tartásuk nem igényel jelentős munkaerőt. A szarvasok látványa turisztikai vonzerővel bír, ez a gazdálkodási tevékenység bekapcsolható az agro-turizmusba. Hazánk gímszarvas- és dámvad állományának minősége messze földön híres, nincs szükség tenyészállat-importra.”

A makkoltató sertéstartás mellett, az elmúlt századokban jelentős szerepet játszott a legeltetés is. Dr. Szabó Péter egyetemi adjunktus, tanítvány és kolléga közli, hogy Angliában és más nyugat-európai országban, az 1970-es években kezdték ismét kialakítani azt a technológiát. Az egészséges állati szervezet és a minőségi termék előállítás szempontjából a következőket olvashatjuk: „A mindenevő sertés a legelőn juthat a sok fűfaj által olyan kedvező fehérje-, vitamin- és ásványianyag kiegészítéshez, amelyet a zártan tartott társai a leggondosabban összeállított takarmánykeverékben sem kaphatnak meg. Az állatok szabadban mozgása, edzett felnevelése, az élőködőktől, a mikroorganizmusoktól mentes környezet, a zsúfolt elhelyezés megszűnése, a légzőszervi megbetegedés megszűnése, a sertés gyógyszermentes felnevelése olyan termék előállítását teszi lehetővé, amely költségfelhasználásában jelentős megtakarítást, a piacon pedig keresett terméket biztosít.”

Szintén érdekes vonatkozása a fenti gondolatoknak, hogy Szlovénia karsztos hegyvidékén, „Szamárfalu”-ban 8 éve él egy szamártenyésztő. Ezek az állatok teszik rendbe az ottani legelőt. Élettartamuk hosszabb, mint az istállózottaké. Isztriában egyesületük is van.

Természetesen a lakóépület, tanya közelében lévő gyepeken tartott baromfi (tyúk) tojása értékes beltartalmi mutatókkal rendelkezik, ezért keresett termék a piacon még ma is.

A legeltetés fontosságának hangsúlyozását a gyakorlat is bizonyítja. Erdélyben, Csíkvarsán szürkemarhával legeltetik a nedves réteket, úgy maradnak meg az itt honos növények és ott élő állatfajok a jövő számára.

A természet törvényeivel behatóbban foglalkozó ember a jövő szempontjából is egyre jobban értékeli azoknak a munkáját, akik abba szinte beleszülettek. Professzor úr mindig szívesen beszélgetett a pásztorokkal, sok hasznos tapasztalatot tanult tőlük. Hangsúlyozta fontos szerepüket az állattenyésztésben. Ligetvári Ferenc egyetemi tanár, az MTA doktora, az Agrártörténeti Füzetek sorozat szerkesztője, aki 9. kiadványként „Pásztoroktól tanultam” című írást jelenteti meg. A bevezetőben közli a szerkesztő, hogy „szolgálni kívánjuk a magyar agrártársadalmat a lassan feledésbe merülő történetek megmentésével és megjelentetésével”. Az összefoglalóban kiemeli: „A szerző egyetért a bölcs pásztorral, aki nyugodt, mert azt teszi, amit szeret, amihez ért, ami folyamatosságában számára az örökkévalóságot jelenti”.

Dr. Molnár Zsolt etnoökológus 2019-ben egy párizsi konferencián hangoztatja: „A biodiverzitás kulcsa a pásztorok kezében van. A természetben már kiderült, hogy a tudomány és a technológia létrehozott tudása nem mindig válik be a természetben ..., a természetbe beleszületett ember ismeretei újat, mást képesek hozzátenni az ökológiai tudásunkhoz, pl. a pásztorok miben ismerik másként a világunkat, ők hogyan voltak képesek fenntartani a biológiai sokféleséget évszázadokon át”.

Kiemelhetjük, úgy szolgálta és művelte szakmáját, hogy a minőségi állati takarmány termesztésével minél tartalmasabb állati terméket lehessen előállítani. Akik számára fontos a mezőgazdaság, a sokszínű környezet, ma is azt tartják szem előtt, hogy minél egészségesebb ételmiszert fogyasszanak.

Az ország különböző tájain alakulnak eltérő méretű családi gazdaságok. A legeltetett állatok egészségre kedvezőbb termékeiből készült ételmiszerek elsősorban helyi piacokon kaphatók, de eljutnak a fővárosba is. A gyepeken található sokféle fajból gyakran felhasználnak ételek, italok ízesítésére. A természetes gyepek virágos növényei igazi méhlegelők és az egészséges méz alapanyagai.

Fiatall botanikus, biológus hallgatók, ökológusok, PhD-sok csoportja foglalkozik különböző szinten a rétek és legelők növényeivel. A nemzeti parkokban táborokat szerveznek, a vadon élő fajok

megismerésével és begyűjtésével foglalkoznak, stb. Ez nem véletlen, hiszen kiemelkedő a védett területek jelentősége a turizmusban. Egyre inkább fontos a gyepek természetvédelmi szerepe is. Az ősgyeppek klímavédő hatását egyre többen hangoztatják, mivel kevésbé sugározza vissza a hőt.

Ma már nem egyedülálló vélemény, hogy „A hazai gyepeknek az európai természetvédelemben is meghatározó szerepe van, mivel vannak olyan gyeptípusok, amelyek szinte kizárólag nálunk fordulnak elő... A szikes gyepek európai állományának 98%-a nálunk van, ezek az eurázsiai sztyeppnek legnyugatibb részei...” (Valkó Orsolya, ökológus, Debrecen).

A sokfajú, virágzó kaszáló is idegenforgalmi érdekesség, de mint méhlegelő szintén jelentős. Európa nyugati részén ez már alig ismert része a természetnek.

Az ENSZ szerint egymillió növény- és állatfajt fenyeget a kihalás veszélye. Majdnem 200 ország részvételével 2020 októberében megtartandó biodiverzitás konferencián vitatják meg ezt a kérdést (haon.hu, 2020.01.17.).

A MUNKÁSSÁG MÉLTATÁSA, ELISMERÉSE

„Aki eleget teve a maga korának, az minden időknél élt”

(Kazinczy Ferenc)

A szakmai elhivatottság, az önzetlen szakmai-tudományos tevékenység már a Professzor úr életében is kivívta az elismerést. A munkásság ismertetése után következzenek azok a gondolatok, amelyeket munkatársai, pályatársai, tudós személyiségek, vagy egyáltalán a társadalom közvetített felé még életében. A következő szemelvények a munkásság szakmai méltatásaiból, időrendi sorrendben próbálják az életpályát követni.

A pályája kezdetén lévő szakember agilitását mutatja, hogy a megszerzett ismereteit már közvetlenül a tanulmányai befejezése után megfelelő színvonalon át tudta adni, amit 1948-ban a Független Kisgazda Párt is elismert.

„A Körösladányban 1948 év január-február hónapjaiban megtartott állami gazdasági tanfolyam megszervezője és vezetője volt. Ennek a tanfolyamnak 92 beiratkozott és az előadásokon lelkiismeretesen megjelenő hallgatói közül 70-en I. fokú képesítését nyerték el az állami gazdasági tanfolyamnak. Komoly szervezési munkája és igen sokat nyújtó előadásai Pártunk vezetőségének és ifjúságának legnagyobb elismerésére tették érdemessé.

Az ifjúság meleg szeretettel emlékezik meg a tanfolyam vezetőjéről, ki két hónapi fáradtságos munkájával annyira felkeltette érdeklődésüket a szakszerű mezőgazdálkodás iránt, hogy szaktudásuk emelése és tovább fejlesztése érdekében a további tanulás lehetőségeit mérlegelik.”

A Váci Mezőgazdasági Középiskolában a „Nevelj jobban” mozgalomban elért eredményét ismerték el 1950. június 17-én.

Egy, 1960-ban, Szarvasról küldött levélből két szakmabeli kolléga és barát elismerése és tisztelete érződik. Haraszi Ede (1918-1990) egyetemi tanár (Állatorvostudományi Egyetem, Növénytani Tanszék) hallgatókkal volt Szarvason termelési gyakorlaton az öntözéses rizstermesztéssel foglalkozó kutató intézetben. „... Gruber Feri (1905-1971; gyepnövény nemesítő, egyetemi tanár) igen kedvesen emlegetett Téged. A lelkesedésedről, szakmaszeretetedről esett szó, és arról az apostoli munkáról, amit e téren végzel. Örültem, hogy Ő is ilyen véleményen van Felőled, s én meséltem neki a karcagi kedves ankétunkról. Mert az tényleg az volt, és ha egyszer több időnk is lesz, biztosan érdemlegeset fogunk alkotni. Ha itt tartok, meg kell írnom a tévedésemet. Ami azt a füvet illeti, az is valóban *Alopecurus geniculatus* volt s nem úgy, ahogyan én néztem ott. Otthon egy kicsit alaposabban megnéztem.” (Közös munka: Vinczeffy I.-Boros Á.-Haraszi E., 1970: Fű és herefélék zsebkönyve.)

Dr. Mándy György (1913-1976), agrobotanikus, ökológus, egyetemi tanár, tápiószelai kolléga, majd debreceni professzor társ 1966-ban egy kis „botanika történeti” versecskével köszöntötte névnapján. Egy versszak így hangzik:

*Egy csak egy legény van mindig kinn a réten,
Párja nem is akad sok-sok országrészen,
Tápiószelén van néki lelőhelye,
Hol a gyűjteményben vagyon sok csenk-esze.*

(Paál H. és társai, Botanikai Közlemények, 2018. 105.1.)

1972. november 15-én „A MEDOSZ Lapja” – többek között – a mezőgazdaság területén kutatók tanácskozásáról tudósít. Megjegyzi, hogy Vinczeffy Imre fontosnak találta a terepeken végzett kísérletek komplex rendszerének kialakítását minél több bázisgazdaságban.

1973-ban, Szolnok megyében, Jászboldogházán bemutatott legelőgazdálkodási eredményeket dr. Dimény Imre (1922-2017) akkori mezőgazdasági miniszter is megtekintette. Megjegyezte: „Megalózták a korukat. Az itt alkalmazott és jól bevált megoldásokat vagy a hozzájuk hasonlókat javasolunk most az állami gazdaságoknak és a termelőszövetkezeteknek a szarvasmarha program keretében.” (Népszabadság, 1973. június 16.)

A „Kelet-Magyarország” 1973-ban több alkalommal is tudósít az 1970-es tiszai árvíz utáni gyepjavítási kísérletekről. Szendrei József újságíró elkíserte a vásárosnaményi járás több településére. A február 2-án megjelent számban ezt olvashatjuk: „A professzor azonban az egész Szatmár-Bereget ismeri, a legelőket különösen, hiszen kutatásainak, tudományos tevékenységének központi témája a gyep. Igazán fáradhatatlan harcosa a gyepgazdálkodás korszerűsítésének, minden tőle telhetőt megtesz érte az egyetemen és az üzemekben egyaránt ...”.

Nevezett újságíró közlésében május 18-án ezt olvashatjuk: „Vinczeffy professzor a pusztító árvíz után elsőként sietett a tájegység termelőszövetkezeteinek segítségére, hogy az elpusztult gyepeket ismét termővé tehesék”.

Az újság május 25-én megjelent számában az újságíró egy, Szatmárcsekén tartott, az időszzerű gyepgazdálkodási kérdésekkel foglalkozó előadást ismertet, kitérve a gyepek műtrágyázására és korszerű hasznosítására is.

„Kelet-Magyarország” 1974. május 9.: „Szanálás után két évre kiváló lett a székelyi Búzakalász Tsz. Nehéz lett volna elképzelni ezen a szél hordta dombon, milyen is lesz az a legelő, amiről olyan hévvel beszélt az elnök (dr. Kun István) és az üzemgazdász (Kovách Levente). Talán még most is kételkednék, ha nem visznek tovább a nyírtéti út mentére, ahol hasonló homokon lábszárközépig érő fűben legelésztek a háztáji tehének. Ezt a gyepet tavaly telepítették, Vinczeffy professzor jár ki a szövetkezetbe a debreceni egyetemről, tőle származik a homoki gyeptelepítés technológiája.” (Csikós Balázs)

1975. augusztus 29-én a 68. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállításon és Vásáron „Az intenzív gyephasznosítás” című kutatási eredményével III. díjat nyert.

Amikor 1979-ben „Újhelyi Imre” díjjal ismerték el szakmai munkásságát, akkor így vallott: „Első tanárom a kolozsvári egyetemen Dőry Lajos (1904-1977) professzor közölte: száz legelőn végzett kísérletet. Pétisóval terítették a réteket, s micsoda nagy dolgokat értek el. Mekkora büszkeség volt ez akkor. És ma? ...” (Magyar Mezőgazdaság 1979. 34/15. p. 6. Bán Béla)

Hajdú-Bihari Napló 1983. XL./210. IX. 6.: „Nemzetközi Tanácskozás Debrecenben, Intenzív gyepgazdálkodás” címmel olvashatunk arról, hogy a Debreceni Agrártudományi Egyetemen a MAE (Magyar Agrártudományi Egyesület) védnökségével, tíz nemzetközi szaktekinetly részvételével egy hétig tartó tanácskozást szerveztek. Jelen volt – többek között – az Európai Gyepgazdálkodási Szövetség főtitkára, illetve tiszteletbeli elnöke is. A nemzetközi tanácskozás egyik gyakorlati bemutatója a DATE Tangazdaság bödönháti kerületében volt. A megyei napilap több számában foglalkozott az eredmények ismertetésével.

„A buszok, amelyek a vendégeket szállították, előbb a pusztá belsejébe hatoltak,... ahol valójában a táj jellegzetes arculata érzékelhető ... (azaz) nem sok sikert igénylő körülmények... Most pedig oda megyünk, ahol öntözés nélkül teljesen hasonló körülmények között 13-14 tonna/hektár hozamot produkáltak.” (Hangzott a javaslat.) ... „Dr. Papp Imre címzetes egyetemi tanár, a tangazdaság igazgatója... azt hangsúlyozta, hogy a vetésszerkezetben lényeges változás történt ... a rizsterületek csökkentésével, herefüves gyepet telepítettek ... a DATE gyepgazdálkodási és ökológiai csoportja segítségével gyepgazdálkodási tervet készítették.” (Hajdú-Bihari Napló, 1983. XL/213. IX. 9.)

A nemzetközi tanácskozás gyakorlati sikerével kapcsolatban B. L. újságíró Vinczeffy Imre véleményét kérdezte: „Tehát ez a tanácskozás minden bizonnyal impulzust adott a magyar kutatóknak és gyakorlati szakembereknek is... Nézetem szerint két okból is jelentős a külföld részvétele. Egyrészt azért, mert a legfrissebb kutatási eredményeket így a leggyorsabban, a legprecízebben kaptuk meg. A problémákra itt helyben, tőlük, a legilletékesebbektől kaptunk választ. Másrészt azért, mert a magyar gyepkutatás meglehetősen kívül maradt a gyepgazdálkodás nemzetközi vonalából... Meg kell jegyezni, hogy természetesen a külföldi is vitt tőlünk értékes anyagot... A tanácskozás eredménye, sikere természetesen a jövőben válik mérhetővé. Hogy ez minél előbb így legyen, az már a hazai kutatókon, gyakorlati szakembereken múlik.” (Hajdú-Bihari Napló, 1983. XL/215. IX.11. B. L.)

A Fejér Megyei Hírlap 1984. júniusi számában a Duna-melléki Besnyői Sallai Tsz bemutatójáról tájékoztat. A debreceni technológia

alapján megvalósult „gyepgazdálkodási komplex program jónak minősített a Besnyői legelőn”.

Valkó Béla a Magyar Nemzet 1986. november 21-én megjelent számában közli: „A gyepgazdálkodás Vinczeffy-féle terápiája, némileg leegyszerűsítve, a következőkben foglalható össze. Gyepesítsük a 15%-nál meredekebb lejtésű, tehát a nagyüzemileg megművelhetetlen szántókat, a síkvidéki gyenge termőképességű legelőket pedig intenzifikálásuk után vegyük szántóföldi művelésbe. A területi módosítással az 500 ezer hektárt érintő változtatáshoz az általa és munkatársai által kidolgozott víztakarékos technológia... rendelkezésre áll”.

1994-ben az Egyetemi Élet Arc-él című rovatában a Szentgyörgyi Albert díj alkalmából köszöntötte T. Csatári Anikó. Az életrajzi adatok után a következőket olvashatjuk: „Szemlátomást gazdag életút ez, de ki bújlik meg e sokatmondó, ám mégis lelketlen adatok mögött? Egy öregnek a legrosszabb indulattal sem nevezhető EMBER. Egy olyan sziporkázó egyéniség, aki a gyepgazdálkodás csínjához fikarcnyit sem konyító tollnokot is képes úgy magával ragadni, hogy az távozóban meg van győződve arról: kevés fontosabb dolog létezik a világon, mint a gyepgazdálkodás. ... Ma is vallja. A növények ismerete az ABC, s csak ezt megismerve lehet megfogalmazni értelmes szavakat, mondatokat, lehet novellát írni. A legeltetéses állattartás pedig egy több szálon futó nagy regény...”.

Részletek a „135 éves a debreceni agrár-felsőoktatás” c. kiadványban megjelent összefoglalóból: „Az állattenyésztési kutatások mellett meg kell említeni a takarmányozással kapcsolatos gyepgazdálkodás kiterjesztését. A gyepre telepíthető állattartás problematikája sokoldalúan kutatott kérdésként merült fel. Dr. Vinczeffy Imre egyetemi tanár sok éves tapasztalattal került az oktatói kar állományába, és itteni professzorsága alatt rendkívül széleskörű feltáró munkát végzett a gyepek különböző ökológiai feltételekhez alkalmazkodó diverzitásának meghatározására. A gyepek gazdaságos használatának kidolgozása terén országos hírnévre tett szert, és olyan tudományos eredményt hagyott hátra, amely az egyetem szempontjából is feltétlenül említésre méltó” (Debrecen, 2003. Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrum, p. 263).

A XVII. Európai Gyepgazdálkodási Konferencia megnyitó előadásának részlete, amit a szervezőbizottság elnöke, prof. dr. Nagy Géza tartott, elődje munkásságát is kiemelve: „Tudta, érezte, hogy a szakmai kapcsolatok nem állhatnak meg az ország határainál. Egy tudomány fejlődése nagyon magára hagyatott, ha el van zárva a külvilágtól, a nemzetközi vérkeringéstől. Tudatosan építette kapcsolatainkat, előbb az európai, majd később a világ szakmai szövetségei felé. Vallotta, hogy egy nemzetközi rendezvényen jelenik meg a tudomány a legnagyobb teljességben, itt láthatók együtt a legújabb tudományos tendenciák, itt van a legkiválóbb lehetőség szakmai kapcsolatok építésére. Az 1983-as Gyepgazdálkodási Szimpózium rendezésével letette Debrecen névjegyét az európai gyep tudomány asztalára, megnyitotta a kapukat Magyarország előtt az európai szakmai körökbe való integrálódáshoz. Örömkre szolgál, hogy ebbéli törekvéseit folytathattuk. Debrecen delegálhatta az európai szövetség soros elnökét, szervezhette az Európai Gyepgazdálkodási Szövetség XVII. konferenciáját itt Debrecenben, 1998-ban. Szomorú, hogy törekvéseink ellenére, formai kötöttségek miatt nem sikerült őt az európai szövetség tiszteletbeli elnökévé választani.

A Gyepgazdálkodási Szövetség Állandó Bizottságába (International Grassland Congress, Continuing Committee) való megválasztása két cikluson át, ezért csak részben kompenzálhatta.

Örvendetes ugyanakkor, hogy az Ő törekvései, nemzetközi kapcsolat építése nyitotta meg az utat arra, hogy szakmai utódja ugyanannak a világszervezetnek lehet most választott állandó bizottsági tagja.

Progresszív gondolkodásának bizonyítéka, ahogyan az idegen nyelvismeret megszerzését ösztönözte a fiatal egyetemi kollégáknál. Látta azt is, hogy – bár ő maga román, francia és német nyelven tudott kommunikálni – angol nyelvismeret nélkül beszűkülnek a fiatal oktató-kutató kollégák lehetőségei. Közvetlen munkatársait nemcsak segítette, de egyenesen ösztönözte az angol nyelvtanulásra. Nem véletlen, hogy a tanszék első nappali tagozatos PhD hallgatója első követelményként a középfokú angol nyelvvizsga megszerzését kapta, és ehhez a tanszék teljes támogatását élvezte.

Ismert, hogy a hazai szakmai körök közötti véleménykülönbségek elcsitultával, mint a legidősebb hazai szakteknély, milyen sokat tett a hazai szakemberek összefogásáért. Ezen összefogás tárgyi bizonyítékai a „*Debreceni Gyepgazdálkodási Napok*” és a „*Természetes Állattartás*” rendezvénysorozat, és ennek szakmai-tudományos kiadványai. Példamutató lehet, ahogyan bátorította, ösztönözte, néha a szakmai tekintélyét is latba vetve elvárta intézményen belüli és társintézményi kollégáktól a tudományos publikációk és tanulmányok megírását. A szűkebben vett gyepes szakmai körön túl törekedett arra, hogy minél több társtudomány képviselőjét nyerve meg a rendezvényeinken való szereplésre, a gyepgazdálkodási kiadványainkban való publikálásra. A kezdetekben e kiadványok megjelentetésének anyagi feltételeit is ő teremtette elő. Örömkre szolgál, hogy követőinek mondhatjuk magunkat mind a két területen. Az Ő nyomdokain haladva önálló szervezésben tartottunk szakmai-tudományos nagy rendezvényeket, melyek anyagait az általa elindított sorozatok kiadványaiként meg is jelentettük.” (XVII. EGF kiadvány, 1998. Debrecen)

Csedő Károly akadémikus a 80. születésnapra írt, „A gyökerek” című köszöntőjében olvashatjuk: „A székelyudvarhelyi és kolozsvári indítás – mely mindig kitartó és megfeszített munkára ösztönözte – az évek hosszú sorára szóló energiaforrást jelentett számára.” Csedő professzor egy, gyökereivel erősen kötődő fenyőfához hasonlítja, akinek „ezért sikerült átvészelnie az élet viharait, ezért sikerült neki az új kihívásoknak folyamatosan eleget tenni”. A cikkben hangsúlyt kap az erdélyi kollégák bevonása a Gyepgazdálkodási Bizottságba, illetve az ott tartott továbbképző előadások sora. „Azt hirdeti, hogy kevés pénzzel és erős akarattal is lehet nemzetközi figyelemre méltó kutatási eredményeket elérni.” (Legeltetéses állattartást! DE ATC 2003. 13-15.)

Láng István akadémikus, Vinczeffy Imre 70. születésnapján felajánlotta, hogy a tíz év múlva megrendezett ülésre a Jókai Mór műveiben megjelenő, „rét- és legelőgazdálkodásra vonatkozó hivatkozásokat” feldolgozza. Az összesen 16 könyvben találtakat az következők szerint csoportosította:

1. A tájjal és növényzettel foglalkozók
2. A szabad tartásos állattenyésztést bemutató, és
3. A gazdálkodó embert ismertető idézetek csoportja.

Az idézetek egyike különösen összecseng Vinczeffy Imre egyik óhajával, miszerint a gyepgazdálkodás többszintű oktatása igen lényeges lenne. „Az agrártudományok fontosságára utal, amelyről a Szerelem bolondjai című könyvében így ír: „Gazdálkodni? Hisz az igen egyszerű dolog. Nem szertartás az. Minden ember érthet hozzá! Abból áll az egész mesterség, hogy az ember engedi a füvet nőni, s mikor megérett, akkor lekaszálja. Hanem, akik azután hozzáfognak, hogy ezt az együgyű mesterséget megpróbálják, nem kell nekik egy esztendő, hogy elismerjék, hogy ez a világon a legnagyobb tudomány, a legbizonytalanabb tudomány, amiből minden évben újra le kell tenni az egzáment.” Sok boldog születésnapot, jó egészséget és további alkotómunkát kívánok!” (Láng István: A rét- és legelőgazdálkodás Jókai műveiben. Legeltetéses állattartást! 2003. Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrum, p. 29-32.)

Barcsák Zoltán professzor (1965-2008) „A gyepgazdálkodás tudományszervezőinek összefogása” című méltatásában hangsúlyozza, hogy „mind az oktatókat, kutatókat, mind pedig a gyakorlatban működő szakembereket a MAE keretében fogta össze, és a kutatási eredmények bemutatásával előadások, vitaülések tartásával és helyszíni bemutatók szervezésével, a kísérleti eredmények együttes értékelésével igyekezett a gyep jelentőségét kiemelni, az elért eredményeket méltatni.” A később megalakult MTA Gyepgazdálkodási Bizottság munkájához is sok sikert kívánt. (Legeltetéses állattartást! DE ATC 2003. p. 21-22.)

Várallyay György akadémikus (1941-2018) a 80. évét betöltő szakembert „szeretett és nagyra becsült” tanárnak nevezi, aki „lobogó lelkesedéssel, elhivatottsággal” tartotta a gyakorlatokat. „Csoda-e, hogy imádtuk a növénytant és nagyon jó növényismeretre tettünk szert?” A „Pásztoroktól tanultam” füzetét a következőképpen méltatja Várallyay akadémikus: „Kristálytisza magyar nyelvezet, tiszta gondolkodás, a „józan paraszti ész” bölcs tanulságai, a természet csodálata és tisztelete, „nyitott könyvből” történő

olvasás művészete, a levont vagy levonható, ma is érvényes hasznos tanulságok gazdag kincsestára ez a kis füzet. Csak sajnálni tudom azokat, akik már nem képesek ilyen értékek meglátására, élvezetére.” (Talajaink és a gyepgazdálkodás. DE ATC. 2003. p.73-85.)

Dr. Jávor András egyetemi tanár az Állattenyésztés és Takarmányozás című folyóiratban, a Szerkesztőség nevében fejezte ki jókívánságait korábbi tanárának, kollégájának 80. születésnapján: „Vinczeffy professzor több évtizeden át végzett kiemelkedő oktatási-kutatási munkát nagy szakmai elhivatottsággal és hozzáértéssel. Üdvözlő beszédekben erről emlékeztek meg az Egyetem vezetői, az MTA Agrártudományok Osztályának képviselőjében Horn Péter akadémikus, elnök, továbbá számtalan jó barát, egykori és mai munkatárs, többen közülük a szeretett Erdélyből, a Székelyföldről. A felkért szakemberek nyolc szakterületen írták meg eredményeiket a professzor tiszteletére kiadott könyvben.”

Dr. Dér Ferenc (1944-2017) egyetemi docens, az MTA Gyepgazdálkodási Bizottságának alelnöke szintén ez alkalomból fejezte ki jókívánságait: „Vallotta és vallja, hogy legeltetéses állattartásunk múltja jelentheti azt a gyökeret, amely újra és újra megerősít bennünket abban, hogy a természeti adottságokhoz igazított termelés az a lehetőség, amely elősegíti a gyepgazdálkodás és a gyepre alapozott állattartás fejlődését. ... Tapasztalva, hogy a hazai gyepgazdálkodással foglalkozó szakemberek gazdátlanok, kutatási és közlési lehetőségük időleges és kevés, alkalmat keresett és talált a MAE keretén belül a gyepes szakemberek összefogására. Fontos eredménynek tekinthető, hogy szakmai közleményeiket sikerült kiadványokban megjelentetnie... A lényéből sugárzó szuggesztivitás, szakmai és általános műveltség vonzotta köré a tanulni vágyó fiatalokat. De nemcsak a fiatalokat, hanem a gyepvel foglalkozó idősebb szakembereket, gyakorló gazdákat is segítette véleményt formáló tanácsaival... Annak ellenére, hogy feladatomban tudós, a gyakorlati szakember és a kiváló iskolateremtő tanár eddigi szakmai életútjának méltatása volt, szólnom kell melegszívű, családszerető emberi tulajdonságairól is. Szerencsés ember lévén a sors szakmájában is segíteni tudó társat rendelt mellé. Ezt a segítséget, amelynek csak hasznát látta a gyepes szakma, köszönjük Mariann Asszonynak.”

Dr. Szabó István, a Pannon Egyetem Georgikon Mezőgazdaságtudományi Kar Növényteni és Biológiai Tanszék egyetemi tanára, a következőképpen gratulált: „Kedves Imre Bátyám!

Szeretettel köszöntelek 85. születésnapod alkalmából! Hálás szívvel gondolok Rád, amikor – gyakran – szakmai és meghitt baráti beszélgetéseink eszembe jutnak. Köszönöm az állhatatosságodat, hogy nem hagytál elveszнем a füvesek nyájából!”

A 150 éves debreceni agrár-felsőoktatás jubileumi kiadványában a következőket olvashatjuk: „A 20. század második felében a tudományos kutatást illetően több „gyepes iskola” született az országban, amelyek jórészt az agrár-felsőoktatás berkeiben váltak ismertté. Közülük az egyik Debrecenhez kötődött. A természetes (ős)gyepek biológiai alapjainak feltárásában Debrecen fontos szerepet játszott, s ebben az átfogó munkában meghatározó volt Vinczeffy Imre tevékenysége. Nevéhez fűződik a rétek, a legelők gyógynövényeinek botanikai feltárása is, hiszen közismert az, milyen kedvező hatást fejtenek ki az állati termékek minőségére. Az 1970/1980-as években beigazolódott a debreceni iskola által kidolgozott altalajlazítás és felületés módszerének az eredményessége. Vinczeffy Imre ökológiai szemléletét, szakmai és tudományos szervező munkásságát hazai és nemzetközi elismerés kísérte. Vinczeffy Imre oktató-kutató egyéniségként tette le névjegyét a magyar gyepgazdálkodás történetében. Kiterjedt munkásságot hagyott hátra, amihez társult szerkesztői tevékenysége. Szakemberek nemzedékét bocsátotta útjára, akik elvitték szerte az országban az alma mater hírét. Ez a „gyepes iskola” a Debreceni Agrártudományi Egyetem „erősségeinek” egyikeként honosodott meg a magyar mezőgazdasági kultúrában”.

Prof. Dr. Heszky László akadémikus Önvallomás c. munkájában írja: „Vinczeffy Imre professzor talán az egyetlen ember, aki elmondhatja, hogy nincs olyan rét vagy legelő hazánkban, ahol ő ne járt volna. Tipikus megtesztetője az elkötelezett tudós, aki számára nincs fontosabb az életben, mint a szakmája, vagy az a tudományos probléma, melynek megoldásán éppen dolgozik”

2018. decemberében írta: „Sokat köszönhetnek neki a tanítványai és az egész ágazat. Én is büszke vagyok rá, mert ő tanított meg a

gyepalkotó fajok ismeretére és a magyarországi gyepék kétségbeejtő állapotára és javítására”

Ami Vinczeffy Imre aktív szakmai-tudományos életének befejezése után a gazdaságpolitikában, a mezőgazdaságban, különösen az állattenyésztésben, de főleg a gyepgazdálkodásban történt, az igen szomorúan érintette.

A helyzetet mutatja egy kis novella is, amit 2005-ben írt. Az általa megszemélyesített rét minden nehézsége érződik a befejező sorokból:

„Vigyázz rétem! Nézd, a domb felől, a száraz lejtőről már jönnek, törnek feléd a bogáncsok, az iglicék, a mácsonyák, a tüskés zanót. Meghódít a nád, a gyékény, a szittyó és a káka. Sokasodnak a fűzfa bokrok, szaporodik a nyárfa. Nem odavaló a vadkender és a lómenta. Magvakat érlel az ember-magasságú aszat és lósóska. Elveszejtenek, és majd azt sem tudod már, hogy ki voltál. Ezt mondják majd: degradáció. Történelmi ítélet! Valami történt az emberrel. Kitaszítottak a paradicsomból. Pedig ott lehettél volna!” (A novellát 2005-ben írta, de 2014 után került napvilágra.)

Szakmai tudományos **kitüntetései** egy elhivatott szakmai-tudományos életpálya bizonyítékai:

- Újhelyi Imre emlékérem a víztakarékos gyepgazdálkodási módszer kidolgozásáért és annak sikeres alkalmazásáért (1978)
- Tessedik Sámuel érem az 1983. évi, Debrecenben rendezett nemzetközi tanácskozás szervezéséért és lebonyolításáért (1984), majd a további közösségi és szervezési munkákért (1991 és 2002)
- Arany Sándor emlékérem a gyep talajszerkezet javító hatásának igazolásáért (1988)
- Magyar Agrártudományi Egyesület jubileumi oklevele 40 év kiváló munkájáért (1991)

- Pro Universitate 45 éven át teljesített egyetemi oktató-kutató munkájáért (1994)
- MTA Szentgyörgyi Albert díj tudományos eredményeiért és iskolateremtő munkájáért (1995)
- Professor Emeritus 50 évi oktató-kutató és szaktanácsadó tevékenységéért és a fiatal oktatók támogatásáért (1997)
- Darányi Ignác díj kiemelkedő tudományos munkásságáért (1999)

Pro Universitate díj átvétele prof. Loch Jakab rektortól, 1994

Arany diploma átvétele Dr. Nábrádi András dékántól (Debrecen, 1997)

Gyémánt diploma átvétele Dr. Kátai János dékántól (Debrecen, 2007)

MEGEMLÉKEZÉSEK

„Az igazi tudás a gyakorlatban mutatkozik meg.”

(Seneca)

MUNKATÁRSAI/TANÍTVÁNYAI

Emlékezés Vinczeffy Imre professzorra, a neves gyepkutatóra

Dr. Loch Jakab professor emeritus

Tisztelettel és nagyrabecsüléssel emlékezem Vinczeffy Imre kollégára, aki 1970-től nyugdíjba vonulásáig oktatta a rételelőgazdálkodást, végzett kutatómunkát a Debreceni Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Karán. Sokoldalú munkásságának jellemzése nem lenne teljes az előzmények rövid ismertetése nélkül. Vinczeffy Imre a Kolozsvári Mezőgazdasági Főiskolán kezdett agrártudományi tanulmányait Debrecen-Pallagon fejezte be, itt szerzett diplomát. Neves professzorok mellett tett szert oktatási tapasztalatokra előbb Pallagon, majd Gödöllőn, az Agrártudományi Egyetemen.

Kutatói tevékenységét Tápiószelén, az Országos Agrobotanikai Intézetben töltött évek határozták meg. Széleskörű ökológiai és cönológiai legelő felvételezéseket végzett, elsősorban az Alföldön, később országosan. Ezek eredményei alapozták meg egyetemi doktori disszertációját, majd utóbb, a gyepek termőképességének tanulmányozása, kandidátusi értekezését. Megbízást kapott a termésbecslési módszerek kidolgozására, ezt a feladatot a Kompolti Kísérleti Intézetben dolgozta ki, ahol két évet dolgozott.

1970-ben nevezték ki egyetemi tanárnak a DATE Mezőgazdaságtudományi Karára. Gazdag oktatói és kutatói tapasztalatok birtokában nagy lendülettel kezdte meg debreceni munkásságát. Tevékenységét, amelyet mindvégig a szakma iránti nagyfokú elkötelezettség jellemezett, kari vezetőként, majd később rektorként kíséreltem figyelemmel.

Oktató munkáját a Növénytermesztéstan Tanszéken kezdte, majd kérésére az Állattenyésztéstan Tanszéken folytatta. Itt dolgozta ki az „Állattartás gyepen” témát. Kutatási eredményeit „A gyep állattartó-képessége” című MTA doktori értekezésében összegezte. Felismerte a gyepnövények tápértékét meghatározó fehérjék, szénhidrátok, lipidek, makro- és mikroelemek mellett a speciális zamatanyagok, pl. szaponinok jelentőségét, valamint az antioxidáns hatású flavonoidok jótékony hatását. Később a gyepek gyógyhatású növényeinek előfordulását és hatásait tanulmányozta, oktatta.

Aktívan vett részt a közéletben, az egyetemen és országosan. Emlékeztetése a különböző fórumokon a székely ajánlásoknak megfelelő hozzászólásai: „Ha szólsz, állj fel, hogy lássanak, beszélj hangosan, hogy halljanak, beszélj röviden, hogy tiszteljének.”

1971-ben alelnöke, majd 1976-ban elnöke a Magyar Agrártudományi Egyesület Gyepgazdálkodási Szakosztályának. Kezdeményezésére jött létre 1995-ben az MTA Állatnemesítési és Takarmányozási Bizottságán belül a Gyepgazdálkodási munkabizottság, a bizottság 2002-ben önálló Gyepgazdálkodási Szakbizottsággá alakult. Az akadémiai bizottságokban is vezető szerepet vállalt.

Intézményünk hírnevét is gazdagították a Debrecenben szervezett Gyepgazdálkodási Napok, a tudományos konferenciák anyagának évenkénti megjelentetése. Tevékenyen vett részt a Láng István akadémikus vezette Magyarország ökopotenciáljának felmérésében. Nemzetközi Gyepgazdálkodási Konferenciát is szervezett Debrecenben.

Vinczeffy professzort a Gyepgazdálkodási Világszövetség Állandó Bizottságának tagjává választották Japánban 1985-ben. A Debreceni Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kara hetvenedik születésnapján tiszteletére tudományos ülést szervezett. Az ülésen a

Földművelési Minisztérium képviselője, akadémikusok, a szakma neves képviselői tartottak előadásokat a gyepgazdálkodás aktuális kérdéseiről, méltatták Vinczeffy professzor érdemeit az ökológiai szemléletű gyepgazdálkodás tudományos megalapozásában.

Tanítványa és utóda, Nagy Géza egyetemi tanár a tanácskozás előadásait tartalmazó Gyepgazdálkodási Napok 12. számában emlékezik tisztelettel tanító mesterére. Az ünnepelt tevékenységét részletező saját tanulmánya is ebben a kiadványban olvasható. A DATE Mezőgazdaságtudományi Kara professor emeritussá választotta Vinczeffy professzor 80. születésnapját is tudományos ülés keretében ünnepeltük az egyetemen. Az előadók között szerepelt Láng István akadémikus, aki korábbi ígéretének megfelelően Jókai összes műveiben szereplő, a gyepről szóló leírásokból idézett.

Örömmel teszek eleget a felkérésnek, hogy az életművet bemutató kiadványban röviden megemlékezzem kedves volt munkatársunkról, kollégánkról. Adott keretek között csak a legfontosabb események, tények felvillantására nyílik lehetőség. Az olvasók figyelmébe ajánlom az interneten és a kötetben hivatkozott számos méltatást, megemlékezést.

A legtartósabb munkatársi kapcsolat, 45 év visszaemlékezései

Földi Imre tanszéki munkatárs

1960 ősze óta a nyugdíjazásomig voltam Imre bácsi közvetlen munkatársa. Vele együtt járhattam végig a pályája különböző állomásait. Tapaszthalhattam a szakmai-tudományos munkásság kiteljesedését.

A Tápiószelei Agrobotanikai Intézetben kerültem mellé munkatársnak. Itt a botanikai érdeklődése és felkészültsége jelentős fűmagos génbankot hozott létre. Nemzetközi magcserével, az ország különböző gyepeiről gyűjtött tájfajták magjával ezernél több magminta képezte a fűgyűjteményt. Ő alapította meg a füves csoportot, munkája révén nőtt a kísérleti terület nagysága, indultak meg a kisparcellás gyepes fűtársítási és műtrágyázási kísérletek. Már ekkor felismerte, hogy szüksége van a szakmának üzemi kísérletekre, melyeket a környező gazdaságokban indított el. Új szemléletű tudományos és szakmai eredményeit a szakmán belül nem mindenki nézte jó szemmel, szakigazgatási intézkedés révén 1968-ban áthelyezték Kompoltra a Kutatóintézetbe.

Kompolton (két éven át) a termésbecslési kutatásokba kapcsolódott be, ahol kiváló botanikai ismereteinek nagy hasznát látták.

Az egyetemi tanári kinevezéssel induló debreceni pályafutás nyitotta meg számára a gyepgazdálkodási szakmai munka kiteljesedését. Elhivatottan oktathatta a jövő agrármérnökeit, többirányú kutatásokat végzett (fűtársítás, műtrágyázás, talajművelés, a talaj szerepének vizsgálata, fűtartsítás, a gyep beltartalmi változása, a legeltetés hatása az állatokra, stb.), gyepgazdálkodási tervek készítésével, üzemi bemutatókkal, szakmai tanácskozásokkal/konferenciákkal intenzív termelésfejlesztési tevékenységet folytatott. Elhivatott munkásságával elérte, hogy a szűkebb szakmai körökben korábban még meglévő esetleges szakmai fenntartások teljesen megszűntek. Ennek köszönhetően több energiája maradt a tudományos szintetizálásra, mely eredményekre vezetett a gyepökológia, a gyógyhatású gyepnövények kutatása, a gyepgazdálkodás lehetőségeinek feltárása terén.

Nem lehet elhallgatni, hogy a professzor úr elhivatottsága, aktivitása, újszerű kezdeményezései óhatatlanul is vitákhoz, ütközésekhez vezetett. Ezeket mindig a szakma szeretete szemszögéből vívta meg, nem minden esetben sikerrel.

Nem lenne teljes a visszaemlékezés, ha nem emlékeznék arra, hogy milyen munkahelyi vezető volt. Akár példaként is említhető, hogy mindig a tartalmi kérdésekre koncentrált, hanyagolta a formásokat (munkaidő ellenőrzés). Nem ismerte az utasítást, mindig csak kért a munkatársaitól. Empátiával kezelte a munkatársainak a problémáit („amíg személyes gondjai vannak valamelyik munkatársnak, addig nem tud igazán a munkahelyi feladataira koncentrálni”). „Anyatigrisként” védte a szakmáját és a munkatársait (pl. megtiltotta, hogy a munkakönyvünket átvegyük, amikor hatalmi szóval azt elrendelték). Vezetői elve az volt, hogy a vezetőnek kell példát mutatni. Ismeretlen volt számára a munkaidő, a határidős munkáknál képes volt éjszakákon át dolgozni.

Kora, szakmai elhivatottsága miatt néhány kérdésben nem tudta elfogadni a mezőgazdaság változásait (szakosított állattartó telepek, villanypásztor helyett villanykarámot követelt), az ilyen kérdésekben szélmalomharcra/vitákra kényszerült.

Elutasította az anyagiasságot, azt vallotta, hogy „addig nyújtózz, amíg a takaród ér”. Anyagi kérdésekben a munkatársai irányába különösen önzetlen volt.

A legendás szakmai elhivatottsága miatt a kényszerű szakmai visszavonulást kissé nehezen fogadta el.

Összességében elmondható, hogy Vinczeffy Imre professzor a klasszikus, nagy lexikális tudású professzorok egyik utolsó képviselője volt.

A tántoríthatatlan szakmai megszállottság

Dr. Nagy Géza egyetemi tanár

Szerencsés helyzet, ha egy friss diplomás elismert szaktekintély mellett tanulhatja a „mesterséget”. Nekem ebben lehetett részem. 1975-től a Professzor úr nyugdíjazásáig voltunk közvetlen munkatársak. Ez a három évtized lehetőséget adott arra, hogy kellő rálátásom legyen szakmai-tudományos munkásságára. Vitathatatlan, hogy a gyepgazdálkodási szakma nagyjai között kell számon tartanunk őt, úgy, mint egyetemi oktatót, mint tudományos kutatót, mint termelés fejlesztőt, mint szakmai-tudományos közélet szervezőt.

Debrecenbe kerülésével új szint hozott az agrár-felsőoktatásba. Szakmai tapasztalatokban gazdag előadásai, szokatlan vizsgáztatási módszere (a hallgatónak szakmai kérdést kellett feltennie a vizsgán), a gyepgazdálkodás oktatásának bővítése gyepgazdálkodási szakirány alapításával tanúskodnak erről.

Ismert, hogy diplomás pályája botanikusként kezdődött, ami a gyepgazdálkodás területén teljesedett ki. Talán ennek is köszönhető, hogy oktatói-kutatói gondolkodása mentes volt az empirikus sablonoktól, így újszerű gondolatokat hozott a szakmába.

A növény cönológia mellett meghonosította a gyeptipológiát, leírta, jellemezte a gyeptípusokat, ami a gyepgazdálkodás alkalmazott tudományi jellegét erősítette.

Botanikai felkészültségére támaszkodva új ismeretekkel vértette fel a gyepek hidrológiát: a gyepek hidrológiai adottságának kategorizálása, a hidrológiai adottságokat jelző növények számbavétele, a kezeléseknél köszönhető hidrológiai szerkezetváltás, a hőmérsékleti- és csapadék viszonyokból számított klíma-index megalkotása, a talaj gyeptermetést befolyásoló szerepének változása a kezelés intenzitásától függően.

Érdeklődése és lelkesedése a gyepgazdálkodás iránt sokoldalúvá tette a szakmában. Szakirodalmi tájékozódása átfogta a szakma egészét, szakirodalmi feljegyzéseinek könyvtára sok ezres tételből állott. Ennek köszönhetően bátran vállalkozott tudományos szintézisekre fontos szakmai kérdésekben.

Bár fontosnak tekintette az elméleti felkészülést, azt vallotta, hogy a mezőgazdaságban az elméleti felkészültség annyit ér, amennyit a gyakorlatban meg lehet valósítani. Így jutott el a kisparcellás kísérletektől az üzemi modell kísérletekig, majd az üzemi szakmai bemutatókig, végül a gyepgazdálkodás üzemi méretű komplex tervezéséig.

Amikor a mezőgazdasági termelés intenzifikálása a négy pilléren nyugvó műszaki fejlesztés eredményeként teret nyert, intenzív gyepgazdálkodást sürgetett, melyhez az adottságokhoz igazított fűmagkeveréket, az elérhető termésszinthez igazított műtrágyázást, helyszínhez adaptált agrotechnikát tudott ajánlani. Ezek az ajánlások számtalan üzemben állták ki a gyakorlat próbáját.

Szakmai közéleti tevékenysége hazai és nemzetközi téren is aktív volt. Vallotta, hogy csak a nemzetközi vérkeringésbe bekapcsolódva fejleszthetjük a szakmát. Európai és világ kongresszusok résztvevője, hazai nemzetközi konferencia szervezője, európai- és világ gyepes szervezetek vezető testületeinek aktív tagja volt. Külön érdeme, hogy a Kárpát-medence országaiba szakmai-tudományos tanulmányutakat szervezett a gyepgazdálkodáshoz közel álló tudományágak kiemelkedő képviselőinek részvételével.

Kevés olyan művelője volt az agrártudományoknak, aki következetesebben harcolt volna a saját szakmája elismertetéséért. A múlt század végére egységbe szervezte a szakmai műhelyeket, a MAE-ban szakosztály, majd társaság lett a gyepgazdálkodás. Az Akadémián önálló bizottságot kapott a tudományunk. Mind ezt úgy tudta elérni, hogy a gyepgazdálkodás interdiszciplináris jellegét kihasználva az egyetemen belül és országosan is megszólította a társtudományok képviselőit. Ennek a közös akaratnak példátlan kiadvány sorozat (Debreceni Gyepgazdálkodási Napok) lett az eredménye a gyepgazdálkodás ügyének előre mozdításáért.

Legfeljebb csak árnyalhatja munkássága értékét, hogy meggyőződése miatt hajlíthatatlan véleményt képviselt néhány szakmai-tudományos kérdésben. Talán a kora, talán a szakmai megszállottsága miatt nem tudott bele törődni olyan kérdésekbe, amelyek megváltoztatására nem volt lehetőség, vagy a gyakorlat túlhaladottá tette már a szakmai vitákat (pl. szántóra alapozott intenzív állattartás).

Munkatársaihoz való viszonyulásáról két példa sokatmondó lehet. Bár a Debreceni Gyepgazdálkodási csoport vezetője volt, azt vallotta, hogy neki nincsenek (soha sem voltak) beosztottjai, csak munkatársai vannak. Bár a professzori beosztásnak kijáró tisztelet és tekintély vette körül, de a dolgozó szobájának ajtaja állandóan „nyitva állt” a közvetlen munkatársak, vagy a munkahelyi kollegák számára („engem sosem tudtok zavarni”).

Négy évtizedes szakmai munkával a hátam mögött ki merem jelenteni, hogy a gyepgazdálkodás egészét tekintve a szakma és a tudomány egyik, ha nem a legtájékozottabb lexikális tudású képviselője volt. Pályafutása végén a munkáját, szakmáját, hivatását és hobbiját egy és ugyan az jelentette, a gyepgazdálkodás. Pályafutása során megfigyeléseivel, kísérleteivel, szakirodalmi tájékozódással, tudományos szintéziseivel mérhetetlen ismeretanyagot halmozott fel. Kézzel írt szakmai feljegyzései könyvtárnyi anyagot tettek ki. Ezek feldolgozása – mi közvetlen munkatársai tudjuk – csak részben valósult meg.

Ki kell jelenteni, hogy távozása a szakmában nagy űrt hagyott maga után. A nagyon gazdag pályafutás ellenére a szűkebb szakmának hiányérzete is lehet a munkássággal kapcsolatban. A szerteágazó publikációs tevékenység ellenére hiányzik a hagyatékából egy nagy lélegzetű enciklopédikus kiadvány, mely megőrizte volna az utókor számára mind azt a hatalmas lexikális ismeretet, amellyel a professzor úr a művelt tudományában rendelkezett.

Meg kell jegyezni, hogy az utódok szándéka és akarata ellenére napjainkra lényegesen rosszabbra fordult a gyepgazdálkodás oktatásának-kutatásának és tudományos-közéleti tevékenységének helyzete az országban. Ez pedig felértékeli Vinczeffy professzor munkásságának és szakmai-tudományos hagyatékának az értékét.

Egy volt tanítvány és munkatárs megemlékezése Vinczeffy professzor úrról

Dr. Béri Béla egyetemi docens

Bár teljesen más generációhoz tartozom, abban a szerencsében volt részem, hogy Vinczeffy Imre professzorral – vagy ahogy később már számomra nagy megtiszteltetésként Imre bácsival – hallgatóként és kollegaként több évtizedet együtt dolgozhattam. Az állattenyésztés iránt elkötelezett egyetemi hallgató nagy örömmel vett részt azokon az előadásokon, amelyet igen kedvelt **oktatónk**, Vinczeffy professzor tartott. Megtapasztalhattuk hallatlanul nagy szakmai tudását, gyakorlati tapasztalatát és azt az emberséget, amellyel a hallgatók felé közeledett. Az általa átadott információk meghatározónak bizonyultak későbbi szakmai pályafutásom során is.

A tanszékre kerülésem után kollegaként is lehetőségem volt Imre bácsival együtt dolgozni és kapcsolatunk egyértelműen meghatározta pályafutásomat. A kandidátusi értekezésem témaválasztásánál döntőnek bizonyultak a vele folytatott beszélgetések. Nem kevés rábeszélésre volt szükség, hogy elinduljak azon a tudományos úton, melyen saját elhatározásból valószínű, hogy lassabban mozdultam volna. Munkámhoz kutatási háttérrel biztosított és összehozott a tejhasznosítású szarvasmarhák legeltetésével foglalkozó üzemekkel és kitartóan noszogatót a gyephasznosítással kapcsolatos tudományos cikkek megírására. Visszatekintve erre az időszakra, nyugodtan megállapíthatom, hogy Imre bácsi nélkül vagy nem, vagy lényegesen később szereztem volna fokozatot.

Míg hallgatóként megismerhettem az oktatót, kollegaként a **szakembert**, és nyugodtan mondhatom, az **embert** is tisztelhettem benne. Az a tisztesség, szakmaszeretet és elhivatottság, amely szakemberként jellemezte, emberként is megmutakozott. Az önzetlen segítségével a szakterületen dolgozó kollegák felé, a fiatalok feltétlen támogatása emberi nagyságát bizonyította. Abban a megtiszteltetésben is részem volt, hogy több alkalommal órákat beszélgethettünk szobájában vagy a szobámban, és ezeken a beszélgetéseken nemcsak szakmai, hanem akár a magánélettel kapcsolatos témákat is megvitathattunk.

Talán egyetlen szakterületen sem jellemző, hogy valaki így tudja összefogni és koordinálni azokat a kollegákat, akik sokszor magányos tudósként dolgoznának legszívesebben. A szakmai összejövetelek szervezése, az Akadémiai Bizottság megalapítása hallatlan munkabírást és koordináló képességet kívánt. Mi sem bizonyítja ezt jobban, hogy sem előtte, sem utána senki nem tudta ezt a tudóskört összefogni. Lelkesedése természetesen nagyon sokszor szakmai konfliktusokat is gerjesztett, amit igyekezett jól kezelni, és gyakorlati eredményei szakmai álláspontját a legtöbb esetben igazolták.

Végül néhány gondolatot arról, hogy Imre bácsi nem csak ember, hanem **úriember** is volt. Mai napig emlegetjük azt az udvarias stílust és viselkedést, ami akkoriban sem volt jellemző a kollegákra, ma pedig alig találkozunk vele. Beszédstílusában, mozdulataiban, mások felé megnyilvánuló kapcsolatában azt a régi vágású úriembert testesítette meg, amelyet ma már nem ismerhetünk. Távozása űrt hagyott nemcsak a szakmában, hanem az egyetemi oktatásban és saját életében is. Munkásságának hatását a mai napig, és valószínű még nagyon sokáig érezni fogjuk. Ha már személyes ismerős egyre kevesebb is lesz, könyvei, cikkei által szelleme tovább él közöttünk.

Hogyan és milyennek láttam Vinczeffy Imrét?

Dr. Mihók Sándor egyetemi tanár

A Debreceni Agrártudományi Egyetemen 1971-ben hallgattam gyepgazdálkodást Vinczeffy Imrétől. Az első előadásra bejött egy szikár, szálfá egyenes, 50 év körüli ember, aki inkább tűnt mogorvának, mint barátságosnak. Elmondta, amit az elkövetkező évtizedekben sokszor hallottam tőle, hogy az ország 3500 feletti településének legelőin végzett gyepfaunisztikai felméréseket, s derűtség közepette kijelentette, aligha kétséges, hogy az ország legaktívabb gyepmestere. Jellemző volt rá ez az önirónia, de ezt nyilván a későbbiekben tapasztaltam meg. A későbbi előadások történéseire, a kollokviumom menetére már nem emlékszem.

Végzés után az állattenyésztéstani tanszékre kerültem, s 1-2 év múlva már munkatársra lettem, mert kérte a növénytermesztéstani tanszékről munkatársaival együtt történő áthelyezését. Mintegy másfél évtizedig sok közülünk nem volt egymáshoz. Léteztek az állattenyésztéstani tanszéken, mint vályogházon a maltervakolat. Ott voltak, de nem velünk voltak. Azt tudtuk és láttuk, hogy a csoport nagyon sokat dolgozik, mindenekelőtt megbízásos munkákon. Utólag látom, hogy nagy gonddal, kellő szakmai indokkal és kiváló kapcsolati tőkével megteremtette munkatársai jó kereseti lehetőségét akkor, amikor az egyetemi oktató javadalmazása csak az éhen haláshoz volt sok. Egyik fiatal munkatársának lehetőséget adott, sőt ösztönözte egy hosszabb ideig tartó intenzív nyelvtanulásra jelentkezését, aki élt is ezzel, s szorgalmával messze kiemelkedett közülünk, lényegében azonos korú négy fiatal közül.

A megbízásos munkák lehetőségének csökkenésével elkezdett velünk, fiatalokkal foglalkozni. Jelszava lett a „legeltetési állattartást!”. Ezt a kifejezést mindig felszólító módban használta. Témát kaptunk a sertés-, szarvasmarha-, a lúd legeltetési technológiájának kidolgozására, jobbá tételére. Egy percig sem hagyott bennünket nyugton, de soha sem volt tolakodó. A határidők megjelölésében egy-két évre előre gondolkodott, amit persze nem

tudtunk. Folyton figyelmeztetett a feladatokra, de mindig volt türelme kivárni annak elkészültét. Ezt csak azért lehetett így csinálni, mert bölcsen, előrelátóan, egy-két év határidőt fogalmazott meg magának. Nem szerettük! De amikor készen lett a nem általunk választott, de általunk elvégzett feladat, mindig megfogalmaztuk magunknak egyedenként is és együtt is, ha „nem hajt bennünket”, nem csináltuk volna meg, kevesebbek lettünk volna.

Kitalálta, megvalósította a „DATE legeltetési állattartás” napokat, amelyek tanácskozáscsokkák voltak és az előadások teljes terjedelmű írásos változatának kötetben történő megjelenéséről gondoskodott. Nem szerettük ezeket, de az események után mindig hálásak voltunk neki.

Egy idő elteltével, törekvéseivel kilépett a tanszéki keretből. Integrálta a társegyetemek kapcsolódó tanszékeit, azokat a kollégákat, akik kapcsolatba hozhatók voltak a legelővel, az állattal. Egy egymást megbecsülő szakmai közösséget teremtett.

Egy idő után megindult a citációs örület. Amikor a habilitáció teljesítéséhez citációs jegyzéket is kellett becsatolni, hetekig göngyöltettük a reánk való hivatkozásokat. Meglepő, vagy nem meglepő módon, Vinczeffy Imre hivatkozott ránk a legtöbbit, aztán a „legeltetési állattartás” közössége. Megszépültek azok a szünetnapok, amikor az általa kitalált konferenciára kellett készülni, amikor a konferenciáról publikációt kellett írni a tanszéki kiadványba.

Utólag döbrentünk rá, én mindenképpen, miért erőltette a tanácskozásokat, a legeltetési állattartásra vonatkozó publikációkat? Tankönyvet/kézikönyvet akart megjelentetni a témában, s ehhez tudatosan felépített egy közösséget, amelyik szerzői kollektívaként fellépve nem kérdőjelezhető meg. Nyilván ennek vezetője akart lenni (lett is), de az általa elfogadottakat mindenképpen „tolta előre”. Eljutott odáig, hogy az MTA Agrársztyán belül Gyepgazdálkodási Munkacsoportot hozott létre, tudományos folyóiratot is alapított.

Bármennyire is integrált, bármennyire is elismerték, sőt felnéztek rá, meggyőződésem, hogy magányos oktató-kutató volt. Adódott ez a személyiségéből. Bár nemigen ismerte el, nem szerette, ha ellent

mondanak neki, ha törekvéseit nem tartották okszerűnek. Ilyen esetekben és az ilyen személyek gyorsan kikerültek az általa becsültek köréből. Hangoztatta is, hogy az ellenfelei, vagy a konfliktus helyzetek éltetik.

Ahogy idősödött több ésszerűtlen dolognak is a követőjévé vált. Azon dolgozott, hogy gyepgazdálkodással, legeltetési állattartással foglalkozó egyetemet hozzon létre, legalábbis annak szükségességét folyton hangoztatta. Persze igaz az, hogy bármelyik ágazat erejét jól tükrözi a benne felhalmozódó szellemi képesség, de nem látta be, hogy egy ilyen felvetésnek Magyarországon nem volt és nincs realitása. Belekergette magát egy általa évtizedekig óriási erővel támogatott, nála évtizedekkel fiatalabb munkatársával való vitába.

Persze ezekkel együtt, vagy éppen az ilyenek miatt volt egyéniség. Akárhogy is, figyelni kellett rá és figyelték is.

A sors kegyes volt hozzá, mert betegségek és szenvedés nélküli sok évtizedet adott neki, egyidejűleg kegyetlen, mert az utolsó éveiben a környezetét már nem érzékelte.

Minden ellentmondásosságával egy különleges egyént kell(ett) tisztelnünk benne, s távozása az élők sorából a gyepgazdálkodás szakma jelentős alakjának elvesztését jelentette.

Szerencsémnek tartom, hogy dolgozhattam vele!

Vinczeffy Imre professzor Úr méltatása

Dr. Kátai János egyetemi tanár – Zsuposné Dr. Oláh Ágnes egyetemi docens

Születésének 95. évfordulóján tisztelettel és nagybecsüléssel emlékezünk Professzor Úrra az Agrokémiai és Talajtani Intézet oktatói részéről.

Professzor úr kimagasló általános és szakmai műveltsége, sokoldalú érdeklődése, emberi megnyilvánulásai vonzották a korábbi tanszék (Talajtani és Mikrobiológiai Tanszék) oktatóit, kutatóit, hogy közelebbi szakmai kapcsolatba kerüljenek a szomszédos „Gyepgazdálkodási Tanszék” professzorával. Az 1990-es évek elején kezdődött együttműködés nagyon dinamikusan fejlődő szakmai és emberi kapcsolattá alakult, különösen Kátai János, Zsuposné Oláh Ágnes és Veres Edina kutatási és publikációs tevékenysége által, de néhány publikációban Helmeczi Balázs és Bessenyei Mihály is részt vett.

Professzor Úr szakmai lelkesedése a talaj-gyep kapcsolatában vírusfertőzésként hatott a tanszék publikációs tevékenységére, biztatására a különböző hazai és külföldi szakmai konferenciákon, tudományos üléseken számos publikáció jelent meg talajtani, talaj mikrobiológiai témakörökben a gyepterületekre vonatkozóan. A legtöbb tudományos cikk talaj-gyep relációban Kátai professzornak köszönhető, aki mint talaj mikrobiológus bemutatja a mikrobák sajátos élőhelyét a gyep növénytársulásban. Elsősorban a gyep mikroszkopikus élővilágának szerepét, fontosságát hangsúlyozza, azonban magyar és angol nyelvű publikációiban számos területet érint, így értékeli a gyepgazdálkodási módszerek talajtani, mikrobiológiai hatásait, a gyeptalajok javításának hatását a talaj mikroszkópos élővilágára. Ezekben a vizsgálatokban Veres Edina komoly részt vállalt szerzőként és társszerzőként is.

Vinczeffy professzor úr végtelen szorgalommal és kitartással végzett gyeptipológiai vizsgálatokat, melynek során a gyepekben élő gyógy-, fűszer- és egyéb növényekről gyűjtött adatokat, de nem csak

adatokat, hanem laboratóriumi vizsgálatokhoz ő maga gyűjtötte például a gyógynövényeket. A gyógynövények hatásait nagyon jól ismerte, de szerette volna tudni a gyepalkotó gyógynövények takarmányértékét és mikrobiológiai tulajdonságait is. Zsuposné Oláh Ágnes ebben a munkában jelentős mértékben részt vett, számos publikációban szerzőként és társszerzőként vizsgálta a professzor úr által begyűjtött, osztályozott gyógynövények mikrobiológiai tulajdonságait.

Vinczeffy professzor úr igazi tudós ember volt, és kiváló pedagógus, aki nem csak szerette és művelte a szakmáját, de segítette azokat a kollégákat, akik a szakterületével kapcsolatos témakörben publikáltak. Háromszáz feletti publikációjában számtalan helyen hivatkozik a fentebb említett kollégákra, emelve ezzel a publikációs indexeiket.

Vinczeffy professzor Úrnak nagyon tartalmas, oktatási és szakmai sikerekben gazdag életútja volt. Örülünk, hogy a korábbi Talajtani és Mikrobiológiai Tanszék oktatói- és kutatóiként valamelyest hozzájárulhattunk az általa nagyon szeretett gyepgazdálkodási szakterület tudományos sikereihez.

Vinczeffy Imre emlékezete

Dr. Győri Zoltán egyetemi tanár

A Professzor urat a Debreceni Agrártudományi Egyetemre kerülésem évétől (1974) haláláig ismertem. A fiatal kutató jelöltet hamar megfogta tudomány iránti elhivatottságával, közvetlenségével, és nem utolsósorban nagy szakmai tudásával. A kölcsönös tiszteleten alapuló kapcsolatunk évtizedeken keresztül szoros maradt az után is, hogy az akkori Növénytermesztéstani Tanszékről csoportjával együtt Ő is és én is más tanszékre kerültünk. A növényi és állati termékek minősége ugyanis olyan téma, amely mindkettőnk szakmai érdeklődésének középpontjában volt, természetesen eltérő szempontból.

Beszélgetéseinken mindig központi téma maradt azon tenni akarása, hogy a méltatlanul háttérbe szorult legeltetési állattartás visszanyerje korábbi megbecsült helyét a magyar mezőgazdasági termelésben. Ehhez a munkához, melynek megvalósításához rendíthetetlen szorgalommal, akarással, az új műszerek adta lehetőségek kihasználásával fogott hozzá. Ezek az eszközök új lehetőségeket biztosítottak nem csak a nitrogén-, az aminosav-tartalom, hanem az ásványi anyagokat alkotó elemek vizsgálatára, és ezzel a gyakorlat számára is új adatokat szolgáltatottak. Az ilyen típusú állattartás fejlesztésének első lépése a gyepek rendbetétele volt. Én, mint a nyolcvanas évek elejétől szerveződő Műszerközpont vezetőjeként is sokat beszélgettem vele. Ekkor világosodott meg, mint vegyész előtt is, hogy a természetes gyepek növényvilága milyen gazdag, és ezeknek a fajoknak, növénytársulásaiknak biológia és kémiai sokszínűsége, jelentősége nehezen pótolható az állattartásban. Érthetővé vált az a szemlélete, amelyet a legelőkön tartott állatok és a táplálkozásban betöltött szerepük megítélésében képviselt.

Számomra példaértékű volt időnként konok kitartása a szakmai közösség összekovácsolásában, a hazai és a nemzetközi tudományos tanácskozások szervezésével (Legeltetési állattartás témakörében), valamint az MTA kötelékében és a kiadványok, folyóiratok

szerkesztésével, összeállításával. Az általa vezetett tanulmányútjai közül örökre emlékezetes marad számomra az a szakmai kirándulás, amelyen Erdélyben, a Professzor úr szülőföldjén vehettem részt.

Élete utolsó szakaszában is szoros kapcsolatban álltunk, és ennek egyik számomra felejthetetlen állomása volt, amikor elindultunk gyógynövényeket gyűjteni Újfehértótól a Zempléni Aranyos völgyön át Telkibányáig. Talán ez az út is eredményezte, hogy ma is őrizhetem azt az összeállítását rajzokkal, amelyeket tanulságként az utókor számára nekem átadott. Mindig megilletődve és reá emlékezve veszem elő ezeket az anyagokat. Elgondolkozva azon, hogy miért is van az, hogy azt a hatalmas elméleti és gyakorlati tudást, amit Ő felhalmozott, miért kellett eltemetni vele. Hiszem, hogy emléke közöttünk nemcsak kiadványokban, tanítványainak emlékezetében, de a róla szóló legendákban is még sokáig élni fog.

Emlékezés Dr. Vinczeffy Imre professzor 95. születésnapja alkalmából

Dr. Pepó Péter egyetemi tanár

Az egyre gyorsuló világunkban igyekszünk mindent egyre jobban leegyszerűsíteni. Ez sok esetben a hatékonyságot növeli, de a dolgok lényegéről messzemenően eltereli a figyelmet. Ezek a gondolatok jutottak elsőként az eszembe, amikor az egyetemről és Vinczeffy Imre professzorról történő megemlékezés kedves felkérését megkaptam.

Napjainkban a felsőoktatás, mint szervezeti forma leegyszerűsödött az egyetemi oktatás „hardware” részére, azaz vannak az egyetemnek épületei, műszerei, eszközei, az oktatást és kutatást segítő infrastrukturális feltételek. Ezekben kétségtelen előrelépés tapasztalható a 20-30-40 évvel ezelőtti feltételekhez képest. Mindeközben az egyetem spirituális és egyben legfontosabb összetevője, hozzáadott értéke veszett el: az egyetemen oktatók és azok személyisége. Az egyetem nem négy fal, egy tábla, vetítő és egyéb eszközök összessége, hanem meggyőződésem szerint a felsőoktatásnak az értelmét és a lényegét az oktatói kar adja.

A visszaemlékezés kapcsán azért fontos ezt hangsúlyozni, mert Vinczeffy Imre professzor a Debreceni Agrártudományi Egyetem igen markáns, meghatározó, és nyugodtan kijelenthetjük, hogy az egyetemünk kiemelkedő „aranyemzedékéhez” tartozott. Neve, amely összefonódott Debrecennel, igen jól csengett abban az időben mind a hazai, mind a nemzetközi gyepgazdálkodási szakmai körökben.

Vinczeffy Imre professzor nemcsak kiemelkedő szakember volt, hanem felbecsülhetetlenül értékes emberi kvalitásokkal is rendelkezett. A nagy professzorokat és tudósokat jellemző módon rendkívül szívélyes, mások iránt empatikus, udvarias egyetemi tanár volt. A sors különleges ajándékának tekintem azt, hogy tanítványa lehettem egyetemi éveim alatt. A tanár-hallgatói viszony a gyepgazdálkodás oktatásában az ő személyiségét illetően különleges

volt. Fel tudta kelteni a hallgatók érdeklődését az akkoriban – de nyugodtan mondhatjuk azt, hogy napjainkig – méltánytalanul mellőzött tudományterületre. Nemcsak gyepgazdálkodási ismereteket lehetett az ő kiváló előadásain hallgatni, hanem olyan bölcséletet, életfilozófiát, amely napjainkig elkísért bennünket. A kapcsolat különlegességét Vinczeffy professzossal az is jelentette, hogy Imre bácsi közvetlen kapcsolatban volt szüleimmel, nagyon jól ismerte édesapámat és édesanyámat. Az 1950-es években ugyanis édesapám hallgatója volt az akkori Debreceni Agrár Akadémiának, édesanyám pedig az akadémián dolgozott. Már végzés után, ha találkoztunk a legkülönbözőbb helyeken soha nem mulasztotta el, hogy üdvözetét, jókívánságait küldje szüleimnek.

Egyetemi hallgatói éveim alatt Imre bácsi volt az, aki bátorított és számos segítséget adott, hogy a végzést követően oktatói, kutatói pályát válasszak. De ez a kapcsolat majdnem közvetlen munkatársi kapcsolattá vált az egyetem befejezését követően, amikor Imre bácsi munkatársat keresett az akkori Állattenyésztési Tanszékre. Ebből sajnos nem lett valóság, mert korábban elköteleztem magamat Bocz Ernő professzor úrnak és a Növénytermesztés Tanszéknek. Ettől függetlenül Vinczeffy Imre professzor tudományos látóköréből soha nem került ki a személyem, és mindig különleges figyelemmel kísérte az egyetemi oktatói és kutatói pályafutásomat. Ebben a vonatkozásban szeretném azt is hangsúlyozni, hogy kedves feleségének, Kota Mariannak a segítsége többszöri alkalommal is nagyon hatékony impulzust adott a kutató munkámhoz, hiszen segítségével számos növénymintám kémiai elemzése valósulhatott meg a '80-as, '90-es években.

Meggyőződéssel állíthatom, hogy Vinczeffy Imre professzornak az eredményes munkája mind a mai napig érezteti hatását intézményünkben. Sziklaszilárdan megalapozta és továbbfejlesztette azt a tudományos műhelyt, amelyet Debreceni Gyepgazdálkodási Iskolának nevezhetünk. Én nagyon hálás vagyok azért, hogy ebben a tudományos műhelyben, ha csak rövid ideig is, de tanulhattam, ilyen szakmai ismereteket elsajátíthattam.

Változnak az idők, egy azonban ebben a gyorsan átalakuló világban fix pontként jelenik meg az egyetemi oktatásban. Ez az egyetemi oktató szakmai és emberi személyisége, tudása, varázsa. Ha

megújuló és tényleg hatékony mezőgazdaságot akarunk, akkor ilyen oktatókra lenne szükség a jelenünkben és a jövőnkben is. Ilyen oktató volt Vinczeffy Imre professzor is, aki sok-sok tudományos műve mellett hallgatóinak tudásával és szeretetével alkotott maradandót. Személyisége olyan, aki a debreceni agrár felsőoktatás aranykorát fémjelezheti hosszú időn keresztül.

Vinczeffy professzor

Dr. Nábrádi András egyetemi tanár

Történt az, hogy 2019 januárjában Egerben jártunk feleségem biztatására, egy tanárnőnél, aki jelenleg természetgyógyászattal foglalkozik hivatásszerűen. Gyógyteákat készít, neve elismert országszerte. Amikor rövid ideig magunkra hagyott rendelőjében, nézegettem könyvszekrénye irodalmait. Megakadt a szemem egy, a gyógynövényekkel kapcsolatos könyven, és amikor visszatért, említettem neki, hogy korábbi professzorom szinte minden gyógynövényről tudott mindent és a nevét is megemlítettem, Vinczeffy prof. Hirtelen megállt a levegő. Kiderült, hogy Ő is ismeri, anélkül, hogy az életben látta volna. Férje viszont nála tanult és végzett agrármérnök. Az is azonnal kiderült, hogy a férje és én évfolyamtársak voltunk.

Kedves olvasók, elhiszik azt, hogy 2019-ben egy közös név ismerete mi mindent tud elővarázsolni, addig egymásról keveset tudókat összehozni 40 év után? Bármilyen furcsa, ez így volt és így igaz. Én a tanárnővel életemben nem találkoztam, de férjével évfolyamtársak voltunk. A náluk elhangzott Vinczeffy-féle sztorik által ismerhette a nevét, különleges tudását, személyiségét. No de miért is? Azért, mert „nekem csak” Imre bácsi éppen olyan hatásokat váltott ki évfolyamtársainkból, mint belőlem. Szerettem, tiszteltem, mint embert, tudóst. A gyepgazdálkodásról mindent tudott. Élményszámba tartozott színes előadásai mellett azon események sora is, amikor együtt utazhattunk Budapestre, akadémiai rendezvényekre, vagy amikor hosszabb időt tölthettünk az MTA Gyepgazdálkodási Bizottsága tanulmányútjain. Mindig elvarázsolta széles körű ismereteivel, mély, alapos tudásával. Fülemben cseng a hangja, amikor szülőföldjéről, a székelyekről, a lófökről mesélt, közben pedig indirekten, de akkor is tanított.

Ezekből az élményekből had mondjak el egy-kettőt. Nos, az, hogy fiatal korában bejárta egész Magyarországot, a kaszáló és legelő területeket, az ismert volt. Az is, hogy a füvekről, gyógynövényekről számos feljegyzést készített. Azt is elárulta, hogy juhászok, gulyások,

csikósok tapasztalatait is feldolgozta, ebből is merítette az egyes növényekről ismert, vagy éppen ismeretlen hatásukat. Egyszer nagyon megfáztam, erről valahogy Imre bácsi tudomást szerzett. Nagy meglepetésemre beállított hozzánk, gyógyteának való keveréket készített, de hogy ne szenvedjek hiányt a későbbiekben, gyökereket is hozott, amit elültettünk kiskertünkbe. Mind a mai napig élnek és virágoznak Imre bácsi gyógynövényei! Egy, a Székelyföldön történt hegyi legelők tanulmányozása során arról is meggyőződhattünk, hogy milyen nagy a tudása a professzor úrnak. Sétálva a dombokon, Imre bácsi rendre lehajolt, fel-felszedett egy-egy növényt. Aztán amikor egy nagy csokorra való volt már a kezében, odahívott minket, és sorra elmondta a növények magyar-latin nevét, azt, hogy milyen búra-gondra lehet azokat felhasználni, milyen hatást hordoznak magukban. Bizony, leesett az állunk!

Imre bácsi nem lehet már közöttünk. Neve azonban velünk él, tudását, ismereteit átadta tanítványainak, akik fejükben hordozzák azokat, mi pedig szívükben hordozzuk emlékét!

SZAKMAI-TUDOMÁNYOS KOLLÉGÁK

Emlékezés Vinczeffy Imre életútjára

Dr. Tóth Sebestyén ny. tudományos főmunkatárs

Fleischmann Rudolf Kompolti Kutatóintézet

A gyepes tájakon járó „belelátó” és „átlátó” szakember észreveszi az adottságok azon változásait is, amelyek mások számára még mindig csak az egyhangúság látszatát keltik. Ilyen képességű ember volt Vinczeffy Imre professzor úr is, aki gyermekkori élményei alapján választotta életcéljául a gyepék megismerését és hasznosítását.

A negyedszázados bele- és átlátó képesség hasznát az ország gyepterületeinek több mint a fele élvezte az általa elvégzett ökológiai, botanikai és műszaki felmérések alapján.

A szakadékos háttérbe szorított gyepgazdálkodást elősegítendő kérte fel a gyeppekhez kötődő és köthető szakmák kiváló képviselőit, akik szívesen és önzetlenül ismertették szakmájuk hasznosítható eredményeit, amelyek a segítségünkre voltak, vannak és lesznek a jövőben is.

Egész életében töretlenül hitt abban, hogy a gyepgazdálkodásnak egyre nagyobb nemzetgazdasági súlya lesz az agrártermelésben a természet- és környezetvédelemben. Ezért példamutató volt a hosszútávú érdekeket is szolgáló szálak szövésében a gyepész lélektől a gyepes lelkekig a határokon inneni és túli területeken. A természeti adottságok fokozatos átalakítása - a gyepre alapozott ágazatok igényeinek megfelelően - lesz a sikeres jövő biztosítéka nemzetközi szinten.

Debrecen a gyepgazdálkodás oktatásának, kutatásának és gyakorlati alkalmazásának egyik legjelentősebb központjává vált hazánkban.

Már 1993 – 1994-ben javasolták a legelőfeltörések azonnali tilalmát mert a különböző gyep típusok sok fájának, számtalan ökotípusának a madár- és rovarfajok sokaságának védelmét is szolgálja. A biológiai sokszínűség megőrzése követendő szabály marad a jövőben is!

A különböző gyepek flórájában található gyógynövények megismerését és terjesztését egyre népszerűbbé kell tenni a turizmus oktatásában és a továbbfeldolgozó ágazatok szervezésénél.

A szakkönyv szerkesztés terén végzett munkáját dicséri a „Legelő és gyepgazdálkodás” c. tankönyv, amely elsőként foglalkozik 16 oldal terjedelemben a gyepgazdálkodás addig publikált ökonómiai kutatási eredményeivel. Sajnos az azóta önmagukra talált országos gyepgazdálkodási központok mellőzték egy összevont ágazati ökonómiai kiadvány létrehozásának munkálatait.

Javaslom Vinczeffly Imre a Kárpát-medencei gyepekkel szívvel-lélekkel együtt élő professzor egy szójátékkal kapja meg a Nemzet „gyepésze” érdemrendet (-nevet).

(Mert találkozhatunk már a Nemzet színészeivel, zenészeivel, kertészeivel, erdészeivel, vadászával, stb.).

A korszerűbb termésbecslés irányítója

*Dr. Molnár Jánosné ny. osztályvezető – Dr. Tóth Sebestyén
ny. tudományos főmunkatárs*

Fleischmann Rudolf Kompolti Kutatóintézet

A MÉM 1967-ben áttekintette a termésbecslés helyzetét, meghatározta a vele szemben támasztott követelményeket, rendelkezésre bocsátotta a teljesítéshez szükséges eszközöket, a módszerkutatás összefogására országos témafelelősként kijelölte a kompolti Növénytermesztési és Talajvédelmi Kutatóintézetet.

Ennek megfelelően 1968-ban bővítették az intézet szervezetét a Termésbecslési Osztállyal. Tudományos osztályvezető: Dr. Vinczeffy Imre. Itt az elsődlegesen megoldandó feladat a gabonafélék termésbecslésének módszertani kutatása és korszerűsítése lett. A kalászos gabonák /őszi búza, őszi árpa/ termésbecslési módszertanának kutatásába bekapcsolódott dr. Szalai György nemesítési feladatokkal foglalkozó igazgató is.

A kukorica termésbecslési módszereit Dr. Vinczeffy Imre tudományos főmunkatárs irányításával Dr. Molnár Jánosné tudományos munkatárs és Regős Ferenc intézeti mérnök közreműködésével kezdték el kutatni. Társintézeteket vontak be. A Kertészeti Kutatóintézet Ceglédi Állomása részletesen kidolgozta a kajszi barack és a szilva típusoknak megfelelő termésbecslési módszerét. Hasonló munkát végzett az Újfehértói Állomás az alma termésbecslési módszerének fejlesztésében. A szőlő becslési eljárását a Szőlészeti Kutatóintézet Tarcali Állomása fejlesztette ki.

Az új kutatási feladatok megoldása érdekében megindult a nemzetközi kapcsolatok kialakítása. Hosszabb távon működő kapcsolat jött létre Csehszlovákia, Bulgária, a Szovjetunió, Franciaország, Svédország, az NSZK és az NDK intézményeivel. Az érdekközösség alapján kialakult kutatások eredményeiről 1975 júniusában a Kompolti Termésbecslési Szimpóziumon számoltak be a résztvevők a FAO képviselőjének jelenlétében.

A nemzetközi kapcsolatok mellett tovább fejlődtek a hazai kutatási területek is. Elkezdődött a szalastakarmányok /rét-, legelő-, lucerna,

vöröshere/ termésbecslése. Bekapcsolódott a kutatómunkába az Országos Meteorológiai Intézet, az MTA Számítóközpontja, a Közgazdasági Tudományegyetem, a KSH Mezőgazdasági Főosztálya, valamint az Országos Fajtakísérleti Intézet kijelölt Állomásai.

A táj kutatás fontosságának tisztázása szempontjából feladatmegosztás jött létre a debreceni Agrártudományi Egyetemmel, a Sopronhórpácsi Répatermesztési Kutatóintézettel. A termés és a környezeti tényezők közötti összefüggésen alapuló kutatását a Központi Előrejelző Intézet végezte.

Dr. Vinczeffy Imre tudományos osztályvezető, témacsoportfelelősi munkáját intézetünkben a széles látókörűség, a hozzáértés, az alaposág és a lelkiismeretesség jellemezte. Munkája során kimagasló emberismeretről, valamint emberszeretetről és tiszteletről tett tanúbizonyságot, amit a kompolti intézeti résztvevők mindig, még a téma zárását követően /1991/ is igen nagyra értékelnek.

A témavezető által beindított, majd egyre jobban kiszélesedő, eredményes nemzetközi kutatási folyamat hatékonyan segítette a mezőgazdasági exportot és a feldolgozó iparok munkáját.

Emlékezés Vinczeffy Imre professzor úrra

*Szűcsné Dr. Péter Judit professzor emerita
Szegedi Tudományegyetem, Mezőgazdasági Kar, Hódmezővásárhely*

Professzor Urat a gyepes szakma – nemcsak mint kiváló szakteknitelyt, hanem mint egy igaz lélek embert – tiszteli, aki számos tanítványának és munkatársának életében meghatározó személyiség volt.

Magamat az általam szeretve tisztelt Professzor Úr kései tanítványának nevezem, mert a gyepgazdálkodás alapjait sajnos nem tőle, a hazai gyepgazdálkodás Atyjától tanulhattam, mégis az egyetemi oktató-kutató munkásságom és a személyiségem formálásában nagyon fontos szerepet játszott az életbölcössége által.

Professzor Úr, aki a magyar réteket és legelőket úgy ismerte, mint a tenyerét, gyakran hangoztatta: „Az egyéni zsenialitásnál a kollektív bölcsesség százszor többet ér!”

Ennek egyik példája az Ő szerkesztésében 24 társszerzővel és kiváló lektorokkal készült Legelő- és gyepgazdálkodás (1993) szakkönyv és egyetemi tankönyv. Ugyanilyen kollektív szellemben készítettük el az iránymutatása mellett 2008-ban Magyarország gyepgazdálkodási stratégiáját az MTA Agrártudományok Osztálya Gyepgazdálkodási Bizottságában.

Az élő szó varázslatos mestere volt, mellyel mindnyájunk értelméig, és néhányunknak a szívéig is eljutott. A magyar szaknyelv helyes használatának fontosságát hirdette, megtartotta és következetesen számonkérte. A pásztorok iránti tiszteletlenségnek és sokrétű munkájuk lebecsülésének tartotta a „villanypásztor” megnevezést, és helyette a tartalmát helyesen kifejező „elektromos kerítés” elnevezés használatát szorgalmazta (sajnos máig kevés sikerrel).

Professzor Úr rendkívüli pedagógiai képességét meghatározta a mindenkor biztos, naprakész szaktudás, a mélységes humánus és empátia a tanítványai iránt.

Ezért rendszeresen meghívtuk, hogy a Szegedi Tudományegyetem

Mezőgazdasági Karán vendégelőadóként tanítson. Az órái élményszámba mentek. Olyan színesen és élvezetesen magyarázott, hogy minden hallgató ott volt az óráin, pedig nem tartottunk katalógust.

A korszerű elméleti alapok mellett a saját életéből és gyakorlatából vett példákkal is tanított bennünket. A gyógynövény ismeretek keretében a Nagymamája gyűjtési és teakészítési fortélyait is megtanította – én ma is ezt használom. A legeltetési ismeretknél a „Pásztoroktól tanultam” (2001) személyes ihletésű könyvből adott ízelítőt a korszerű eljárások mellett. A hallgatók nemegyszer felállva, tapssal tisztelegtek és köszönték meg a tanítást az előadása végén.

Közösségformáló és -megtartó erejének számos példáját adta. Az oktató-kutatóhelyeken forgószínpad-szerűen rendszeresen megtartott szakmai rendezvényeken (bemutatókon, konferenciákon, és az azzal egybekötött kulturális és szabadidős programokon) a gyepesek társasága kiváló közösséggé formálódott, mely a fiatal és az új kollegákat is vonzotta.

A főként magyar lakta területekre (Kárpátalja, Erdély, Vajdaság) szervezett több napos szakmai kirándulásokon a szakmai tapasztalatcsere és kapcsolatfelvétel mellett, az emlékhelyek felkeresésével a magyarságtudat és az összetartozás megerősítése is fontos küldetése volt.

Az egyéni szakmai előrehaladásunkat minden erejével segítette. A mentorsága alatt álló Természetes állattartás, a Legeltetési állattartás, valamint a Gyepgazdálkodási Közlemények című szakmai kiadványok széles teret biztosítottak a publikációra, amelyre mint a szerkesztőbizottság elnöke, valamennyinket fáradhatatlanul buzdított. A megjelent cikkeink idézettségének növelését következetesen gyakorolta.

A gyepgazdálkodás szakmai szervezeteként működő Magyar Agrártudományi Egyesület Gyepgazdálkodási Szakosztályából az ő következetes munkájával a Magyar Tudományos Akadémia Gyepgazdálkodási Bizottságát sikerült létrehozni 2008-ban.

„Ehhez szükség volt a gyepgazdálkodás művelőinek összefogására, dokumentálható (pl. kiadványok, rendezvények) teljesítményekre, de nagyon fontos volt, hogy voltak támogatói az ügynek más

tudományterületekről is” – nyilatkozta Professor Úr, a Bizottság akkori elnöke.

„Dr. Dér Ferenc elismerésre méltónak nevezte Vinczeffly Imre professzor Úr sokoldalú tevékenységét. Javasolta, hogy a Gyepgazdálkodási Bizottság alapítson Örökös tiszteletbeli elnöki elismerést. A Bizottság egyhangúan támogatta a javaslatot. Dr. Dér Ferenc javasolta, hogy a Bizottság ítélje oda az elismerést Vinczeffly Imre professzornak. A Bizottság egyhangú közfelkiáltással ítélte oda az elismerést Vinczeffly Imre professzornak.” (részlet a Gyepgazdálkodási Bizottság 2008. október 14-i üléséről készített emlékeztetőből.)

Professor Úr nagyívű szakmai pályája mélységes tiszteletre kötelez, támogató barátságáért örök szeretettemmel adózom.

Emlékezés prof. Dr. Vinczeffy Imrére

*Dr. Tasi Julianna egyetemi docens
Szent István Egyetem, Gödöllő
a Gyepgazdálkodási Oktató- és Kutató Műhely munkatársainak
nevében*

A Gödöllői Gyepgazdálkodási Oktató- és Kutató Műhely munkatársai abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy valamennyien személyes kapcsolatban lehettek Vinczeffy professzor úrral, mindannyiunk szeretve tisztelt Imre bácsijával. Ebből levonhatnánk azt a következtetést is, hogy egyikünk sem tartozik már az ifjak korosztályához, ami igaz is, hiszen mindannyian elmúltunk már 35 évesek. Igazán hiányzik a gyepgazdálkodást oktató-kutatók sorából a fiatalság, az utánpótlás! Ezt a gondolatot Imre bácsi is rendszeresen hangoztatta és munkálkodott azért, hogy változás történjen. Nem rajta múltott, hogy országosan nem történt fiatalítás, lassan nem lesz, aki átvegye a stafétát azoktól, akik még tovább adhatnák az Imre bácsitól tanultakat. Szerencsére mi hárman, aktív munkatársak és nyugdíjas elődünk, Gödöllőn még kitartunk és megteszünk minden tőlünk telhetőt, hogy ne vesszen el az a sok tudás, amit elődeinktől, így Vinczeffy professzor úrtól is, megtanultunk.

Mit is tanultunk Imre bácsitól? Mindenekelőtt az emberi kapcsolatok fontosságát, figyeljünk egymásra, hallgassuk meg egymást és tiszteljük mások véleményét. A szakmánk tekintetében pedig sok-sok dolgot. Magam – mint a gyógynövények iránt különösen érdeklődő „gyepes” – első helyen azt, milyen fontos a változatos, fajgazdag gyep. Az a legjobb takarmány az állatoknak, szép a szemnek, jó a környezeti állapota és több száz gyógynövényt rejt. Foglalkoztunk is Gödöllőn annak kimutatásával, mekkora hányadot tesz ki az állatok által legelt takarmányban a gyógynövények összessége. Utalok itt Barcsák professzor úr egyik kandidátus hallgatójának munkájára. Magam pedig kidolgoztam a „Gyeppek mérgező- és gyógynövényei” c. tananyagot, és az 1990-es évek közepe óta oktatom, oktatjuk a tantárgyat, a hallgatóság nagy érdeklődése mellett.

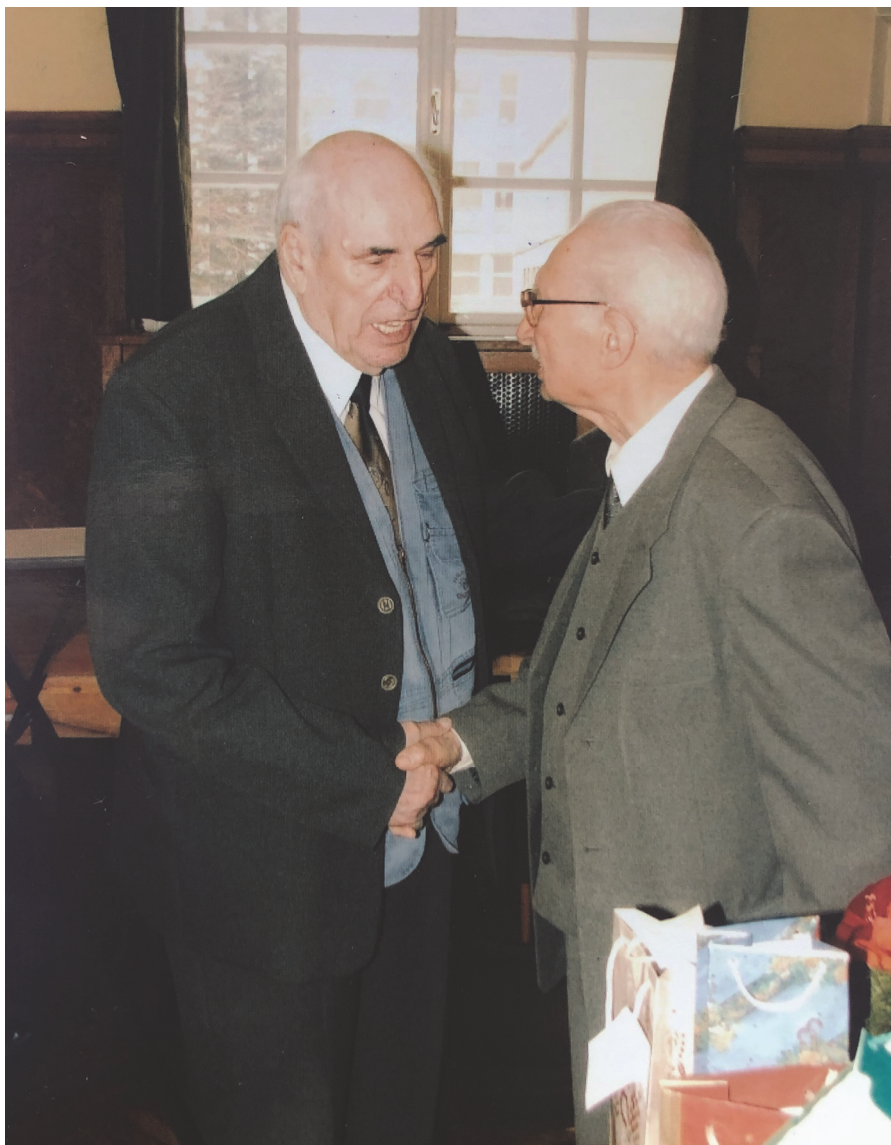
Máig fülemben csengenek Imre bácsi szavai: „A kérődző állatok a legelőn alakultak ki, ezért ez a legtermészetesebb takarmányuk és életterük”. Ma is ezzel a mondattal szoktam kezdeni a szemeszter első előadását. Ebből a gondolatból kiindulva vezetjük le a hallgatónak a legelő- és rétgazdálkodás fontosságát. Emlékszem arra is, mennyire fontosnak tartotta a pásztorok tudását, és megbecsülését.

Vinczeffy professzor úr sokat dolgozott és harcolt a gyepgazdálkodás elismeréséért. Azért, hogy ne csak úgy tekintsenek a gyepkekre, hogy azok „csak úgy” vannak, maguktól is adnak valamennyi takarmányt, hanem ténylegesen gazdálkodjanak a legelőkön, réteken. Gödöllőn úgy gondoljuk, van még tennivalónk annak érdekében, hogy a gazdák magukévá tegyék ezt a gondolatot, és megtanulják, hogyan is kellene szakszerűen művelni a gyepet. Igyekszünk segíteni Imre bácsi álmának valóra válását.

Az egyetemi oktatással kapcsolatos gondolata, melyet minden fórumon elmondott, ugyancsak a fülemben cseng és máig igaz: „Az erdészethez egyetem van, a gyepgazdálkodásnak tanszéke sincs”. Kedves Imre bácsi, azóta csak romlott a helyzet ebben a tekintetben, már oktató-kutatója is alig van!

A fentiek alapján minden olvasó számára világos lehet, hogy Prof. Dr. Vinczeffy Imre elhivatottan és sikeresen tevékenykedett szeretett szakmájában. Sok útmutatást adott követőinek, melyet igyekszünk megvalósítani, de van még mit tennünk, és marad tennivaló a mi utódainknak is.

Szívünkben őrizzük Imre bácsi emlékét.

*Gyepgazdálkodási műhelyek vezetőinek találkozósa
(Prof. Barcsák Zoltánnal, 2007)*

Emlékeim Vinczeffy Imre bácsiról

*Dr. Margóczy Katalin ny. egyetemi docens
Szegedi Tudományegyetem, TTIK, Ökológiai Tanszék*

A 90-es években Szegeden, a József Attila Tudományegyetem Ökológiai Tanszékének oktatója voltam. Vegetációtani kutatásokat végeztem, és igyekeztem a természetvédelemmel kapcsolatban is minél több információra szert tenni, mivel természetvédelmi biológiát is oktattam. Az az évtized a hazai természetvédelem egyik fénykorszaka volt, akkor alakult ki a nemzeti parkok intézményrendszere és szakembergárdája. Az alföldi nemzeti parkok (KNP, KMNP) mellett tanszékünknek nagyon jó kapcsolata volt a Fertő-Hanság Nemzeti Parkkal is, rendszeresen jártunk hallgatókkal az FHNP-be, és élveztük az igazgatóság szakembereinek sokoldalú segítségét és vendégszeretét.

Az ezredforduló táján a természetvédők, a mezőgazdászok és a kutatók együttműködése egyre fontosabbá vált. Jól látta ezt Kárpáti László, az FHNP akkori igazgatója, és (ha jól tudom) az ő kezdeményezésére és aktív közreműködésével alakult meg a MAE Gyepgazdálkodási Társaságának Természetvédelmi Szakosztálya, ahová engem is meghívott. Én ennek köszönhetem, hogy megismerkedtem a Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrumának gyepgazdálkodási szakembereivel, köztük Vinczeffy Imrével, akit mindenki Imre bácsinak nevezett.

Első látásra feltűnt, hogy ő egy igazi, nagy tekintélyű, „klasszikus” professzor, akit a kollégái tisztelnek és szeretnek is, mert mindenkihez közvetlen és szívélyes volt. A rendezvényeken az volt a fő cél, hogy az agrár-, a természetvédelmi- és a természettudományi szakemberek között eszmecsere alakuljon ki. Megtudtam, hogy a gyepekkel foglalkozó agrárszakemberek között sem mindenki az intenzív gyepgazdálkodás és iparszerű állattenyésztés híve, hanem nagy értéknek tartják a természetközeli gyepeket, és a legeltetési állattartást támogatják. Ennek az irányzatnak a legnagyobb tekintélyű egyénisége volt akkor Imre bácsi, aki minden rendezvényen központi szerepet játszott. Előadásában úgy tudott beszélni a legelő

növényeiről, gyógynövényeiről, arról, hogy milyen szerepük van a legelő jószág táplálásában, egészségének fenntartásában, hogy szinte „összefutott a nyál a számban”, és beleéltem magam a jószág szerepébe, aki boldogan ropogtatja a jóízű és változatos fűveket a természetközeli, magas diverzitású gyepon. Imre bácsitól hallottam először arról is, hogy a legeltetési állattartás fontos szereplője a pásztor. Elmondta, hogy az elterjedt „villanypásztor” kifejezés mennyire téves és igazságtalan, hiszen a pásztor tevékenysége egyáltalán nem csak a jószág helyben tartására irányul, hanem az egész komplex rendszer irányítása a feladata, ahol a legelő állapota, dinamikája, a jószág igénye, állapota, hangulata, az időjárás, a gazdasági- és természetvédelmi szempontok egyaránt fontosak.

Az előadóülések mellett terepi programokon is részt vettünk. Számomra kettő volt igazán emlékezetes. Az egyik a Tedeji gazdaság meglátogatása volt, ahol megismerkedhettem az intenzív gyepgazdálkodás módszereivel. A másik alkalommal a Bükki Nemzeti Park hegyvidéki gyepeit látogattuk meg. Imre bácsi idős kora ellenére részt vett ezeken a programokon is. Az egyik kollégája egyszer elismeréssel beszélt Imre bácsi „fittségéről”, és még azt is elárulta, hogy időnként, ha szükségét érzi, akár túra közben is jógyagyakorlatokat szokott végezni.

Ma 2019-et írunk, és az idő messzemenően igazolta Imre bácsi tanításait, a legeltetési állattartás fontosságát. Egyenesen azt állítják a szakemberek, hogy „a biodiverzitás kulcsa a pásztorok kezében van”!

https://index.hu/techtud/2019/04/27/a_biodiverzitas_kulcsa_a_pasztorok_k_ezeben_van/

A természetvédelmi gyepgazdálkodás jelentősége, Vinczeffy Imre, a botanikus gyepgazdálkodó

*Dr. Penksza Károly egyetemi tanár
Szent István Egyetem, MKTK, Növényélettani és Ökológiai Tanszék,
Gödöllő*

A gyepes területek, különösen a természetes és a természetközeli gyeppek nagyon jelentős ökoszisztéma-szolgáltató képességgel rendelkeznek, gazdasági-társadalmi jelentőségük vitathatatlan. A Pannon biogeográfiai régió száraz gyepeinek jelentős része is száraz, tápanyagban szegény környezetben, sokszor másodlagos élőhelyeken, erdőirtásokon, felhagyott mezőgazdasági területeken található meg, mely területek elsősorban legelőként hasznosíthatók. A nedvesebb környezeti viszonyok között, nedvesebb fekvésben található gyeppek kaszálóként jöhetnek számításba.

A *gyeppek fajgazdagsága* és a legelő állatok közötti összefüggés fontosságára a kutatók már a múlt század elején felhívták a figyelmet, és megállapították, a fajgazdag gyepen nevelkedett állatok legtermészetesebb és legértékesebb takarmánya a legelőfü és a gyepszéna, valamint hogy a legelőt a legelő állat képes leginkább természetes állapotában karbantartani. Ezt a nézetet napjainkban is többen osztják, de különösen kiemelkedő szerepe volt Vinczeffy Imre Professzor Úrnak a természetvédelmi szemléletű gyepgazdálkodás megteremtésében, aki számos publikációjában törekedett messzemenően felhívni a gyeppek fajgazdagságára is, és igazolta széles botanikai ismeretét is.

Munkássága jelentősen hozzájárult a *természetvédelmi célú gyepgazdálkodás* megfelelő működéséhez, hogy a rossz minőségű takarmány miatti kompenzációval együtt még megérje hasznosítani a területet. A természetvédelmi gyepgazdálkodás külterjes gazdálkodási módszerekkel érhető el leginkább, amelyekben a gyepgazdálkodási rendszereknek nagy jelentőségük van.

TANÍTVÁNYOK

Vinczeffy Imre professzor úr emlékezete, egy diákja szemével.

Oláh István mezőgazdasági szaktanácsadó

50 éve annak, hogy a DATE-n kíváncsian figyeltük, ki az a szálfagyenes termetű, választékosan öltözött új professzor, aki a Gyepgazdálkodás Csoport élére került. A tantárggyal kapcsolatosan a felettünk járók a „nyelvecske – fülecske” bemagolására hívták fel a figyelmünket, ha sikerrel akarjuk abszolválni a tantárgyat.

Vinczeffy professzor első előadása kellemes meglepetésként ért minket. Más megközelítéssel ismertette meg velünk a gyepgazdálkodást. Az új professzornál a diáknak is joga van kérdezni. Stílusa, nyelvezete nélkülözötte az elvont tudományosságot. Logikus gondolkodásra biztatott, bátorságra, hogy merjük megkérdőjelezni a tudomány politikai kinyilatkoztatásokat, ha azok ellentmondanak a természet törvényeinek.

A természet rendjéhez való alkalmazkodást fontosabbnak tartotta, mint a tudomány erejével a természetfölötti uralkodást. Emlékszem, milyen csodálkozással hallgattuk, miként vizsgálta, hogy a legelő állat milyen fűféléket részesít előnyben, a gyep növényállománya közt válogatva.

Ha hosszú életű, egészséges, jól szaporodó, élvezetes terméket produkáló állatokat akarunk, akkor azt biztosítsuk az állatnak, amit az állat szervezete a környezettel való sok ezer éves együttélés alapján igényel, és ne azt, amit könnyen – de gyakran nagy ráfordítással előállítva – jónak gondolunk. Meglepett, hogy sokszor hivatkozott idős, több generációs pásztoroktól szerzett megfigyelésekre. Előadásaiából éreztük, hogy sokéves megfigyelés, kutató, kísérletező munka eredménye.

Stílusa elbűvölt minket. Egyetemi jegyzete élvezetes olvasmány volt, melynek egy-egy mondatát gyakran idéztük egymás közt, ízes nyelvezetű, szemléletes megfogalmazása miatt. Úgy volt ökológiai, „zöld” gondolkodású tanár, hogy alkalmazta a modern technikát és technológiát a gyepgazdálkodásban.

Aki közel került hozzá – és segítőkész, közvetlen lénye miatt ez nem volt nehéz –, óhatatlanul példaképének tekintette, akihez bármikor fordulhatott tanácsért, segítségért munkája során.

Azon professzoraim közzé tartozik, akikre hálás szívvel gondolok vissza.

Kedves Imre bátyám!

*Dr. Czibalmos Róbert tudományos főmunkatárs
Debreceni Egyetem, AKIT, KKI, Karcag (volt tanítványod)*

Tudom, az idősebb tudós emberek elvárják, hogy professzornak szólítsák, ami természetesen jogos is! Ezért még évekig találkozásainkkor, szeretett és kedvenc támogatónkat még mindig professzornak szólítottalak, miután már jelezted, hogy te nekünk Imre bácsi vagy. Nem sokan kaptuk meg ezt a kiváltságot, de azért mi, az a maroknyi fiatal – 1990 nyarán, külhomból a Debreceni Agrártudományi Egyetemre jelentkezettek – igen!

Tanulmányi éveink első két évében csoportvezetőként, de inkább pótszülőként rajtunk tartottad a szemedet, mindig ott voltál, ha segíteni kellett... Szeretettel emlékezünk Rád, kitörölhetetlenül belénk égett a kép, ahogy hetente vártál minket a jegyzeteiddel, kedvenc könyveiddel telezsúfolt irodádban. Évfolyamunk egyik kedvenc tanára lettél, aki a kedvenc tárgya, kutatási témája – a gyepgazdálkodás – mellett a kötelező tárgyak után felvehető, választható gyógynövényismeretet is okítottad nekünk is, nagy sikerrel. A saját élményeid, a saját tapasztalásod és felhalmozott tudásanyag, az ízes és plasztikus előadásmódod teljesen magával ragadott minket, igazi élmény volt minden előadásod. Teherbírásod, munkakedved, szakmai kíváncsiságod korodat meghazudtolóan fiatalos volt. Mikor rákérdeztem, hogy bírod ezt az évtizedek óta tartó terhelést, nevetve válaszoltál: „Tudod Robi, én olyan régóta vagyok fiatal, hogy közben megöregedtem”.

Aztán jöttek az egyetemi évek után az első munkaéveink a szakmában, amikről Te mindig tudtál, fáradhatatlanul követted életutunkat, első bizonytalan lépéseinket. Az évek folyamán többször találkoztunk az Alma materben, irodádban, otthonodban, aztán találkoztunk Karcagon is egy szakmai rendezvény alkalmával. Az ilyenkor lezajlott hosszú, közös beszélgetéseink mindig erőt adtak nekem, emberi tartásod, magyarságod követendő példa lett előttem.

Temetésed napján, 2014 szeptemberében Székelyföldön voltam, a közös szülőföldünkön. Az erdőszentgyörgyi és atyhai fiataalkori

történeteidet felelevenítve búcsúztam akkor Tőled. Mindig nagy szeretettel beszéltél ezekről a helyszínekről, örömmel hallgattam, ahogy mindig visszaemlékeztél gyermekkorod helyszíneire. A kis falu, Atyha és csodálatos környezete is valahol befolyásolt, irányított Téged abban, hogy élő környezetünk, a növényvilág felé fordulj. A kutatói, oktatói, évtizedeid alatt több generációnyi szakmabeli indult el a pályán és használta fel a Tőled kapott ismeretanyagot, így Ágnes feleségem is, aki növénynevelő lett, jómagam, aki a talajművelést, vidékfejlesztést művelve tudtam használni a Tőled kapott gazdag útravalót. Szakmai és tudományos pályádat sokan méltatták és ismertették, publikációid, kutatási témáid sokasága forrásértékű; én itt most az emberi nagyságot szerettem volna néhány gondolat erejéig kiemelni.

Imre bátyám, köszönjük még egyszer azt az életre szóló csomagot, amellyel mint jó pásztor, elláttál minket; reménytelennek tűnő pillanatokban ebben kapaszkodhatunk. Köszönjük azokat a rövid, tömör – a hosszú életet élt ember életbölcességét és optimizmusát sugárzó – gondolatokat, amelyekkel mindig új lendületet tudtál adni az útját kereső fiatalnak!

Mai napon, amikor e gondolatokat papírra vettem, hallottam a hírt, hogy e héten fejezték be a 2016-ban, tűzvészben majdnem teljesen megsemmisült atyhai templom felújítását, és szombaton újra felszentelik. A kis, alig kettőszáz fős, Korond melletti zsáktelepülés, gyermekkorod helyszíne, az összmagyarság összefogásának hála, újra kinyitja ajtaját a hívők előtt és megkondulnak az új harangok, melyek most már Érted is szólnak...

Gondolatok Prof. Dr. Vinceffy Imre emlékezetére

*Dr. Lánszki Imre DSc, ökológus, ny. igazságügyi mérnökszakértő,
Budapest*

Praktikus tantárgy volt a 60-as, 70-es évek oktatási gyakorlatában a „Gyepgazdálkodás” az akkori Debreceni Agrártudományi Egyetemen, hiszen a nagyüzemmé átszervezett agrár-oktatási struktúrában ekkortájt kezdték helyére tenni a több növényfajt tartalmazó gyep- és legelőterületek növelését. Még nem alakult ki az intenzív gyepterületek technológiai fejlesztésének a metodikája, s kezdetben még igazi, valóban tanító oktatója sem volt ennek a tantárgynak.

Abban a szerencsés helyzetben voltam nappali tagozatos hallgatóként, hogy az agrobotanika területére és a gyepgazdálkodást valóban tanító tantárgy felelős oktatására két kiváló, nagy tudású egyetemi tanár került kinevezésre. Az alapozó tantárgy kőkemény, embert formáló követelménye után megalapozottságot jelentett a gazdálkodás-szemléletű gyep- és legelőtelepítés, korszerű agrár-ökológiai rendszerszemlélet kialakítására. Az általuk átadott fajismeret mellett a cönológiai ismeretek segítettek személy szerint engemet abban, hogy viszonylag sokrétű, bár szerény tudományos tevékenységet folytathattam.

Még csak harmadéves voltam az egyetemen, amikor Vinceffy Imre professzor úr meghívott gyeptelepítési tervek elkészítésének az általa vezetett csapatába. Így, emlékezetem szerint, a Csegöld és Császló falvak termelészövetkezeteinek készített gyepgazdálkodási tervek technológiai és ökonómiai előkészítését már egyedül végezhettem el.

Nem gondoltam volna, hogy mintegy negyedszázaddal később a tőle kapott gyakorlati ismeretanyag mennyire hasznos lesz nekem a későbbi lakhelyem határában, a Pilis déli csücskében, a Kevélyek vonulata előterében, a történelmi múlt eltemetett és így elfeledett épített környezetének a felismerésében.

2000 és 2016 között két, metszeteken ugyan ismert, de korabeli helye szerint elfeledett királyi és királynői várat, több kilométer hosszúságú városfalakat, a várakhoz vezető utak betemetett maradványait, templomok alapjait tudtam légi felvételek nélkül, csupán az ökológiai ismeretek alapján azonosítani. De ugyanúgy találtam meg, olvasott történeti ismereteim alapján már tudatosan keresett, Mátyás király idejében még regnáló pálos kolostor alapjait, épített teljes környezetét is. Így sikerült azonosítanom az ókorban épített Sicambria, majd annak romjaira épült város, Fehéregyháza, azaz Alba Ecclesia városa (mely 1375-ig a Magyar Királyság fővárosa volt) teljes földrajzi környezetét (lásd a mellékelt ábrákat).

Mindezt a gyepalkotó növényzet fajainak morfológiai és fiziológiai tulajdonságai alapján. Hogyan?

Értelemszerűen a felszín alatt nagy mélységben lévő megmaradt, sokszor több méter széles falakon „még a fű sem nőtt”. Sekélyebb talajborításnál a karógyökerű törpecserjék (tövises iglice) dominanciája, a bojtos gyökerű fűfajok csököttsége mutatta meg egy, a fennsíkon épült kolostoron kívülre épített kápolna fő- és támfalait. Ugyanott a kolostor belső udvara két végében 3-4 m átmérőjű körben a kolostort édesvízzel ellátó kút létét a hatalmas két nádfont, egyikben a még mindig élő keskenylevelű fűzfa mutatja meg. A kolostor belső területén, ahol anno a veteményes kert volt, az üde gyeptársulás a fennsíki pozíció ellenére ma is üde rét állapotát mutatja.

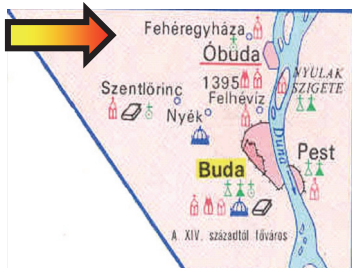
De a faragott kövek között csörgedező Barát-patak Budakalász határában még a vízcsapoló qanat-rendszer függőleges és vízszintes járatait is megmutatja a fennsíkról kivezetett megcsapolt vizeket elvezető csatorna maradványok segítségével.

(Az említettek környezet földrajzi elhelyezését segítik a következő oldalon található ábrák).

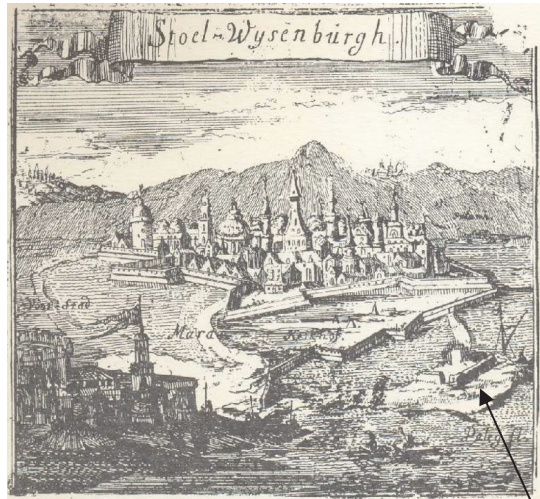
Vinceffy Imre professzor úr tanítványának lenni felemelő érzés volt, s hálás vagyok neki a szintetizáló képesség adta lehetőségeim kibontakoztatásáért!

Pilis – nemzeti emlékhely [2]

Fehéregyháza lokalizálása

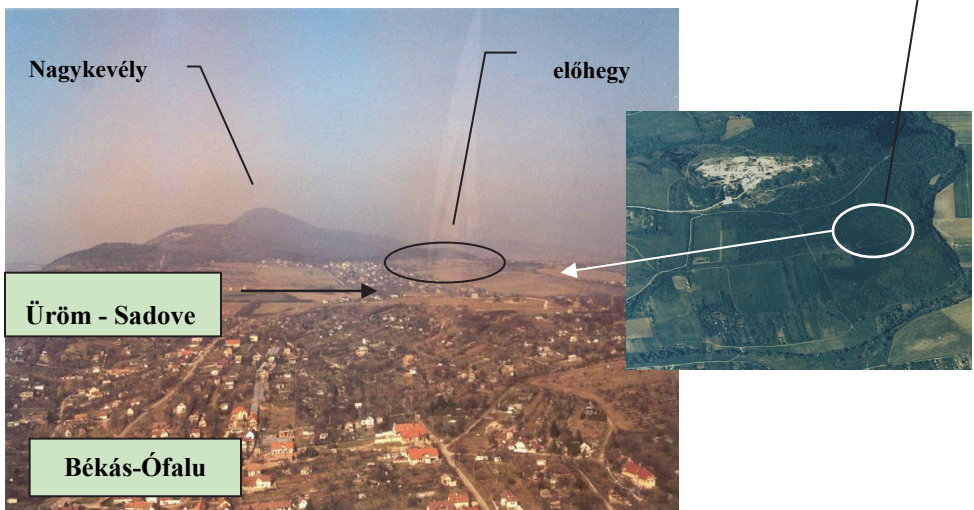

1622 J. D. Homagius metszete

Árpád és az Árpádok 1907:

Fehéregyháza a magas hegyek tövében, (sub radice montum) de még mindig hegyen, azaz alacsonyabb hegyen, előhegyen (in promontorio) feküdt, a síkság szélén.

Megemlékezés Vinczeffy Professzor Úrról!

Dr. Bériné Sarkadi Éva osztályvezető, Hajdú Gabona Zrt., Debrecen

Utólag, kellően éretten, élettapasztalatokkal felvértezve, az ember az egyetemi éveit egyre szebbnek, érdekesebbnek, vidámabbnak, étellel teli zsongásnak látja. A tanáraink, professzoraink megítélését 20-as éveinkben a kritikus szemlélet, a fiatalság mértéktelen önbizalma alakította. Ma már nagy örömmel tölt el az a tudat, mely az elmúlt évek alatt bizonyosságot nyert a szakma művelése során, hogy mennyire nem fogtuk, fogtam fel, vagy csak részben, hogy milyen kiváló, nagy tekintélyű, nagy tudású professzorok oktattak, mutattak példát, mint Vinczeffy Imre, Bócz Ernő, Kádár Béla, Herold István, Szelényi Ferenc. Az ő munkásságuk nem csak a hazai agrárium számára volt jelentős, de publikációik, könyveik révén nemzetközi szinten is elismerést vívtak ki. Nevük ma már fogalom, történelem.

A fent említett professzorok, szakmai tudásukon túl kiváló oktatók, intelligens, művelt fők, hallgatócentrikus tanárok voltak. Közülük számomra a legszimpatikusabb, a legjobban tisztelt Vinczeffy professzor úr volt. Sohasem fogom elfelejteni magas, egyenes, szikár természetét, kedves arcát soha el nem hagyó hamiskás mosolyát. Sportszeretete révén mindvégig megőrizte elegáns, vékony alakját.

A hallgatók vizsgáztatása nem egyenként, hanem csoportosan történt. Professzor úr feldobott egy témát, s megkérdezte a véleményünket, és a beszélgetés során pontosan felmérte, hogy ki mennyire készült fel, és ennek megfelelően kaptuk a jegyeket.

Az Állattenyésztési Tanszéken, melyhez a gyepgazdálkodás tartozott, abban az időben, a szövetkezetek részére számos gyeptelepítési terv készült, mely sok számolással járt, s miután számítógép még nem volt, nem kevés zsebpénzért, mi hallgatók szívesen vállalkoztunk a feladatra. Ezzel kialakult egy személyesebb kapcsolat Professzor úrral, aki a szakmai beszélgetések alkalmával, örömmel mesélt feleségéről, akit mi is jól ismertünk, szerettünk, s aki évtizedekig az egyetem laborjának elismert szakembere, később részleg vezetője lett, egészen nyugdíjba meneteléig. Kifogyhatatlanul mesélt továbbá

az akkor még pici kislányáról, bővebb családjáról, de szó volt irodalomról, zenéről is. Nagyon élveztem ezeket a beszélgetéseket, mert jól tudott mesélni, anekdotázni.

Ötödéves voltam, államvizsga előtt, amikor Professzor úr megkérdezte, szeretnék-e az egyetemen dolgozni, tetszik-e nekem a gyepgazdálkodás, mert munkatársa lehetnék.

Nagyon nagy megtiszteltetésnek vettem és boldog voltam, mert őszintén szólva, a Debrecen fő utcáján nevelkedett fiatal leányzót nem igen tudtam elképzelni vidéken, valamelyik termelősövetkezetben, állattenyésztési, vagy növénytermesztési vezetőként, minimális gyakorlati tapasztalattal. Professzor úr a felvételi elbeszélgetésen elsősorban a komolyzenei ízlésemet próbálta kipuhatolni, s mindkettőnk nagy meglepedésére kiderült, hogy nagy kedvencünk Csajkovszkij. Ezzel fel is lettem véve, a szakmai tudásom felől nem is érdeklődött. Nyilván az évek során, a nála végzett munkám nyomán kezdő szakmai tudásomról világos képe volt, s inkább csak az embert, a személyiségemet térképezte fel.

Sajnos az élet másképpen alakította a sorsomat, Professzor úr és az én szomorúságomra. A kapcsolat, azért ha nem is szorosan, de megmaradt. Hosszú, sikerekben gazdag életét alkalmam volt távolról végigkísérni. Mai napig büszkeséggel tölt el az a gondolat, hogy Vinczeffy professzor úr elfogadott volna munkatársának!

Baráti és szakmai kapcsolatunk Vinczeffy Imrével

*Dr. Bukovinszky László – Bukovinszkyné Dr. Gajzer Gyöngyvér
ny. főiskolai tanárok*

SZIE, AGTK, Szarvas

A múlt század hatvanas évei közepén jó szomszédi kapcsolatok révén Kisvárdán ismertük meg Vinczeffy Imrét. A vidéki kisvárosban leendő feleségem családjánál látogatóban találkoztunk először. Az akkori beszélgetések elemeire próbálunk a következőkben visszaemlékezni.

Neves irodalmi alkotások forgatása során gyakran találkozunk az anyai megérzések mélységeivel. Számunkra példa erre, amikor Imre édesanyja egy levélben úgy kapott értesülést fia hollétéről – a kedvezőtlen időkben –, hogy a borítékban egy lepréselt növényi rész volt. Álmatlan éjszakáinak egyikén ebből tudta kihámozni, hogy fia hol található. Szerencsére sok gyógynövényt ismert, tudta és alkalmazta is azok hatását.

A kedves, segítőkész Anna néni mély szeretete Imre bácsi sok hétköznapi reakciójában felismerhető volt. Az édesapa, akinek testalkata fiára is jellemző volt, kevés szavú, igen szigorú ember hírében állt. A szülők tulajdonságainak ötvözete kölcsönözte Imre bácsi alaptulajdonságait.

Nyilvánvaló, hogy a pásztorok között eltelt évek bárki számára sok nehézséget okoztak volna. Imre bácsiban ezeket az éveket is gazdaggá varázsolta a könyvből el nem sajátítható tapasztalatok gyarapítása. Ezek az évek a természetre vonatkozó megfigyelőképességét is széleskörűen kiterjesztették. A természet iránti érdeklődését már nagyszüleitől hozta. A tudás megszerzésére és gyarapítására másokat is gyakran ösztönzött.

Segítőkészsége mutatkozott meg kollegája, Martin Béla egyetemi docens iránt is. Az azonos székelyföldi eredet és a hasonló gondolkodás erős barátságot szőtt a két férfi között. Életre szóló

összetartozásukat felesége, Marianna is sokáig ápolta, s vitte tovább ezt a nemes kapcsolatot.

A mi útjaink csak évtizedek múlva futottak újra össze. Régi ismeretségünk felújításával valós szakmai kapcsolatunk csak az 1990-es évek végén következett be. A Pásztoroktól tanultam című munkájának 2001-es szarvasi kiadásával az akkor már egyetemi tanár gyakorlati tudásába is bepillantottunk.

Tényleges együttműködésünkhöz Vinczeffy professzor szervező munkája nyomán az MTA Gyepgazdálkodási Bizottsága létrehozása vezetett. Ennek működésében jelentős szerepet kapott az agrártudományi ismereteket nyújtó felsőoktatási intézmények bevonása.

Az akkori Szarvasi Karon magas színvonalú növénytermesztési képzés folyt. Ezen belül is kiemelkedett a gyepgazdálkodás oktatása. A körülmények úgy hozták, hogy e visszaemlékezés szerzői (a Kar akkori vezetője, valamint a gyepek alatti cellulózbontás sajátos kérdéseivel foglalkozó társszerző) képviselték az intézményt az akadémiai bizottságban.

A bizottsági munka során tapasztaltuk közvetlenül Vinczeffy Imrének a hazai gyepgazdálkodás iránti kimagasló elkötelezettségét. Elméleti tudása, gyakorlati rálátása, szívós kitartása máig példa számunkra. Mindnyájunk gyepgazdálkodási látóköre szélesítése részének tekintjük a hazai nemzeti parkokban, ill. a Kárpát-medencei, valamikori magyar területeken tett utakat is.

Vinczeffy professzorra, Imre bácsira, Imrére, a barátságos és nagy tudású emberre e néhány gondolattal emlékezünk.

ÜZEMI PARTNEREK

Emlékezés dr. Vinczeffy Imre professzor úr jászboldogházi munkásságára

*Dr. Konkoly Mihály nyugdíjas termelési elnökhelyettes,
Aranykalász Tsz., Jászboldogháza*

Aranykalász Tsz összterülete: 4670 ha, ebből gyepterület 1500 ha. A gyepterület nem összefüggő tömb, nagyon is szétszórt, 1000 m²-től a 420 ha-ig. Genetikai osztályozás szerint szoloncsákos réti talaj, pH-ja 8,6-9,6, kis része réti szolonyec. Fizikai tulajdonsága pedig agyagos vályog, agyag, nehéz agyag és kevés vályog. A Tsz alakulásakor, 1960-1965, a gyepterület hozama 0,6-0,7 t/ha. Az alacsony hozam miatt a szarvasmarha szalastakarmány igényét szántóföldön kellett megtermelni. Cél a gyepterület hozamának növelése volt, hogy miképpen lehetséges, az számunkra ismeretlen volt.

A tápiószelei intézetben dolgozó dr. Vinczeffy Imrét kértük fel szakmai tanácsadásra 1965-ben. Munkája eredményeként egy évvel később a hozam négyszeresére növekedett. Négy évvel később a szénatermés tizenötszörös volt, a hozam robbanásszerű növekedését előidéző technológia sokszínű variációjának köszönhetően:

a) talajjavítás (260 ha gipsz)

b) öntözés

Szakmai javaslat szerint a Tápió folyó vizét hasznos volna öntözésre felhasználni. Árasztásos öntözésre alkalmas csatornarendszer rövid idő alatt megépült, 420 ha-on. Bátor javaslatra 500 férőhelyes, legeltetésre alapozott tehenészeti telep épüljön az öntözhető gyepterület szélén. Megvalósult, az öntözhető területen 85 km szakaszhatár kiépült villanykarrámmal üzemeltetve. Az ivóvíz ellátást 25 km, fagyhatár alatti csőrendszer biztosította. Az állatok a vizet csúszótalpas vályúból fogyasztották.

c) műtrágyázás

Professzor úr terület egységenként írásban megadta, hová, miből, mennyit és milyen elosztásban használjunk. A javaslatokat maradéktalanul végrehajtottuk.

d) gyomirtás (zsombékos területen, tárcsával)

e) felülvetés

10 ha területen az őshonos gyepet hagytuk magot hozni. Az így nyert fűmaggal, a szükséges részeken, alkalmaztunk felülvetést.

A kiváló szakmai irányítás eredményeként, 1970-ben, az öntözött területen 10 t/ha széna termett. Szarvasmarha állományunk ekkor 2600 db volt, ebből tehén 900 db. Az állomány takarmányát a gyep biztosította. Az eddig takarmányt termő szántó felszabadult az értékesebb árunövény termesztésére.

A fantasztikus hozam növekedésének öröme mellett szinte megoldhatatlannak látszó gondot okozott a hasznosítás, betakarítás. Készületlenek voltunk. Kevés betakarító gép! Milyen tartósítás legyen? Professzor úr ismertette meg a fűsiló, szenázs, széna készítés gazdaságos eljárását. A Törökszentmiklósi Gépgyár nálunk próbálta ki a betakarítás gépeit. Nagy segítség volt.

Gyepgazdálkodásunk bemutató gazdaság lett. Évente több száz szakember tanulmányozta a hozamelőállítás és a többféle hasznosítási eljárásokat. Mi magunk is naponta csodálkoztunk az öntözött gyepen működő „állatkomfortra”. Hihetetlennek tűnt, vörösnadrág csenkesz helyett gyönyörű oázis létesült.

Nyugdíjazásomig, ami egybeesett a rendszerváltozással, szakmai kapcsolatunk folytatódott. Látogatásaikor megerősített, vagy őszinte véleményével bírálatot is mondott.

A MAE gyepgazdálkodási értekezleteire mindig meghívott. Így lehetőségem volt a legújabb eljárásokat megismerni, esetenként megvalósítani. Ha jól emlékszem, 1990-ben a szakosztály Jászboldogházán tartotta soros értekezletét. Szinte a szakma kiválóságai voltak jelen, kb. 30 fő.

Program: gazdálkodásunk bemutatása – 40 videón; öntözött gyepek és legeltetés bemutatása; látottak értékelése: őszinte elismerés. Ezen az értekezleten köszönöm meg Vinczeffy professzor úr áldozatos munkáját.

Munkásságára emlékezve kijelenthetem, döntő érdeme volt abban, hogy szövetkezetünk – 4000 szövetkezet közül – az élcsoporthoz tartozott, 11 évig az első 10-ben. A gyepre alapozott szarvasmarha ágazat színvonala meghatározó volt.

Sajnos, az alkotó munkásságát, emberségét, segítőkészségét, a tudományt a gyakorlatba beépítő tevékenységét, barátságát már csak meleg szívvvel visszaemlékezve tudjuk ismételten köszönni.

Emléke velünk él!

Gyepeink hozamát a szántóföldi növények színvonalára emelte

Bódi László vezérigazgató, Tedej Zrt, Hajdúnánás

Szakmai kapcsolatunk a Vinczeffy Imre professzor irányította szakmai-tudományos műhellyel a gyepek állami támogatásának idején, az 1970-es években kezdődött. A jogelőd gazdaság érdeke az volt, hogy a jobban jövedelmező szántóföldi árunövények vetésterületét növelje. Ehhez a szalastakarmány-termő szántók felszabadításában számítottunk az intenzíven kezelt gyepekre.

Vinczeffy professzor által ígért terméseredményeket először mi (is) fenntartással fogadtuk. Az akkori gyakorlat szerint ez futurisztikusnak tűnt. Az üzemi gyepgazdálkodási terv átadásakor tartott szakmai konzultáció és technológiai bemutatás oldotta a tervezett terméssel szembeni fenntartásainkat. Meggyőződünk arról, hogy az intenzív termesztés minden egyes eleme a kiemelkedő termések számára optimális feltételeket próbál biztosítani:

- a talaj mélyebb rétegeit is elérő talajművelés a jobb víz- és levegő gazdálkodás érdekében,
- a helyi ökológiai viszonyokhoz igazított gyepkeverékek alkalmazása,
- a nagy termésekhez igazodott a tápanyaggazdálkodás,
- a hiányzó vízellátást kompenzálta az öntözés.

Be kell vallani, hogy a kezdeti fenntartásainkat már a legelső eredmények is eloszlatták. Az intenzív gyepek első tavaszi termése soha nem látott tömegű fűhozamot biztosított. Már ez a termés is többszörösen meghaladta a korábbi éves termésünket. Teljesültek gazdasági elvárásaink, jelentős szántóföldi takarmánytermő terület tudtunk felszabadítani az intenzív gyepgazdálkodás által. Meg kell jegyezni, hogy a látványos termésnövekedés együtt kellett, hogy járjon a hasznosítási technológia fejlesztésével. Az évi 7-8.000 tonna szénatermés időbeni betakarításához jelentős tőkeigénnyel jelentkező betakarítási gépkapacitást kellett biztosítani. Ezzel együtt is üzemi sikerként gondolunk az intenzív gyepgazdálkodásra.

A gazdaságunk hosszú éveken keresztül a professzor úr által megismertetett technológiával művelte a körülbelül ezer hektáros gyepterületét.

Sajnálatos, hogy a Natura 2000 területek nem kellően megalapozott kijelölése ellehetetlenítette a korábban alkalmazott technológiát, máig extenzív termelést tudunk csak folytatni a korábban bőven termő gyepterületeinken.

Szakmai együttműködésünk kölcsönös sikerét jelzi, hogy a gazdaságban gyakran fordultak meg egyetemi hallgatók szakmai tanulmányúton, számos térségi szakmai bemutatót tartottunk, az Egyetem által szervezett nemzetközi szakmai konferenciákon lehettünk bemutató gazdaság, az MTA illetékes szakmai bizottságát fogadhattuk üzemi bemutatóra.

A Vinczeffy professzor irányításával végzett termelésfejlesztés a gyakorlat szempontjából – a mai kifejezéssel élve – igazi szakmai innovációnak tekinthető, mely évtizedekre megalapozta az intézményhez kötődő jó emberi és szakmai kapcsolatainkat.

„Ahogy az én tudatomban ma is él Vinczeffy Professor Úr, Imre bácsi”

*Dr. Forgács Barna címzetes egyetemi tanár, Agrárgazdaság Kft.,
Debrecen*

Vinczeffy Professorral az egyetemi tanulmányaim során ismerkedtem meg. Ő azon professzorok egyike volt, akinek az előadását katalógus nélkül is szívesen látogattuk. Alig volt hiányzás, mert olyan szuggesztíven és élményszerűen tudta elénk tárni a gyepgazdálkodás alapjait, hogy üde színfoltnak számított minden órája. Ő már a kort megelőzve akkor interaktív előadásokat tartott. Bármikor bele lehetett kérdezni, ezért nagyon életszerű és közvetlen, szimpatikus miliót teremtett. Így az első dolog, amire visszaemlékszem például az a szituáció volt, amikor Ő a gyep jótékony hatásáról beszélt, és az előadást megszakítva egy kérdést tett fel felénk. Sajnos a kérdésre pontosan nem emlékszem, de az egyik hallgatótársam a következőképpen szól be az előadóterem közepéről: „... azért, mert a gyep meliorál”. A Professor Úr erre olyan boldog lett, hogy azonnal ígéretet tett, hogy ennek a hallgatónak már nem sokat kell tenni ahhoz, hogy a gyepgazdálkodási vizsgája év végén rendben legyen.

Ha Vinczeffy Professorra gondolok, mindig eszembe jut az a (egyébként lényegtelennek tűnő, de nekem nagyon fontos visszatérő szövege), hogy „Szent Egek ...” – ezt kizárólag csak tőle hallottam az életben.

Az egyetemi diploma megszerzése után én a Bődönháti Állami Gazdaságba kerültem, amely később a Debreceni Agrártudományi Egyetemi Tangazdaságba került beolvasztásra (1978. január 01.), és ott a feladatkörömbe tartozott a gyepgazdálkodás irányítása is. A meglévő 2500 ha ösgyep mellett, a korábbi rizstelepek megszüntetése után ezeket a totálisan leromlott szántó területeket intenzív gyep telepítéssel próbáltuk visszahozni, illetve meliorálni. A Vinczeffy Professor Úr és munkatársai által meghatározott szakmai munka eredményeként valóban óriási termésmennyiségeket tudtunk realizálni hektáronként. Rá kellett jönnünk azonban arra, hogy hiába

van a nagy termés, ha azt nem tudjuk megfelelő módon hasznosítani. De mielőtt ebbe részletesebben belemennék, az elért eredményekről néhány adatot szeretnék említeni, amelyek egyértelműen bizonyítják a Vinczeffy Professzor és munkatársai által az idő tájt alkalmazott technológia tudományosan is igazolható elemeit.

Mint említettem, a bödönháti 1000 ha területen 2 év alatt szinte teljes egészében gyepet telepítettünk. Akkoriban az újnak számító technológiai elemek a következők voltak:

- tárcsás feketére művelés,
- helyszínre adaptált nagy hozamú fűmagkeverék,
- az ökológiai adottságon alapuló tervezett termésszint,
- a tervezett terméshez igazított tervezett tápanyag-gazdálkodás.

Tekintettel arra, hogy az egyetemi tangazdaság gyeptelepítésének idején nagyon jelentős állami támogatást lehetett igénybe venni, valóban minden szakmai feltételt biztosítottunk a Vinczeffy Professzor útmutatásai szerint (súlypontosan a termésszinthez számított NPK hatóanyagok kijuttatása).

Voltak olyan tábláink, ahol az első növedék 100 mázsa/hektár széna értéket produkált, a probléma viszont az volt, hogy ezt a termést képtelenek voltunk betakarítani. Egyrészt megoldhatatlan feladat elé állított bennünket, hogy egy időben több 100 hektáron jelentkező ekkora termésmennyiség, másrészt ekkora termés szecskázásához nem rendelkezünk az idő tájt megfelelő gépkapacitással. Ekkor még a KCK-100-as orosz gyártmányú silózó gépek voltak a jellemzőek, amelyeknek az üzembiztonsága elrettentő volt, majd később a Hesston önjáró silózó betakarító gépek használatával javult a műszaki háttér, de ekkora mennyiséget akkor sem tudtunk betakarítani. A termés fogadására építettünk a meglévő MGF-OB 3000 tonna /év kapacitású forrólevegős szárító mellé egy évi 10.000 tonna kapacitást jelentő MGF-10-es szárító üzemet, és ezekkel az üzemekkel terveztük a már említett óriási gyeptermést feldolgozni. Sajnálatos módon azt tapasztaltuk, hogy a gyep nagyon rövid ideig van abban a fenofázisban, amikor a fehérje- és a rosttartalom éppen olyan arányban van, ami lehetővé teszi a liszt granulálását (pelletálását), mert ha ezt optimális időben végezzük, akkor a

granulátumok a nagy préselő erő hatására stabilak maradnak. Amikor a fehérje-tartalom csökken, és ezzel párhuzamosan nő a rosttartalom, akkor a granuláláshoz vagy ragasztóanyag, vagy egy tökéletesen működő gőzrendszer kiépítése lenne szükséges. Sajnos mi ezekkel a feltételekkel nem rendelkezünk, így a képződő termés mintegy 30%-át tudtuk optimális időben betakarítani. Mindent megtettünk egyébként a szakszerűség érdekében, így többek között a folyamatos minőség ellenőrzésére (a Professor Úr munkatársainak aktív közreműködésével), a beltartalom ellenőrzésére egy laboratóriumot is kialakítottunk Bődönháton. Időközben voltak egyéb változások is, például a látványos gázáremelés, úgyhogy a korábban eltervezett koncepciót finomítani kellett, de egy biztos, hogy a Professor Úr által vizionált termékek még az ilyen alacsony termőrétégű, gyenge minőségű, szikes talajon is elérhetőek voltak.

A gyepgazdálkodási eredményeink bemutatására 1998-ban Európai Gyepgazdálkodási Konferencia résztvevőinek nagy sikerű bemutatót is tartottunk, amely a nagy kiterjedésű területi méretek mellett érdekességet jelentett, a főleg Nyugat-Európából érkezett résztvevők számára, mert láthatták a komplex hasznosításra irányuló gyakorlatunkat (legeltetett szarvasmarha, juh, szénaként történő hasznosítás, forrólevegős szárító üzem, granulátum, Nyugat-Európa felé irányuló export forgalom).

Külön örömeinkre szolgál, hogy az előbb ismertetett gyakorlati munkák mellett részt vállalhattunk a Professor Úr által irányított technológiai kisparcellás és üzemi kísérletekben, sőt az egyetem egy gyepkísérleti telepet is létrehozott a Bődönháti kerületben.

Engem az a megtiszteltetés ért, hogy a bődönháti munkákkal egyidőben az előadásaira rendszeresen meghívott vendégelőadóként, és soha nem felejtett el büszkélkedni azzal az egyedi gyakorlatunkkal, mely szerint az állami gazdasági dolgozóknak akkor járó illetmény földterületet a telepített gyepkekből mértük ki, és annak a hozamával számoltuk el. Erre Magyarországon más gazdaság esetén még biztos nem volt ez előtt példa.

Befejezésül szeretném még megjegyezni, hogy Imre bácsi a szakmai kvalitásain túl kifejezetten bensőséges viszonyt ápolt a közvetlen munkatársaival, a különböző gazdaságokban dolgozó szakemberekkel, mindenekelőtt az egyetemi hallgatókkal, többek között velem.

Igazán hálával emlékezem rá!

SZAKIRODALMI MUNKÁSSÁG

Professzor úr publikációinak száma mintegy 350, ezen túl a szerkesztett kiadványok, különböző jelentések, tervek, stb. egész szakmai munkásságát jellemezték és végig kísérték.

A teljesség igénye nélkül a ma feltárható szakmai munkásság publikációi:

Vinczeffy I. (1948): Veszedelmes kártevő fenyegeti gyümölcsöseinket. Tiszántúli Gazdák, 24. Debrecen

Vinczeffy I. (1952): Az amerikai fehér szövőlepke. Agráregyetem Mezőgazdasági Kar 1951. évi évkönyve, Budapest, pp. 83-108.

Vinczeffy I., Koltay A., Précsényi I., Kaposi P. (1953): Fűtársítási kísérletek 1953.évi eredményei. Bot. Közl. 43. (3-4): 307.

Vinczeffy I., Koltay A., Précsényi I., Kaposi P. (1954): Beszámoló a fűtársítások eredményeiről. Agráregyetem Agronómiai Kar, 1. (10): 1-20.

Vinczeffy I., Précsényi I., Koltay A. (1954): A *Lolium perenne* és *Lolium italicum* társítási viszonyainak vizsgálati eredményei. Bot. Közl. 44. (1-2): 115-133.

Vinczeffy I. (1955): A környezeti tényezők hatása. In: Kárpáti-Takáts (szerk.) Az ebír. Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 28-29.

Vinczeffy I. (1955): Kölcsönhatások mesterséges fűtársításokban. Bot. Közl. 45. (1-2): 320.

Vinczeffy I. (1955): A szénák botanikai vizsgálatának eredményei. Bot. Közl. 45. (1-2): 323.

Vinczeffy I., Précsényi I., Kaposi P., Koltay A. (1955): A csomós ebír társítási viszonyai. In: Kárpáti-Takáts (szerk.) Az ebír. Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 33-50.

Vinczeffy I., Kaposi P., Koltay A., Précsényi I. (1955): Fűvek és pillangósok kísérleti cönológiai vizsgálata Gödöllőn. Agráregyetem Mezőgazdasági Kar, II.(8): 1-36.

Vinczeffy I. (1957): Évelő takarmánynövények kevert vetésének kísérleti tapasztalatai. Agráregyetem Mezőgazdasági Kar, III. (8): 1-36.

Vinczeffy I. (1958): Természetes gypállományok minősítése és jelölése. Délnyugatdunántúli Mezőgazdasági Kísérleti Intézet, Keszthely, 1-12.

Vinczeffy I. (1959): A gyepek osztályozásának természetes módszere és annak alkalmazása. Mezőgazdasági Kísérleti Intézet, Keszthely, 1-33.

Vinczeffy I. (1959): A természetes gyepek minőségi osztályozása. Növénytermelés 8. (2): 191-202.

Vinczeffy I. (1959): Pápa járás gyeptájkódolásának jellemzése. Mezőgazdasági Kísérleti Intézet, Keszthely, 1-23.

Vinczeffy I. (1959): Helyzetkép Veszprém megye rétjeinek és legelőinek állapotáról és takarmánytermő képességéről. Mezőgazdasági Kísérleti Intézet, Keszthely, 1-12.

Vinczeffy I. (1959): A Dél-zalai rétek értékelése. Bot. Közl. 48. (1-2): 142.

Vinczeffy I. (1961): Nagykáta járás rétjeinek és legelőinek minősítése. Agrobotanika 3. 103-125.

Vinczeffy I. (1961): A franciaperjés rétek vizsgálatának eredményei. I. A franciaperjés rétek hidrológiai szerkezete. Bot. Közl. 50. (1-2): 140-141.

Vinczeffy I. (1962): Qualification of meadows and pastures in the district of Nagykáta. Agrobotanikai Intézet Tápíószele, p. 56.

Vinczeffy I., Balázs F., Dőry L. (1962): A rét- és legelő gazdálkodás jelentősége Vas megyében. Vasi Szemle (I): 54-67.

Vinczeffy I. (1962): Rét-legelőgazdálkodási ismeretek. Pest megye Tanácsa VB. Mgi. O. 1-32.

Vinczeffy I. (1962): Veszprém megye gyepgazdálkodása és fejlesztésének lehetőségei. Doktori értekezés. Agrobotanikai Intézet Tápiószele, 1-138.

Vinczeffy I. (1962): A franciaperje környezeti viszonyai. In: Takáts-Pénzes (szerk.) A franciaperje (L.) J. et C. Presl. Kulturflóra X.fejezet, Akadémiai Kiadó, 8. 17.

Vinczeffy I. (1962): A gyepok hidrológiai szerkezete. Georgikon Napok, Keszthely, 206-208.

Vinczeffy I., Tuza S-né (1962): A budai járás gyepgazdálkodásának jelenlegi helyzete és a távlati feladatok. Budai Járási Tanács, 1-38.

Vinczeffy I. (1963): Veszprém megye gyepgazdálkodása és fejlesztésének lehetőségei. Veszprém megye Tanácsa VB. Mgi. O. 1-82.

Vinczeffy I. (1963): Időszerű munkák réten és legelőn. Magyar Mezőgazdaság 18.

Vinczeffy I. (1964): A gyepok minősítésének új módszere. Agrobotanika 5. 201-253.

Vinczeffy I. (1964): A gyepok termőképességéről. Georgikon Napok Keszthely, 325-327.

Vinczeffy I. (1964): A természetes gyepok értéknövelésének lehetőségei. Magyar Mezőgazdaság 19. (8): 9-10.

Vinczeffy I. (1964): Korszerű gyepgazdálkodás dióhéjban. Élővilág 9. (1): 35-41.

Vinczeffy I. (1964): A korszerű gyepgazdálkodásról. Magyar Mezőgazdaság 19. (47): 11-13.

Vinczeffy I. (1964): ÁKI II. vándorgyűlésének takarmánygazdálkodási előadásai. (hozzászólás) Mezőgazdasági Kiadó, 84-86.

Vinczeffy I. (1964): Hozzászólás Horn Artúr: Az állati termelés korszerű iránya a jobb élelmiszerelőállítás szolgálatában c. előadásához. Georgikon Napok, Keszthely, 325-327.

Vinczeffy I. (1965): Változások a gyepok hidrológiai szerkezetében. Agrobotanika 8. (1): 49-64.

Vinczeffy I. (1965): Changes in sward types as influenced by chemical fertilizer applications. Acta. Agronomica Hung. 14. 289-300.

Vinczeffy I. (1965): A korai legeltetésről. Magyar Mezőgazdaság 20. (16): 16-17.

Vinczeffy I. (1966): A műtrágyázás hatása különböző gyepokra. Magyar Mezőgazdaság 21. (6): 8-6.

Vinczeffy I. (1966): A gyepgazdálkodás fő tudnivalói. Magyar Mezőgazdaság zsebkönyve, 187-203.

Vinczeffy I. (1966): Gyepgazdálkodás képekben és számokban. Mezőgazdasági Kiadó, 1-207. (1967-ben nívó-díjjal kitüntetett könyv.)

Vinczeffy I. (1967): A gyepok tél végi műtrágyázása. Magyar Mezőgazdaság 22. (10): 11.

Vinczeffy I. (1967): Útjelentés a romániai (brassói) KGST tanácskozásról. Agrobotanikai Intézet Tápiószéle, 1-10.

Vinczeffy I. (1967): A legelők gyakori szúrós gyomjai. Magyar Mezőgazdaság 22. (44): 12.

Vinczeffy I. (1969): A gyepnövények magtermelésének vizsgálata. II. A fészkesek családjába tartozó gyepkomponensek magtermelésük vizsgálata. Bot. Köz. 57. (1): 77.

Vinczeffy I. (1969): A gyepnövények magtermelésének vizsgálata. III. A fűfélék magtermelésük vizsgálata. Bot. Köz. 57. (1): 78.

Vinczeffly I. (1969): A gyeppek kora tavaszi műtrágyázása. Magyar Mezőgazdaság 24. 15.

Vinczeffly I., Nagymihály F., Nemes I. (1969): A gyep műtrágyázása. MÉM kiadvány, 1-16.

Vinczeffly I., Koch B. (1970): A Festuca pseudovina gyep és fontosabb komponenseinek fehérje és aminosav vizsgálata. Agrobotanika 10: 167-174.

Vinczeffly I. (1970): A gyepnövények magprodukciójának vizsgálata I. Néhány mérgező gyom magprodukciója. Agrobotanika 10: 241-246.

Vinczeffly I. (1970): Veszprém megye gyepgazdálkodása. Agrobotanika 10: 269-270.

Vinczeffly I. (1970): Investigations into the productivity of swards. Agrobotanika 10: 275-277.

Vinczeffly I., Boros Á., Haraszti E. (1970): Fű- és herefélék zsebkönyve. Mezőgazd. Kiadó, 1-349.

Vinczeffly I. (1971): A fészkesek családjába tartozó gyepkomponensek magprodukciója. Agrobotanika 11: 193-202.

Vinczeffly I. (1971): Néhány fűfaj magprodukciója. Agrobotanika 11: 203-213.

Vinczeffly I. (1971): A gyeppek műtrágyázása. Magyar Mezőgazdaság, 26. 16-17.

Vinczeffly I. (1971): Gyepgazdálkodási alapismeretek. Egyetemi jegyzet. DATE, Debrecen, 1-100.

Vinczeffly I. (1971): A gyepgazdálkodás fejlesztésének fontosabb kérdései. In: Somorjai (szerk.) Növénytermesztés és gépesítése. Jegyzet. Debrecen, 144-162.

Vinczeffly I. (1971): A gyakoribb szúrós gyomok magprodukciója. Növénytermelés 20. (4) 347-354.

Vinczeffy I. (1971): Javaslat a gyepkutatási program kidolgozásához. A Gyepkutatási Programbizottságnak készített tanulmány. DATE, Debrecen, 1-40.

Vinczeffy I., Kota M. (1971): A gyepalkotó növények kémiai vizsgálata. Agrobotanika 11. 141-149.

Vinczeffy I. (1972): A gyepgazdálkodás időszerű kérdései. Keletmagyarország 18. 4.

Vinczeffy I. (1972): Die wichtigsten productionbeeinflussenden ökologischen Faktoren des Grünlandes. Subor. Ref. Symp. Nitra, 191-199.

Vinczeffy I. (1972): A gyep-takarmányalap. Magyar Mezőgazdaság, 27. (26): 12-14.

Vinczeffy I. (1972): Quelques aspects des herbages dans les montagnes. Internat. Symp. Krakow

Vinczeffy I. (1972): Taposási kár a legelőn. Magyar Mezőgazdaság 27. (51): 11.

Vinczeffy I. (1972): Fehérjekészletünk növelése szakszerű gyepgazdálkodással. In: Mándy Gy.-Virányi S. (szerk.) Fehérjegazdálkodásunk és a herefélék termesztése. Mezőgazd. Kiadó, 17-19.

Vinczeffy I., Sziki G. (1972): Jelentés a lengyelo-i és csehszlovákiai tanulmányutáról. DATE, 1-10.

Vinczeffy I. (1973): A gyep szerepe a mezőgazdasági termelésben. A MÉM Kutatási és Szakoktatási Főosztálynak készített tanulmány a gyepgazdálkodás fejlesztéséhez. DATE, 1-25.

Vinczeffy I. (1973): Néhány fontosabb ökológiai tényező hatása a gyep termésére. Gyepgazd. 1. 3-30.

Vinczeffy I. (1973): A gyepre alapozott takarmányozás. Gyepgazdálkodási Napok 2. DATE, Termelésfejlesztési Közlemények, Debrecen, 14. 7-54.

Vinczeffy I. (1973): Beszámoló a franciaországi tanulmányútról. DATE, Debrecen, 1-33.

Vinczeffy I. (1973): A gyep fehérjetermelése. Magyar Mezőgazdaság 28. (3): 10-11.

Vinczeffy I. (1974): Módszertani javaslat a fűfajták összehasonlító vizsgálatához. Fajtakísérleti Intézet részére, Debrecen, 1-8.

Vinczeffy I. (1974): Szálastakarmányok termésbecslése. In: Simon B. (szerk.) A termésbecslés módszerei. Mezőgazdasági Kiadó, 264-267.

Vinczeffy I. (1974): Az intenzív gyepgazdálkodás nagyüzemi tapasztalatai. DATE, Debrecen, 1-49.

Vinczeffy I. (1974): A gyep posszibilis termése. DATE Nemzetközi Tudományos Előadásai. 83.

Vinczeffy I. (1974): Gyepgazdálkodási alapismeretek. Egyetemi jegyzet. Debrecen, 1-338.

Vinczeffy I. (1974): Az intenzív gyepgazdálkodás főbb kérdései. Gyepgazdálkodási Napok 3. 1-81.

Vinczeffy I. (1974): A gyepök gyökérprodukcója. DATE Tudományos Közleményei 19. Növénytermesztési sorozat, 55-90.

Vinczeffy I., Kota M. (1974): A gyep beltartalmi értékei. DATE Tudományos Közleményei, 19. Állattenyésztési sorozat, 71-124.

Vinczeffy I. (1975): A gyepre alapozott szarvasmarhatartás lehetősége. Magyar Mezőg. 30. (3): 12-13.

Vinczeffy I. (1975): A gyep termésének becslése. Nemzetközi Termésbecslési Tanácskozás Kompolt, 12. 1-14. (Angol, német, orosz nyelven is teljes terjedelmében.)

Vinczeffy I. (1975): A gyepök posszibilis termése. DATE Tudományos Ülésszak, Állattenyésztési és Takarmánygazdálkodási Szekció, 79-89.

Vinczeffy I. (1976): Gyepgazdálkodás. Főiskolai jegyzet kézírata. 1-348.

Vinczeffy I. (1976): Az intenzív gyep kialakítása. Magyar Mezőgazdaság 31. (7): 16-18.

Vinczeffy I. (1976): A gyepre alapozott tömegtakarmányozás kedvezőtlen adottságú területeken. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 4. Létavértes.

Vinczeffy I. (1976): A gyepre alapozott állattartás lehetőségei Vas megyében. Vas Megye Mezőgazdasági Osztálya, 1-7.

Vinczeffy I. (1977): A gyepök ökológiai sajátosságai. In: A gyepgazdálkodás legújabb eredményei. Témadokumentáció. MÉM Informatikai Központ, 3-12.

Vinczeffy I. (1977): Degradált gyepök felülvetése. Kutatási eredmények. MÉM Kutatási és Szakoktatási Főosztály, 115. 1-2.

Vinczeffy I. (1977): Az intenzív gyepgazdálkodás kialakítása. Egyetemi jegyzetpótló. DATE, Debrecen, 1-193.

Vinczeffy I. (1977): Az intenzív gyepgazdálkodás tervezése. In: Brandt B. (szerk.) A gyepgazdálkodás és hasznosítás irányelvei. AGROBER, 11-142.

Vinczeffy I. (1977): Az intenzív gyepgazdálkodás kialakításának lehetőségei. (A húsprogram részére készített tanulmány), DATE, 1-46.

Vinczeffy I. (1977): A korszerű gyepgazdálkodás kialakítása. MÉM Mezőgazdasági Főosztály megrendelése, DATE, Debrecen, 1-162.

Vinczeffy I. (1977): A kérődzők gyepre alapozott tömegtakarmányozása. A XI. Állattenyésztési Tudományos Napok, Debrecen, 1-5.

Vinczeffy I. (1978): Gyepgazdálkodásunk lehetőségei és gondjai. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 5. MÉM Kiadvány, 40-48.

Vinczeffly I. (1978): Gyepgazdálkodásunk lehetőségei és gondjai. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok, 5. előadásainak szerkesztése. MÉM Kiadvány, 1-106.

Vinczeffly I. (1978): Szikes és homoki gyepök javítása. Magyar Mezőgazdaság 33. (7): 15-17.

Vinczeffly I. (1978): A gyepgazdálkodás fejlesztésének lehetőségei. MÉM Kutatási és Szakoktatási Főosztály megrendelése. DATE, Debrecen, 1-212.

Vinczeffly I. (1978): A gyepgazdálkodás fejlesztésének feltételei. MÉM Kutatási és Szakoktatási Főosztály megrendelése. DATE, Debrecen, 1-55.

Vinczeffly I. (1978): A gyep műtrágyázásának alapjai. MÉM Növényvédelmi és Agrokémiai Főosztály megrendelése. DATE, Debrecen, 1-90.

Vinczeffly I. (1978): Az intenzív gyepgazdálkodás lehetőségei a Szatmár-Beregi tájegységben. DATE TEFI megrendelése. Debrecen, 1-87.

Vinczeffly I. (1978): Gyepgazdálkodásunk fontosabb jellemzői. Takarmány és Gyepgazdálkodási Tanácskozás, Győr. 1-6.

Vinczeffly I. (1978): A gyepgazdálkodás alapjai. Egységes főiskolai jegyzet. Mezőgazdasági Főiskola, Kaposvár, 1-66.

Vinczeffly I., Nagy, G. (1978): Kötött talajú gyepök vízgazdálkodásának javítása. MÉM Kutatási és Szakoktatási Főosztály – MÉM Információs Központ 140. 1-2.

Vinczeffly I., Kiss A. S., Kota M., Nagy G. (1978): A gyepre és melléktermékekre alapozott állattartás lehetőségei és feladatai. DATE Tudomány Napok, Debrecen, 153-154.

Vinczeffly I. (1978): A gyep gyökértermése és melioráló hatása. MÉM Növényvédelmi és Agrokémiai Főosztály megrendelése, DATE, Debrecen, 1-25.

Vinczeffy I. (1979): A gyepre alapozott állattartás lehetőségei. *Gazdálkodás* 23. (9) 21-27.

Vinczeffy I. (1979): Gyepre és melléktermékekre alapozott hústermelés. A Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 6. előadásainak szerkesztése. DATE-MAE, 1-75. (Angol, német, orosz nyelven is megjelent teljes terjedelemben.)

Vinczeffy I. (1979): Az intenzív gyepgazdálkodás feltételei. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 6. DATE-MAE, 7-8.

Vinczeffy I. (1979): A gyepgazdálkodás költségei termésszintenként. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 6. DATE-MAE, 48.

Vinczeffy I., Nagy G. (1979): A gyepgazdálkodás műszaki követelményei. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 6. DATE-MAE, 38.

Vinczeffy I., Bánszki T. (1979): A gyepgazdálkodás oktatásának fejlesztési igénye. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 6. DATE-MAE. 56.

Vinczeffy I., Kota M., Tóth L-né (1979): A gyephasznosítás követelményei. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 6. DATE-MAE, 29.

Vinczeffy I. (1979): A gyepgazdálkodás ökológiai lehetőségei. Az agroökopotenciál felméréshez az MTA-nak készített tanulmány. DATE, 1-284.

Vinczeffy I. (1979): A gyepre alapozott állattartás ökonómiája. A gyepökonómia ökológiai alapjai. OMFB-nek készített tanulmány. DATE, 1-209.

Vinczeffy I. (1979): A gyepgazdálkodás költségei és a termésszintek. *Magyar Mezőgazd.* 34. (29) 20.

Vinczeffy I. (1979): A nagyüzemi gyepgazdálkodás tapasztalatai. MÉM Mezőgazdasági Főosztály részére tanulmány. DATE, 1-83.

Vinczeffy I., Cs. Nagy M-né, Földi I., Kota M. (1979): A

gyepgazdálkodás lehetőségei Pest megyében. Megyei Tsz Területi Szövetség megrendelése. Debrecen, 1-85.

Vinczeffy I. (1980): Rostban dúsított fűszilázs. DATE, Debrecen, 1-12.

Vinczeffy I. (1980): Néhány gyepökölógiai eredmény. Tudományos Termelési Tanácskozás, Szarvas, 52-53.

Vinczeffy I. (1980): A gyepgazdálkodás technológiai követelményei. A MÉM vezetői részére készített tanulmány. DATE, 1-305.

Vinczeffy I. (1980): Gyepgazdálkodási fejlesztési terv és technológia. Egyetemi jegyzetpótló, DATE, 1-216.

Vinczeffy I. (1980): A gyepre alapozott állattartás ökonómiája. A gyepökönómia technológiai alapjai. OMFB részére készült tanulmány. DATE, 1-68.

Vinczeffy I. (1980): Műtrágyahatás különböző talajú gyepeken. MÉM Növényvédelmi és Agrokémiai Főosztálynak készített MÜFA kutatási jelentés. DATE, 1-81.

Vinczeffy I. (1981): Agroökológiai lehetőségek a gyepgazdálkodásban. In Láng (szerk.) Beszámoló az agroökopotenciál országos felmérés eredményeiről. MTA Agrártudományok Közl. 40. 87-91.

Vinczeffy I. (1981): A debreceni gyepgazdálkodási technológia. DATE Kutatási Eredményei, Mezőtúr, 23.

Vinczeffy I., Kota M. (1981): Szalmaszecskás fűszilázs. DATE Kutatási Eredményei, Mezőtúr, 24.

Vinczeffy I. (1981): Gyepgazdálkodási technológia. DINTER Ivánca, 1-96.

Vinczeffy I. (1981): A gyepgazdálkodás alapjai. A gyepgazdálkodás nemzetközi irodalmának táblázatos feldolgozása. Egyetemi jegyzetpótló. DATE, 1-414.

Vinczeffly I. (1981): A gyepök ökológiai vizsgálata. A gyepgazdálkodási kutatások eredményei. Szarvas, 22-24.

Vinczeffly I. (1982): A gyepgazdálkodás hatékonyságának feltételei. DATE Tudományos Napok. Debrecen, 212-214.

Vinczeffly I., Nagy G. (1982): Constituents of water saving technology. Proc. of 9th Meeting EGF, Reading, 159-160.

Vinczeffly I. (1982): A gyepgazdálkodás főbb kérdései. Az agroökopotenciál felmérés feldolgozásához tájékoztató. DATE, 1-32.

Vinczeffly I. (1982): Úti jelentés és értékelés az Európai Gyepgazdálkodási Társaság (EGF) 9. konferenciájáról. DATE-MAE Debrecen, 1-14.

Vinczeffly I. (1983): Kutatási jelentés az 1982. évi munkáról. DATE, 1-51.

Vinczeffly I. (1983): Jövedelmező gyepgazdálkodás homokon. Tanulmányok a homokhasznosításról. Westsik Nemzetközi Tudományos Emlékülés, Nyíregyháza, 344-353.

Láng I., Csete L., Harnos Zs., Vinczeffly I. (1983): A magyar mezőgazdaság agroökológiai potenciálja az ezredfordulón. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 1-165.

Vinczeffly I. (1983): Intenzív gyepre alapozott állattartás. Nemzetközi Tudományos Gyepgazdálkodási Tanácskozás, MAE-DATE-EGF Debrecen, 1-2.

Vinczeffly I. (1983): A munkaút mint költségtényező. Nemzetközi Tudományos Gyepgazdálkodási Tanácskozás, MAE-DATE-EGF Debrecen, 91.

Vinczeffly I., Filep Gy., Tóth L-né (1983): Fűkeverék és különböző közegek kölcsönhatása. Nemzetközi Tudományos Gyepgazdálkodási Tanácskozás, MAE-DATE-EGF Debrecen, 8.

Vinczeffly I. (1983): Intenzív gyepgazdálkodás – gazdaságos állattartás. Nemzetközi Tudományos Tanácskozás előadásainak összefoglalói. (szerk.) MAE-DATE-EGF Debrecen, 1-110.

Vinczeffy I. (1983): Intensive pasture management – economic animal production. Summaries of papers of International Grassland Conf. (szerk.) Hung. Ass.Agric.Sci.-Agricultural Univ. Debrecen-Europen Grassland Federation, 1-94.

Vinczeffy I. (1983): Intenzív gyepgazdálkodás – gazdaságos állattartás. MAE-DATE-EGF előadások. Tudomány és Mezőgazdaság (6): 14-72.

Vinczeffy I. (1983): Gyepre alapozott állattartás. Tudomány és Mezőgazdaság (6): 4-13.

Vinczeffy I. (1983): Az intenzív gyep a tejtermelés bázisa. Tanácsok, Tapasztalatok, Tudnivalók, KszKV, Kaposvár, 2. 45-49.

Vinczeffy I. (1983): A gyepgazdálkodás alapelvei. DATE, 1-44.

Vinczeffy I. (1983): A gyep felülvétéses javítása. DATE, 1-40.

Vinczeffy I. (1983): Termelésfejlesztés Szabolcs megyében a gyepre alapozott állattartással. (MÉM rendeletére tanulmány helyszíni vizsgálatok alapján.) DATE, 1-63.

Vinczeffy I. (1983): Az intenzív gyepgazdálkodási technológia kialakítása. (Kutatási zárójelentés 1981-1983) DATE, 1-48.

Vinczeffy I. (1984): Nemzetközi Tudományos Gyepgazdálkodási Tanácskozás Debrecenben. Növénytermelés 33.(2): 179-180.

Vinczeffy I. (1984): Gyepgazdálkodás korszerű felfogásban, korszerű eszközökkel, haszonnal. DINTER Tájékoztató, (1-2): 14-30.

Vinczeffy I. (1984): The effect of some ecological factors on grass yield. X th International Grassland Conference, Norway, As, 76-79.

Vinczeffy I. (1984): Úti jelentés és értékelés az Európai Gyepgazdálkodási Társaság 10. konferenciájáról. DATE, 1-45.

Vinczeffy I. (1984): A gyep értéke. Egyetemi jegyzetpótló. DATE, 1-150.

Vinczeffly I. (1984): A gyepgazdálkodás lehetőségei Szabolcsban. (MÉM részére tanulmány üzemi adatok alapján.) DATE, 1-68.

Vinczeffly I. (1984): Gyepgazdálkodási javaslat „Az energiatakarékos tehenészeti modell” kísérleti üzemére. (KSZKV és Pannónia Tsz, Szombathely részére készített tanulmány.) DATE, 1-47.

Vinczeffly I., Tóth L-né, Nagy G., Kota M. (1984): The ecological factors of the effectiveness of grass fertilization. CIEC-MAE Conference, Budapest, Abstracts of the Papers, 170.

Vinczeffly I., Filep Gy., Nagy G., Tóth L-né (1984): Az intenzív gyep melioráló hatása. DATE Tudományos Napok, Szarvas, 103-104.

Vinczeffly I. (1984): Följegyzés a gyep-szántó váltóforgó témához. Tudományos és Termelési Tanácskozás, Szombathely, 1984. nov. 2., DATE, 1-3.

Vinczeffly I. (1985): Javaslat gyepeink területi átrendezésére. Tanácsok, Tapasztalatok, Tudnivalók, KSZKV, Kaposvár, (1): 37-46.

Vinczeffly I. (1985): Följegyzés a gyepgazdálkodás irányának várható alakulásáról. DATE, 1-3.

Vinczeffly I. (1985): A gyep terméslehetősége. In: Láng (szerk.) Az elsődleges biomassza felhasználásának és növelésének lehetőségei Kelet-Magyarországon. (hozzászólás) Debreceni Akadémiai Bizottság, Debrecen, 51-60.

Vinczeffly I. (1985): A gyep állateltartó képessége. MTA doktori értekezés. DATE, 1-398.

Vinczeffly I. (1985): The effect of the rate of precipitation and heath on the crop of grassland. Proceeding of XV-th International Grassland Congress, Kyoto, 637-639.

Vinczeffly I., Harsányi L., Nagy, G., Zángó, Z. (1985): Úti jelentés és értékelés a Gyepgazdálkodási Szövetség XV. kongresszusáról. DATE, Debrecen, 1-52.

Vinczeffly I. (1986): A bemutató, mint szintézis a szakember-

- képzésben. Tessedik Tudományos Napok, DATE, Debrecen, 15.
- Vinczeffy I. (1986): Az intenzív gyep állattartó képessége. Tessedik Tudományos Napok, DATE, Debrecen, 98.
- Vinczeffy I. (1986): A gyepnövedékek arányát szabályozó tényezők. Tessedik Tudományos Napok, DATE, Debrecen, 109.
- Vinczeffy I. (1986): A gyep gazdaságos hasznosítását meghatározó tényezők. Tessedik Tudományos Napok, DATE, Debrecen, 110.
- Vinczeffy I. (1986): A gyep szerepe a megye mezőgazdaságának fejlesztésében. Tudományos és Termelési Tanácsk.: „Gyepre alapozott szarvasmarhatartás” Fehérgyarmat, DATE-MAE,102-111.
- Vinczeffy I. (1986): Beszámoló a MAE Gyepgazdálkodási Szakosztály 1985-1986. évi munkájáról. DATE-MAE, Debrecen, 1-52.
- Vinczeffy I. (1986): Intenzív gyepgazdálkodási technológia. Kutatási Eredmények, AGROINFORM Budapest, 315-316. 1-4.
- Vinczeffy I. (1987): A gyep állattartó képessége. BOSCOOP Fórum, 1. 8-13.
- Vinczeffy I. (1987): Intenzív gyep – szántóterület felszabadítás. II. Nemzetközi Növénytermesztési Szimpózium, Debrecen-Nádudvar, 67.
- Vinczeffy I. (1987): Gondolatok a Bodroghöz és Cserhát fejlesztéséhez. (Borsodi TESZÖV részére tanulmány), DATE, Debrecen, 1-15.
- Vinczeffy I. (1987): Gyepgazdálkodási praktikum. Egyetemi jegyzet. DATE, Debrecen, 1-60.
- Vinczeffy I. (1988): Ökológiára épülő gyepgazdálkodási technológia. Tessedik Tudományos Napok, Szarvas, 71-73.
- Vinczeffy I. (1988): A gyep állattartó képessége. MTA doktori értekezés tézisei. DATE, Debr. 1-68.

Vinczeffy I. (1988): A víztakarékos gyepgazdálkodási technológia alapjai. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 8., MAE-DATE, Debrecen, 127-154.

Vinczeffy I. (szerk.) (1988): Javaslatok gyepgazdálkodásunk fejlesztéséhez. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 8., Debrecen, 1-166.

Vinczeffy I. (1988): Ertrags- und Nutzungsmöglichkeit verschiedener Intensivweiden. Wissenschaftliche Tagung der Humboldt Universität zu Berlin. (Előadás)

Vinczeffy I. (1989): A gyepre alapozott állattartás lehetősége Szabolcs-Szatmár megyében. „A megye mezőgazdasági fejlesztésének várható irányai és hatásai.” Tudományos Tanácskozás, Nyíregyháza, 103-116.

Vinczeffy I. (1989): L'effect du climat sur la production des herbages. Proceeding of the XVIth International Congress, Nice, 57-58.

Vinczeffy I. (1989): A XVI. Gyepgazdálkodási Világkongresszus értékelése. DATE, Debrecen, 1-40.

Vinczeffy I. (1989): A gyep szerepe az állattartásban. Tormay Tudományos Emlékülés, DATE, Debrecen, 119-133.

Vinczeffy I. (1990): Lehetőségek a gyepre alapozott állattartásban. Tessedik Tudományos Napok, DATE, Debrecen, 99-100.

Vinczeffy I., Kota, M. (1990): Az intenzív gyep tápértéke. Tessedik Tudományos Napok, DATE, Debrecen, 139-140.

Vinczeffy I. (1990): A gyep állattartó képessége. Csukás Tudományos Emlékülés, DATE, Debrecen, 134-143.

Vinczeffy I., Kota, M. (1990): Az intenzív gyep növényeinek tápértéke. Csukás Tudományos Emlékülés, DATE, Debrecen, 174-177.

Vinczeffy I., Lányi, A. (1990): A legelő és az abrak hatása a

takarmányköltségre. Csukás Tudományos Emlékülés, DATE, Debrecen, 182-185.

Vinczeffy I., Béri, B., Kota, M. (1990): The effect of grassland on the animal performance. Proceeding of the XIIIth European Grassland Federation, Banska Bystrica, 197-200.

Vinczeffy I. (1990): Legeltetési állattartás. (10 intézmény gyepkutatási programja 1991-től, az intézmények közreműködésével.) DATE, Debrecen, 1-44.

Vinczeffy I. (1991): Az intenzív gyepgazdálkodás néhány elemének vizsgálata. Kutatási zárójelentés az 1986-1990 évekre. DATE, Debrecen, 6-34.

Vinczeffy I. (1991): Az intenzív gyep hatása az állatok teljesítményére. Kutatási zárójelentés az 1986-1990 évekre. DATE, Debrecen, 34-55.

Vinczeffy I. (1991): A gyep hatása az állatok teljesítményére. Kutatási zárójelentés az 1986-1990 évekre. DATE, Debrecen, 57-83.

Vinczeffy I. (1991): Intensive grassland farming technology. Poszter. Tudományos Nemzetközi Tanácskozás, Debreceni Universitas alapítása, Debrecen

Vinczeffy I. (1991): The effect of grazing on animal performance. Poszter. Tudományos Nemzetközi Tanácskozás, Debreceni Universitas alapítása, Debrecen

Vinczeffy I. (1991): A legelő az emberiség szolgálatában. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 9. Tudományos és Termelési Tanácskozás, DATE-MAE, Debrecen, 9-23.

Vinczeffy I. (1991): Szempontok a fűkeverék összeállításához. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 9. Tudományos és Termelési Tanácskozás, DATE-MAE, Debrecen, 291-300.

Vinczeffy I., Kota, M. (1991): Adatok két fűfaj fontosabb rostfrakcióiról. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 9. Tudományos és Termelési Tanácskozás, DATE-MAE, Debrecen, 305-310.

Vinczeffly I., Kota M. (1991): Adatok a szalmás fűszilázs tápértékéről. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 9. Tudományos és Termelési Tanácskozás, DATE-MAE, Debrecen, 311-314.

Vinczeffly I. (1991): A legelés hatása a szarvasmarhatartás költségére. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 9. Tudományos és Termelési Tanácskozás, DATE-MAE, Debrecen, 337-344.

Vinczeffly I. (szerk.) (1991): A legelő az emberiség szolgálatában. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 9. Tudományos és Termelési Tanácskozás, DATE-MAE, Debrecen, 1-384.

Vinczeffly I. (1991): Legeltetési állattartás. Természetes Állattartás, DATE Állattenyésztési Főiskolai Kara Hódmezővásárhely, DATE, Debrecen, 9-23.

Vinczeffly I. (1991): Gyógyhatású növények a legelőn. Természetes Állattartás, DATE Állattenyésztési Főiskolai Kara Hódmezővásárhely, DATE, Debrecen, 77-81.

Vinczeffly I., Kota M., Kovács B., Győri Z. (1991): A gyep tápértéke. Természetes Állattartás, DATE Állattenyésztési Főiskolai Kara Hódmezővásárhely, DATE, Debrecen, 63-69.

Vinczeffly I. (szerk.) (1991): Természetes Állattartás, DATE Állattenyésztési Főiskolai Kara Hódmezővásárhely, DATE, Debrecen, 1-152.

Vinczeffly I. (1992): A degradált talajszerkezet javítása fűkeverékkel. Természetes Állattartás 2. DATE, Debrecen, 27-34.

Vinczeffly I. (1992): Adatok gyepeink gyógynövényeiről. Természetes Állattartás 2. DATE, Debrecen, 161-178.

Kota M., Vinczeffly I. (1992): Fűvek beltartalmi változásai fenofázisonként. Természetes Állattartás 2. DATE, Debrecen, 201-208.

Vinczeffly I. (1992): A gyep szerepe a károsodott talajok használatában. Természetes Állattartás 2. DATE, Debrecen, 343-373.

Vinczeffy I. (szerk.) (1992): Természetes Állattartás 2. DATE, Debrecen, 1-381.

Vinczeffy I., Kota M., Béri B. (1992): A comparison of the performance on grazed and stall feed dairy cows. Proceeding of the XIVth European Grassland Federation, Lahti, Finland, 704-705.

Vinczeffy I. (1992): The curative plants of the Pannon-flora. International Symposium, Banska Bystrica, Czechoslovakia, 115-120.

Vinczeffy I. (1992): A gyep szerepe a hegyvidék földhasználatában. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 10. DATE, Debrecen, 115-120.

Kota M., Vinczeffy I. (1993): Fűkeverékek tápértékének összehasonlítása. Természetes Állattartás 3. DATE, Debrecen, 109-118.

Nagy G., Vinczeffy I. (1993): A gyep különböző haszna. Természetes Állattartás 3. DATE, Debrecen, 197-210.

Vinczeffy I. (1993): Legelőgazdálkodásunk változásai. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 11. DATE, Debrecen, 5-22.

Vinczeffy I. (1993): A gyep növényeinek magtermése II. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 11. DATE, Debrecen, 67-83.

Kota M., Zsuposné Oláh Á., Vinczeffy I. (1993): A gyep néhány gyógynövényének takarmányértéke és mikrobiológiai értékelése. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 11. 159-168.

Vinczeffy I. (1993): Természetes gyepeink védelme. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 11. DATE, Debrecen, 275-283.

Vinczeffy I., Béri B., Kota M. (1993): Animal keeping by grazing. Proceeding of the XVIIth Grassland Congress, New Zeland-Australia, II. 1521-1525.

Vinczeffy I., Nagy G. (1993): Természetes állattartás lehetőségei. Jubileumi Tudományos Szimpózium, DATE, Debrecen, 296-303.

Vinczeffy I., Nagy G. (1993): Szempontok a legeltetési állattartás értékeléséhez. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 11. DATE, Debrecen, 309-364.

Kota M., Benedek Á., Vinczeffy I. (1994): A gyep élettani értéke. Természetes Állattartás 4. DATE, Debrecen, 67-76.

Vinczeffy I. (1994): Parlaggyepesítés. Természetes Állattartás 4. DATE, Debrecen, 153-162.

Vinczeffy I. (1994): Legelőink gyakori gyógynövényei. Természetes Állattartás 4. DATE, Debrecen, 163-170.

Vinczeffy I., Nagy G. (1994): The contribution of grasslands to the protection of the environment. In: Pollution and Water Resources. Columbia University Seminar Series. Vol. XXIV-XXV. (Ed. G.J. Halasik – G. Szász), DATE, Debrecen, 235-259.

Vinczeffy I. (1994): Grassland protecting the environment. Protection of the International Symp. on Grassland Resources. Hahhot, China Agriculture Sciencetech Press, Peijing, 1029-1033.

Vinczeffy I. (1994): Eredmények és lehetőségek a gyepgazdálkodásban. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 12. DATE, Debrecen, 60-122.

Vinczeffy I. (1994): A gyakoribb magyarországi fűvek magtermése. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 12. DATE, Debrecen, 213-227.

Vinczeffy I. (1994): Possibilities offered by grassland. In Agroforestry Systems for sustainable land use. Ed. Panjab Singh, P.S. Pathak, M.M. Roy. Oxford and IBH Publishing Co PVT, LTD, New Delhi Bombay, Calcutta, 21-45.

Vinczeffy I. (szerk.) (1995): Legelő- és gyepgazdálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 1-400. (Nívódíjas tankönyv).

Vinczeffy I., Barcsák Z. (1995): A legelőgazdálkodás alapjai. In: Legelő- és gyepgazdálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 19-38.

Vinczeffy I. (1995): A gyepek és a környezet kapcsolatai. In: Legelő- és gyepgazdálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 39-77.

Vinczeffy I., Nagy G. (1995): Magyarország gyepjeinek agroökológiai felmérése. In: Legelő- és gyepgazdálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 78-95.

Vinczeffy I. (1995): Gyep-típusok. In: Legelő- és gyepgazdálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 99-142.

Nagy G., Vinczeffy I. (1995): Ökológiára épülő technológia alapjai. In: Legelő- és gyepgazdálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 143-159.

Vinczeffy I. (1995): A gyepek termése. In: Legelő- és gyepgazdálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 206-221.

Nagy G., Vinczeffy I. (1995): A gyep-termékek tápértéke. In: Legelő- és gyepgazdálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 218-221.

Nagy G., Vinczeffy I. (1995): A gyephasznosítás. In: Legelő- és gyepgazdálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 223-284.

Vinczeffy I., Dér F., Vargyas Cs. (1995): Legelőberendezések, gyephasznosítás. In: Legelő- és gyepgazdálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 198-202.

Dér F., Vinczeffy I. (1995): A gyephasznosítás tervezése és módszerei. In: Legelő- és gyepgazdálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 230-241.

Nagy G., Vinczeffy I. (1995): A legelő állat ürülékeinek terméshatása. Tiszántúli Mezőgazdasági Tudományos Napok, Hódmezővásárhely, NORMA Kft., 216.

Vinczeffy I., Nagy G. (1995): Gyepjeink terméshatása. Tiszántúli Mezőgazdasági Tudományos Napok, Hódmezővásárhely, NORMA Kft., 228.

Kota M., Vinczeffy I. (1995): A gyep-termékek tápérték-változásai. Tudományos Közlemények 31. DATE, Debrecen, 43-52.

Vinczeffly I., Nagy G. (1995): Magyarország gyepeinek termésképesége. Tudományos Közlemények 31. DATE, Debrecen, 275-284.

Kota M., Zsuposné Oláh Á., Benedek Á., Vinczeffly I. (1995): Gyepalkotó gyógynövények mint takarmányforrások. Tiszántúli Tudományos Napok I. DATE, Debrecen, 348-349.

Béri B., Nagy G., Vinczeffly I. (1995): The influence on grazing on milk production and productive lifetime. Abstract of the 46th Animal Meeting of EA for Animal Production. Prague, 179.

Béri B., Nagy G., Vinczeffly I. (1995): Az időszakos legeltetés hatása a tejhasznosítású szarvasmarha-állományok termelésére. I. Hatások a tej termelésére és a szomatikus sejtszámra. Állattenyésztés és Takarmányozás, 44. 1. 37-49.

Béri B., Nagy G., Vinczeffly I. (1995): Az időszakos legeltetés hatása a tejhasznosítású szarvasmarha-állományok termelésére. II. Hatások a termékenységre és az élettéljesítményre. Állattenyésztés és Takarmányozás, 44. 2. 153-161.

Nagy G., Vinczeffly I. (1995): A gyep szerepe hazánk északi térségében. Tudományos ülés, GATE, Kompolt, 193-202.

Nagy G., Vinczeffly I. (1996): Gyepnövények szerepe az állatgyógyászatban. Természetes Állattartás 5. DATE, Debrecen, 73-90.

Nagy G., Vinczeffly I. (1996): Termésképeség legelő állatok ürülékével. Természetes Állattartás 5. DATE, Debrecen, 99-104.

Vinczeffly I., Nagy G. (1996): Étkezési növények a legelőn. Természetes Állattartás 5. DATE, Debrecen, 117-119.

Vinczeffly I. (1996): A legeltetés története. Gödöllői Gyepgazdálkodási Tanácskozás, Gödöllő, 5-12.

Vinczeffly I. (1996): Gyepgazdálkodásunk jellemzése. Gyepgazdálkodási Szakülés az MTA-n. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 13. DATE, Debrecen, 7-24.

Vinczeffy I. (1996): Gyógynövények az állatgyógyászatban. Gyepgazdálkodási Szakülés az MTA-n, Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 13. DATE, Debrecen, 65-66.

Vinczeffy I. (1996): A gyepgazdálkodás lényeges táblázatai. (Melléklet.) Gyepgazdálkodási Szakülés az MTA-n. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 13. DATE, Debrecen, 141-177.

Vinczeffy I. (1997): Legeltetési állattartásunk története. In: Füleky Gy. A táj változásai a Honfoglalás óta a Kárpát medencében. Agráregyetemi MSZKI, Gödöllő, 121-126.

Nagy G., Vinczeffy I. (1997): Néhány többhasznú gyepnövény. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 14. DATE, Debrecen, 27-32.

Nagy G., Vinczeffy I. (1997): Hazánk gyeptermésének alakulása. Debreceni gyepgazdálkodási Napok 14. DATE, Debrecen, 37-42.

Nagy G., Vinczeffy I. (1997): Ürülékhatás a legelőn. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 14. DATE, Debrecen, 109-116.

Vinczeffy I. (1997): Legeltetési állattartásunk törései. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 14. DATE, Debrecen, 121-124.

Nagy G., Vinczeffy I., - Petó K. (1997): Medicinal Plants in Species-rich Hungarian Grasslands. European Grassland Federation, Symposium on grassland biodiversity, Warsaw, Poland, 1-5.

Stefler J., Vinczeffy I. (1998): Környezet- és természetvédelmi igényeket is szolgáló extenzív állattartási rendszerek létrehozása. Stratégiai kutatások az MTA-n. MTA Agrártudományok Osztálya, AGROINFORM, Budapest, 38-58.

Vinczeffy I. (1998): Legelőink nagy értékű növényei. Állattenyésztés és Takarmányozás, 48. 692-694.

Vinczeffy I. (1998): Lehetőségeink a legeltetési állattartásban. (MTA Agrártudományok Osztálya megrendelése.) DATE, Debrecen, 1-296.

Kulakovszkaja T. V., Zimina T. B., Vinczeffy I., Kota M., Kovács B. (1999): Prirodnie fitocenozi kak isztocsnik kormovüh resursor. RASTENIE I POCSVA, Probl. Agrohimii, agrofizikii, fitocenologii konf. Poszjasema 275 letnoja Sankt-Peterburgkogo Universiteta 6-10, 128-129.

Vinczeffy I. (1999): Fontosabb ökológiai tényezők. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 15. DATE, Debrecen, 51-54.

Vinczeffy I. (1999): A gyep sokirányú értéke. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 15. DATE, Debrecen, 127-134.

Dér F., Nagy G., Stefler J., Vinczeffy I. (1999): Lehetőségek a legeltetéses állattartásban. Stratégiai kutatások az MTA-n. MTA Agrártudományok Osztálya, Budapest, 1-56.

Vinczeffy I. (1999): Lehetőségeink a legeltetéses állattartásban. A gyep és a gyepesítendő területek állattartó és állati termék előállító képességének körzetenkénti értékelése. (MTA Agrártudományok Osztálya megrendelése.) DATE, Debrecen, 1-141.

Vinczeffy I. (2001): Lehetőségeink a legeltetéses állattartásban. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 17. Debrecen, 7-21.

Vinczeffy I. (2001): Pásztoroktól tanultam. Agrártörténeti füzetek 9. (Szerkesztés: Ligeti Ferenc), Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Főiskolai Kar, Szarvas.

Vinczeffy I. (2003): Válaszúton a gyepgazdálkodás. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 18. DATE, Debrecen, 10-14.

Kulakovszkaja T. V., Vinczeffy I., Kota M., Kovács B. (2003): Sravitelnia ocenka pitatelnoj cennosti rasztenij v razlitsnüh usloviah mestoritania i ispolzovania. Melioracia Pereuvlajnnüh Zemelj, Moszkva, Zbornik Nautsnüh Rabot, 50. 201-207.

Vinczeffy I. (2003): Gyepgazdálkodási kutatási eredmények. In: 135 éves a debreceni agrárfelsőoktatás. DATE, Debrecen, 415-434.

Vinczeffy I. (2003): Gyepgazdálkodásunk jellemzése. Gyepgazdálkodási Közlemények 1. Debreceni Egyetem, Agrártudományi Centrum, Debrecen, 4-12.

Zsuposné Oláh, Á., Kota M., Vinczeffy I. ((2003): Néhány gyógyhatású gyepalkotó növény mikrobiológiai értékelése. Gyepgazdálkodási Közlemények 1. Debreceni Egyetem, Agrártudományi Centrum, Debrecen, 35-38.

Vinczeffy I. (2004): In memoriam Sipos Aladár. Gyepgazdálkodási Közlemények 2. Debreceni Egyetem, Agrártudományi Centrum, Debrecen, 3.

Vinczeffy I. (2004): Legelőink különleges értékei. Gyepgazdálkodási Közlemények 2. Debreceni Egyetem, Agrártudományi Centrum, Debrecen, 5-24.

Vinczeffy I. (2005): Legeltessünk? Gyepgazdálkodási Közlemények 3. Debreceni Egyetem, Agrártudományi Centrum, Debrecen, 36-39.

Vinczeffy I. (2006): A legelő értéke. Gyepgazdálkodási Közlemények 4. Debreceni Egyetem, Agrártudományi Centrum, Debrecen, 131-139.

A mintegy 350 publikációból 15 könyv/könyvrészlet, 9 egyetemi jegyzet/jegyzetpótló.

A tudományos dolgozatok mellett igen fontos volt számára, hogy a gyakorlati bemutatókon elhangzottak is minél több szakemberhez eljussanak, illetve az általa kezdeményezett kiadványokban bármikor rendelkezésre álljanak. Ezért elhivatottan vállalta a számtalan kiadvány igen időigényes szerkesztését is.

ZÁRSZÓ

A magyar mezőgazdasági kultúra története bővelkedik olyan kiváló szakemberekben, akik méltányolták a rét-legelőgazdálkodás jelentőségét a hazai állattenyésztésben. Ezt támasztja alá többek között az első világháború után kibontakozó – bajor mintára – hazai zöldmező mozgalom is, amely 1920 után teljesedett ki hazánkban. A második világhéves utáni korszakban sem enyészett el ez a kezdeményezés, hiszen az 1950/60-as évek fordulójától a szakterület gyepgazdálkodás néven vált népszerűvé, és kialakult tudományos kutatása is. Ebbe a körbe tartozik a Debreceni Agrártudományi Egyetemen oktató Vinczeffy Imre munkássága, akinek személyében iskolateremtőt tisztelhetünk. Noha napjainkban jelenleg nem tölti be a gyepgazdálkodás az őt megillető szerepét, ez mit sem von le a professzor úr munkásságának értékéből. A 20. század első harmadában Bíró János papírra vetett gondolatai ma is időszerűen hangzanak, amikor azt írja, hogy „... a jó legelő a gazdaságban éppen olyan fontos és szükséges, mint a szántó és rét, mert munkára, haszonra és tenyésztésre egyaránt alkalmas állatokat legelőn – még pedig elsősorban jó legelőn – lehet felnevelni”.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik szakmai emlékező és emlékeztető kötetünk elindításához, összeállításához és megjelentetéséhez segítségünkre voltak. A teljesség igénye nélkül említjük meg néhányukat név szerint is.

Hálásak vagyunk Szabó Gy. László és Paál Huba, Vinczeffy Imre tápiószelei kollégáinak, akik kezdeményezésére 2018-ban, a Botanikai Szakosztályban megemlékeztünk munkásságáról születésének 95. évfordulóján. Ehhez a lehetőséghez a szintén ebben az intézményben dolgozó Bárdy Ágnes is nagymértékben hozzájárult.

1970-ben, az akkori Debreceni Agrártudományi Egyetemre kinevezett egyetemi tanár tevékenységét Loch Jakab professzor úr nem csak kollégaként, hanem később rektorként is ismerte. Az ő egyetértő véleményét szintén megkaptuk.

Úgy véljük, hogy szakmai életének tovább folytatása, kiteljesedése ehhez az intézményhez kötődik. Így zárult be a kör, hiszen diplomáját Debrecen-Pallagon szerezte.

Köszönet mindazoknak, akik mint kolléga, szakmai munkatárs, vagy tanítvány leírták véleményüket, kifejezték érzéseiket a tanárral, annak szakmai elképzeléseivel és az emberrel kapcsolatban is.

Bízunk benne, hogy a sok oldalról megközelíthető szakterület iránt érdeklődők találnak ötletet további munkájukhoz.

A családtagokkal és barátokkal együtt pedig jobban megismerhetjük Vinczeffy professzor, Imre bácsi szakmaiságának emberi oldalát is.

Dr. Nagy Géza

szerkesztő

Dr. Pető Károly

szerkesztő

V. Dr. Kota Marianna

közreműködő